

TARTU ÜLIKOOL

Sotsiaalteaduste valdkond

Johan Skytte poliitikauuringute instituut

Sandra Villmäe

**HÄÄLETAMISMUSTRID JULGEOLEKUKÜSIMUSTES ÜHINENUD
RAHVASTE ORGANISATSIOONI PEAASSAMBLEES: EESTI NÄITEL**

Magistritöö

Juhendaja: Rein Toomla, MA

Tartu 2018

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite seisukohad, ning kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

/töö autori allkiri/

Kaitsmine toimub ...../kuupäev/ kell...../kellaeg/
...../aadress/ auditoriumis ...../number/.

Retsensent: ...../nimi/ (...../teaduskraad/),
...../amet/.

LÜHIKOKKUVÕTE

Käesoleva magistritöö uurimisteenaks on hääletamismustrite analüüsimine Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees Eesti näitel. Peamiselt on fookuses hääletamine julgeoleku osas ning nendega tihedamalt seotud inimõigusteküsimustes. ÜRO Peaassamblee hääletamismustrid on uurijatele huvi pakkunud organisatsiooni loomisest alates, pakkudes vihjeid riikide käitumise ja seisukohtade osas rahvusvahelisel areenil. Aastatega on enam huvi äratanud ka regionaalsete rahvusvaheliste organisatsioonide ja huvigruppide mõju hääletamistulemustele. Nimetatud mõjurite olulisuse uurimine on ajendiks ka käesoleva töö autorile.

Magistritöö peamine eesmärk ongi vaadelda Eesti hääletamiskäitumist ÜRO Peaassamblees võrreldes Venemaa ning USA-ga. Autorit huvitab, kas tulemustes joonistuvad üldised sarnasused ühe või teise riigiga, samuti, kas saab välja tuua küsimused (või küsimuste grupid), mille osas kummagi suurriigiga ilmnevad suurimad sarnasused või erimeelsused. Vaadeldud ka on Baltimaade hääletamismustreid eeldusel, et lähtuvalt poliitilisest, geopoliitilisest ja majanduslikust sarnasusest on kolme riigi käitumine rahvusvahelisel areenil küllaltki homogeenne.

Töö teoreetiline raamistik toetub suuresti varasematele uuringutele. Rahvusvaheliste organisatsioonide definitsiooni ja rollide kirjeldamisel on autor tuginenud Archeri, Bennetti, Wallace-i ja Stingeri töödele. Hääletamismustrite kirjeldamisel on olulisteks aluseks Voeteni ja Hosli uuringud, EL-i hääletamismustrite osas uurib autor seniseid trende Gabriele Birnbergi selleteemalisest doktoritööst.

Käesolev töö keskendub ametlikule diskursusele, kus andmeanalüüs põhineb ÜRO Peaassamblee julgeolekut puudutavatel resolutsioonidel. ÜRO peaeesmärgiks on rahu ja julgeoleku kindlustamine, sestap on valitud andmestikuks rahvusvahelist julgeolekut ja julgeolekuga seotud inimõigusi puudutavad ÜRO Peaassamblee resolutsioonid. Andmeanalüüsi tarbeks on läbi töötatud 523 ÜRO Peaassamblee

julgeolekuresolutsiooni, mida on analüüsitud statistikaprogrammis SPSS. Siinse andmeanalüüsi ajaliseks raamiks on 1991. a, mil Eesti ja teised Baltimaad liitusid ÜRO-ga kuni 2013.a (k.a.). Vaadeldud kümnendite sisse jäid Eestile olulised Euroopa Liidu ja NATO-ga liitumised, seega on huvitav jälgida, kas ja kuidas on Eesti hoiakud ning positsioonid nende kahe dekaadi jooksul muutunud.

Julgeoleku seisukohalt on Eestile suurimaks ohuks Venemaa ning liitlaseks NATO ja selle liider USA, samuti Euroopa Liit. Sellest lähtuvalt vaatles käesolev töö Eesti hääletusmustrit üldiselt ning võrdles hääletussarnasusi kahe suurriigi Venemaa ja USA-ga. Eesmärgiks oli leida, kas tulemustes joonistuvad üldised sarnasused ühe või teise riigi hääletustulemustega. Samuti huvitas autorit, kas saab välja tuua küsimused või küsimuste grupid, mille osas kummagi suurriigiga ilmnevad suurimad sarnasused või erimeelsused.

Magistritöö teoreetilises osas leidis autor, et rahvusvahelisel areenil mõjutavad riigi käitumist mitmed tegurid. Liikmelisus erinevates regionaalsetes ja rahvusvahelistes organisatsioonides avaldab mõju ka hääletusmustritele. Teisalt ei pruugi liidu või ühenduse huvid haakuda riigi individuaalsete huvide ja agendaga. Eriti on riigi enda huvid olulised julgeolekuküsimustes.

Antud töös rakendatud empiiriliste meetodite abil ilmnes ÜRO Peaassamblee julgeolekuteemalistest resolutsioonidest, et aastatel 1991-2013 hääletas Eesti kõige sarnasemalt Läti ja Leeduga. Kõik kolm riiki olid liitumise esimestel aastatel tagasihoidlikumad hoidudes näiteks tuumarelvastust puudutavatest hääletustest. Samuti ei avaldanud Baltimaad tuumarelvastuse teemal arvamust NATO ja EL-iga liitumise eelsetel aastatel (1990.-ndate lõpp ja 2000.-ndete algus).

USA ning Eesti olid nimetatud aastatel julgeoleku teemadel küllaltki erimeelsed. Sarnaselt hääletati vaid vähem kui kolmandiku küsimuste osas. Suurimad vastuolud esinesid desarmeerimise ja relvastuse reguleerimise ning tuumarelvastuse teemade osas.

Üksmeelt leiti enim inimõiguste ja põhivabaduste austamise küsimustes. Venemaaga olid Eesti seisukohad pisut sarnasemad, siiski vaid vähem kui pooltes julgeolekuküsimustes. Riikide vastasseis kõikides teemades oli suhteliselt stabiilne, USA-ga erinevalt ka inimõiguste osas. Absoluutselt erinevatel seisukohtadel kaasatud aastate lõikes olid Eesti ja Venemaa majandusliku sekkumise osas inimõiguste säilitamiseks. Vaatamata veidi enam sarnastele hääletustulemustele Venemaaga on huvitav märkida, et küsimustes, kus Eesti ja Venemaa vastus ei ühtinud, oli enam tegemist otsese poolt-vastu vastasseisuga, samas kui USA ja Eesti võrdluses oli enam situatsioone, kus üks riikidest jäi küsimuses erapooletuks ning teine avaldas konkreetse seisukoha.

Autor tänab oma juhendajat Rein Toomlat, kes on kogu tööprotsessi vältel palju aitas ja suunas. Samuti tänab Liisi Kentsi ja Madli Kentsi näpunäidete eest töö ülesehituse ja metodoloogia osas ning igakülgse abi eest töö lõplikul viimistlemisel.

SISUKORD

LÜHIKOKKUVÕTE	3
SISUKORD	6
SISSEJUHATUS	7
1. ÜHINENUD RAHVASTE ORGANISATSIOON	11
1.1. Rahvusvahelise organisatsiooni defineerimine ja roll.....	11
1.2. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni struktuur, eesmärgid ja põhimõtted.....	19
1.3. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee roll ja tähtsus.....	21
1.4. Hääletamine Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees.....	23
1.5. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ja Eesti.....	26
2. HÄÄLETAMISTULEMUSTE TÕLGENDAMINE	28
2.1. Hääletamistulemuste tõlgendamise tegurid.....	28
2.1.1. Realistlik käsitlus.....	28
2.1.2. Liberalistlik ja neo-liberalistlik käsitlus.....	29
2.1.3. Konstruktivistlik käsitlus.....	31
2.2. Eesti hääletamistulemuste tõlgendamise võimalikud tegurid.....	32
3. HÄÄLETAMISMUSTRID ÜHINENUD RAHVASTE ORGANISATSIOONI PEAASSAMBLEES	36
3.1. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee hääletamismustrite senine uurimine.....	37
3.2. Hääletamisblokid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees.....	39
3.3. Euroopa Liidu hääletamismustrid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees.....	42
4. ANDMEANALÜÜS	46
4.1. Andmed ja meetodid.....	46
4.2. Hääletamistulemused riikidevõrdluses.....	50
KOKKUVÕTE	65
KASUTATUD KIRJANDUS	68
RESÜMEE	73
LISAD	76

SISSEJUHATUS

Käesoleva magistritöö uurimisteenaks on hääletamismustrite analüüsimine ÜRO Peaassamblees Eesti näitel. Peamiselt on fookuses hääletamine julgeoleku osas ning nendega tihedamalt seotud inimõigusteküsimustes. ÜRO Peaassamblee hääletamismustrid on uurijatele huvi pakkunud organisatsiooni loomisest alates, pakkudes vihjeid riikide käitumise ja seisukohtade osas rahvusvahelisel areenil. Aastatega on enam huvi äratanud ka regionaalsete rahvusvaheliste organisatsioonide ja huvigruppide mõju hääletamistulemustele. Nimetatud mõjurite olulisuse uurimine on ajendiks ka käesoleva töö autorile.

Antud teema on heaks väljakutseks, kuna Eesti osalust ÜRO Peaassamblee hääletamistes pole lähemalt uuritud. Julgeoleküküsimused pakuvad aga suuremat huvi seoses Eesti kandidatuuriga ÜRO Julgeolekunõukogu mitteamaliseks liikmeks aastateks 2020-2021. Eesti kuulumine NATO-sse ja EL-i ning nende organisatsioonide (sh Eesti) kasvav pingeline suhe Venemaa on käesoleva töö olulisemateks faktoriteks. Venemaa on Eesti julgeolekule ajalooliselt suurimat ohtu valmistanud ning riigi julged sammud ja sõnavõtted rahvusvahelisel areenil lubavad oletada, et nimetatud oht pole kadunud. NATO-ga liitumine oli Eesti julgeolekupoliitika peamisi eesmärke ning selle juhtriigi USA kaasabil loodetakse Venemaa poolt tekitatud teravdatud õhkkonda neutraliseerida. Magistritöö peamine eesmärk ongi vaadelda Eesti hääletamiskäitumist ÜRO PA-s võrreldes Venemaa ning USA-ga. Autorit huvitab, kas tulemustes joonistuvad üldised sarnasused ühe või teise riigiga, samuti, kas saab välja tuua küsimused (või küsimuste grupid), mille osas kummagi suurriigiga ilmnevad suurimad sarnasused või erinevused. Empiirilises osas on vaadeldud ka Baltimaade hääletamismustreid eeldusel, et lähtuvalt poliitilisest, geopoliitilisest ja majanduslikust sarnasusest on kolme riigi käitumine rahvusvahelisel areenil küllaltki homogeenne.

Autorit huvitab ÜRO Peaassamblee istungjärgudel võimalike hääletamistulemuste muutumine seoses erinevate organisatsioonide liitumisega (Euroopa Liit, NATO jne). Kuna Eesti osalust ÜRO hääletustes autorile kättesaadavate materjalide osas varasemalt

uuritud ei ole, siis vaatluse all on just Eesti hääletamismustrid võrreldes teiste riikidega. Võrreldavateks riikideks on Venemaa, USA ja Läti ning Leedu. Riigid on valitud kunstlikult geograafilise läheduse, kuid samas mõneti kultuurilise ja majandusliku erinevuse tõttu. Samuti võib erinev organisatsiooniline kuuluvus olla suuresti seotud hääletamistulemustega. Baltimaad kuuluvad ühte gruppi ning hääletamine on kooskõlastatud. Samas aga ÜRO muudes institutsioonides on võimalus hääletada erinevalt ja seega on tõenäoline jõuda huvitavate ja mitmekülgsede järeldusteni.

Magistritöö esimese osa esimeses alapeatükis on lähemalt uuritud rahvusvahelise organisatsiooni definitsiooni, rolli ning teoreetilist raamistikku. Peamiselt on lähtutud Clive Archeri organisatsioonide rolliteoorial, mis leiab, et organisatsioonidel on oma roll - vahendaja, areen ja tegutseja. Selline rollijaotus omakorda tähendab, et iga liikmesriigi panust ÜRO tegutsemisse võib tõlgendada erinevalt ning taoline rollierinevuse mõistmine võib olla aluseks ka erinevale hääletamisele. Samuti keskendutakse ÜRO-I - selle ülesehitusel, hääletamisprotokollil ning põgusalt ka Eesti ja ÜRO suhetel.

Teine alapeatükk keskendub hääletamismustrite lähemale vaatlemisele. Erinevatele rahvusvaheliste suhete teooriatele tuginedes on autor on välja toonud võimalikud hääletamistulemuste tõlgendamise tegurid ning täpsemalt tegurid, mis võiksid mõjutada Eesti hääletamiskäitumist Peaassamblees. Nimetatud peatükis tuleb teemaks Eesti kuuluvus NATO-sse, Euroopa Liitu, Põhjamaade Nõukokku ja Balti Assambleesse ning nende organisatsioonide olulisus Eesti julgeolekule.

Kolmas alapeatükk võtab kokku senised olulised ÜRO hääletamismustrite uuringud, kirjeldab hääletamisblokke ning Eestile olulist Euroopa Liidu hääletamismustrit ÜRO-s, mis annab parema ülevaate analüüsi meetoditest ning senistest analüüsides antud teemal.

Magistritöö teine pool on pühendunud empiirilisele analüüsile, mis kirjeldab Eesti hääletamismustrit ÜRO Peaassamblees aastatel 1991-2013. Aluseks võetud andmestik

põhineb ÜRO Peaassamblee resolutsioonidel, mille tarbeks viidi läbi julgeolekuküsimusega seotud hääletuste analüüs. Valimisse kaasati ka hulk inimõigusi puudutavad küsimused, mis olid julgeolekuga tihedamalt põimunud. Andmestiku osas tuleks silmas pidada, et suurem osa julgeolekuküsimustest otsustatakse siiski ÜRO Julgeolekunõukogus ning seega ei anna toodud valim terviklikku pilti riigi julgeolekuhuvideest. Samuti ei pruugi ühe või teise riigiga teatud ajaperioodi vältel sarnaselt hääletamine põhjanevaid hoiakuid väljendada. Tegemist on siiski vaid oletustega hääletamisotsuseid mõjutavate tegurite osas. Andmeanalüüsis on kasutatud SPSS statistikaprogrammi, peamiselt sagedus- ja risttabelleid. Kirjeldavad graafikud on valmistatud Microsoft Excel programmi abil.

Andmeanalüüsi tulemusena selgub eeldatavasti, kui palju Eesti seisukohad erinevad või sarnanevad vaadeldud riikidega. Peaesmärgiks on välja selgitada, kuidas on seoses julgeoleku teemadega muutunud antud riikide hääletamistulemused ÜRO-s ning kas hääletamistulemustes on võimalik tuvastada käitumismustrit, mis on tekkinud viimase 22 aasta jooksul lähtuvalt julgeolekuliitudest, ehk saada vihjeid selle kohta, kui palju käituvad riigid ÜRO-s kui iseseisvad üksused ning mil määral mängivad rolli julgeolekuliitude huvid. Nagu ka eelnevalt selgus, hääletamise mõistmiseks rahvusvahelistes organisatsioonides on oluline liitlaste küsimus, eriti väikeriikide puhul. Veel lähiminevikus (enne 2004. a) ei kuulunud Baltimaad Euroopa Liitu ega ka mitte NATO-sse. Selline jagunemine on aluseks uurimisprobleemile – kas hääletamisel ÜRO-s on võimalik täheldada nende riikide erinevust?

Magistritöö keskendub ametlikule diskursusele, kus andmeanalüüs põhineb ÜRO Peaassamblee julgeolekut puudutavatel resolutsioonidel. ÜRO peaesmärgiks on rahu ja julgeoleku kindlustamine, sestap on valitud andmestikuks rahvusvahelist julgeolekut ja julgeolekuga seotud inimõigusi puudutavad ÜRO Peaassamblee resolutsioonid. Julgeolek ning sellega tihedalt seotud inimõigused on lahutamatult seotud, tänapäeval aktuaalne teema ning võiksid rahvusvaheliselt olla üheselt mõistetavad. Andmeanalüüs näitab, kas see nii ka on. Kõik resolutsioonid pärinevad ÜRO ametlikult kodulehelt ning osutusid valituks, kuna tegemist on usaldusväärse ja lihtsasti kättesaadava allikaga.

Käesoleva magistritöö tarbeks on läbi töötatud 523 ÜRO PA julgeolekuresolutsiooni. Siinse andmeanalüüsi ajaliseks raamiks on 1991. a, mil Eesti ja teised Baltimaad liitusid ÜRO-ga kuni 2013.a (k.a.). Vaadeldud kümnendite sisse jäid Eestile olulised Euroopa Liidu ja NATO-ga liitumised, seega on huvitav jälgida, kas ja kuidas on Eesti hoiakud ning positsioonid nende kahe dekaadi jooksul muutunud.

Antud töös on vaatluse all Eesti hääletamissarnasused ja -erinevused Baltimaadega ning ennekõike Eesti julgeoleku seisukohalt oluliste Venemaa ja USA-ga. Kujunevate hääletamismustrite põhjal üritab autor leida kumma suurriigiga Eesti julgeoleku (ja nendega tihedalt seotud inimõiguste) küsimustes enam samastub. Erinevaid aastaid vaadeldes peaks olema ka võimalik teha järeldusi, kas riigid on aastatega oma printsiipe muutnud.

Töö teoreetiline raamistik toetub suuresti varasematele uuringutele. Rahvusvaheliste organisatsioonide definitsiooni ja rollide kirjeldamisel on autor tuginenud Archeri, Bennetti, Wallace-i ja Stingeri töödele. Hääletamismustrite kirjeldamisel on olulisteks aluseks Voeteni ja Hosli uuringud, EL-i hääletamismustrite osas uurib autor seniseid trende Gabriele Birnbergi selleteemalisest doktoritööst.

1. ÜHINENUD RAHVASTE ORGANISATSIOON

Käesolevas peatükis käsitleb autor rahvusvahelise valitsustevahelise organisatsiooni mõistet ning rahvusvaheliste organisatsioonide käsitlemises tähtsust omavaid teoreetilisi elemente, mis aitavad mõista Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (edaspidi ÜRO, *United Nations, UN*) rolli rahvusvaheliste suhete süsteemis ning eeldatavasti ka seletada ÜRO-s esinevaid hääletamismustreid. Peatükk jaguneb viieks osaks, millest esimene keskendub rahvusvahelise organisatsiooni defineerimisele ja organisatsioonide rollidele “globaalsel turuplatsil”. Teine osa tegeleb ÜRO erinevate tahkude tutvustamisele ja asetamisele (struktuur, eesmärgid ja põhimõtted). Kolmas osa vaatleb ÜRO Peaassamblee (edaspidi: PA, *United Nations General Assembly*) rolli ja tähtsust ning neljas osa keskendub hääletamisele PA-a. Viendas osas tehakse kiire ülevaade ÜRO ja Eesti seostest. Kuna ÜRO on väga paljusid allüksusi omav ja küllaltki keeruka ülesehitusega maailmaorganisatsioon, on peatüki fookuses just need aspektid, mis omavad tähtsust ÜRO-s ja ÜRO PA-s hääletamismustrite analüüsimise osas.

1.1. Rahvusvahelise organisatsiooni defineerimine ja roll

Rahvusvahelised organisatsioonid jagunevad valitsusvälisteks ning valitsustevahelisteks rahvusvahelisteks organisatsioonideks (Bennett 1995: 2). Kuna käesolevas magistritöös uuritakse hääletamismustreid ÜRO-s, millega saavad liituda ja milles omavad ametlikku hääleõigust vaid iseseisvad riigid, keskendub käesolev peatükk rahvusvahelistele valitsustevahelistele organisatsioonidele (edaspidi: RVO).

Selleks, et mingit organisatsiooni saaks käsitleda RVO-na, peavad olema täidetud teatud kriteeriumid. Selliseid kriteeriumeid, mille alusel RVO-d defineerida, on käinud välja mitmed teadlased ning nende vahel on nii kattuvusi kui mõningasi erinevusi.

Archer jaotab RVO-d defineerivad tunnused kolme kategooria vahel, milleks on liikmelisus, eesmärk ja struktuur (Archer 1983: 34-35). Kõige tüüpilisemaks RVO liikmeks on riik ning selleks, et organisatsiooni saaks nimetada valitsustevaheliseks,

peab liikmesriike olema mitu. Samas ei pea liikmelisus tingimata olema avatud vaid riikidele. RVO liikmeks võivad olla ükskõik millised “rahvusvahelise süsteemi kvalifitseeritud liikmed” (Wallace, Singer 1970: 245), sealhulgas ka teised RVO-d.¹ Teiseks arutelu punktiks on see, mitu liiget peab organisatsiooni minimaalselt kuuluma, et seda saaks käsitleda RVO-na. Nii Archer (1983) kui Wallace ja Singer (1970) seavad minimaalseks liikmete arvuks kaks, samas kui näiteks Grigori Morozov leiab, et neid peaks olema kolm (Archer 1983: 32-35).

RVO eesmärgi ja sihtide osas on oluline, et see järgiks liikmete ühiseid huvisid. Regionaalsed RVO-d omavad ühiseid sihte vastava regiooni kontekstis, põhinegu need siis geograafilistel, majanduslikel, kultuurilistel või poliitilistel sidemetel. Universaalsed RVO-d seavad aga globaalsemaid sihte, isegi kui nende tegelik liikmeskond on piiratud ja väiksem kui mõnel regionaalsel RVO-l (nt G7) (Bennett 1995: 230). Kuigi tegelikkuses võib RVO tegevus võtta teise suuna ning mingi domineeriv riik võib asuda läbi organisatsiooni teostama vaid enda huve, ei tohiks ühe riigi eelistamine olla RVO ametlikult väljendatud siht (Archer 1983: 35). Ilmselt just seetõttu lisab Bennett RVO-d defineerivate kriteeriumite hulka ka selle, et liikmed peaksid olema organisatsiooniga ühinenud vabatahtlikult ning organisatsioon peaks toimima konsensuse ja koostöö, mitte sunni alusel (Bennett 1995: 2-3).

Kolmandaks kategooriaks, mille alusel Archer RVO-sid defineerib, on struktuur. RVO-l peab olema püsiv formaalne struktuur, mis on sätestatud rahvusvahelise lepinguga (*treaty*). Just kindel struktuur on see, mis eristab RVO-sid rahvusvahelistest kongressidest ja konverentsidest või lihtsalt bilateraalistest riikidevahelistest lepingutest. Struktuurielementide osas jätab Archer otsad üsna lahtiseks, rõhutades vaid, et see peab eristuma ühe liikme pidevast kontrollist organisatsiooni tegevuse üle (Archer 1983: 35). Nii Bennett kui Wallace ja Singer lisavad struktuuri osas, et RVO-l peab olema ka püsiv sekretariaat. Samuti peaks RVO-l olema laialdase esindatusega

---

¹ Näiteks Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO) on võtnud liikmena vastu Euroopa Liidu. *Maailma Kaubandusorganisatsiooni kodulehekülg* (i.a). Kasutatud 14.05.2018
http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm.

nõukogu funktsiooni kandev organ, mis korraldab regulaarse ajavahemiku järel plenaarkogu sessioone (Bennett 1995: 3, Wallace, Singer 1970: 246).

Archer eristab kolme põhilist rolli, mida RVO-d rahvusvahelises süsteemis kanda võivad, rõhutades et need võivad omavahel ka kattuda ning vastuoludesse sattuda (Archer 1983: 128, 130). Kolmeks peamiseks rolliks on Archeri käsitluses vahend, areen ja tegutseja.

Tõenäoliselt kõige tüüpilisemaks rolliks peab Archer vahendit. Sisuliselt tähendab see, et RVO on liikmesriikide valitsuste jaoks instrument enda välispoliitiliste eesmärkide saavutamiseks. Kuigi RVO loomisega lepitakse riikide vahel kokku mingisuguse koostöö osas, on praktika näidanud, et valitsused on nõus selle koostööga minema vaid piirini, milleni see neile endale kasu toob.

Üheks ilminguks sellest, et riigid üritavad RVO-sid kasutada vahendina ja on nõus koostööga vaid enda kasu huvides, on ühehäälsuse reegel, mis tihti RVO-des otsuste vastuvõtmisel kehtib. See jätab valitsustele õiguse blokeerida neile mittedsobivate otsuste vastuvõtmise. Otsuste vetostamine on selge näide sellest, kuidas riigid lasevad rahvusülel koostööl minna vaid nii kaugemale, kuniks seda veel iseendale kasulikuks peavad. Aga ka ühehäälsuse reegli puudumise korral võivad riigid kasutada RVO-d vahendina enda eesmärkide saavutamiseks. Sellistes olukordades võib eeldada, et tegutsejad kalkuleerivad nullsumma mängu põhimõttel. Kui mingi valitsus arvab, et teiste RVO liikmete poolt koostööst saadud kasu võib tulla neile kahjuks, nõutakse tugevamat kontrolli RVO tegevuse üle ja püütakse takistada endale vastumeelsete otsuste vastuvõtmist. Kui aga leitakse, et koostöö on kasulik ning võimaldab saavutada mingites valdkondades rohkem kui individuaalselt võimalik, ollakse nõus andma RVO-le enam tegevusruumi. Arvestada tuleb ka sellega, et valitsused teevad pikemaajalisi plaane. RVO käsitlemine vahendina mingi liikmesriigi poolt ei tähenda, et iga selle poolt vastuvõetud otsus peab olema kasulik. Lühiajalised kaotused võidakse ära kannatada, eeldusel, et RVO aitab täita pikemaajalisi eesmärke (*Ibid.*: 130-131, 134-136).

Teiseks rolliks, mida RVO Archeri käsitlese järgi võtta võib, on areen. Areen tähistab foorumit, kuhu riikide esindajad kokku tulevad, et arutada, vaielda, koostööd teha, omavahel nõustuda või mitterõustuda. Areen oma olemuselt on neutraalne, seal võib toimuda nii tõsine võitlus erinevate (riikide) seisukohtade vahel kui ka tsirkus ja mängimine. Valitsusjuhid saavad esineda ka demonstratiivsete sõnavõttudega ning kolleegidega avalikult mitterõustuda, luues endale seeläbi mingisugust mainet. Selliste areeni rolli kandvate RVO-de olemasolu on riikide jaoks küllaltki kasulik, andes neile võimaluse oma ideid ja vaateid laiemalt tutvustada ning nende üle rahvusvahelisel foorumil arutada. Teoreetiliselt on võimalik selleks korraldada ka eraldi konverentse või läbirääkimisi, ent juba toimiva süsteemiga RVO muudab asja riikide jaoks lihtsamaks, lisades saavutatud kokkulepetele ka mingil määral autoriteeti. Areenina toimiv RVO pakub riikidele kohtumisaega, väljatöötatud ja riikide poolt varasemalt kokkulepitud reeglistikku (nt kuidas toimub hääletamine või millise juriidilise staatuse saavad vastuvõetud otsused) ning sekretariaadi näol ka tugiteenust, mis aitab kohtumisi sujuvamalt läbi viia. See kõik on oluliselt mugavam kui alustada läbirääkimiste korraldamisega nullist. Eriti tähtsad on sellised rahvusvaheliselt tunnustatud areenidena toimivad RVO-d väiksemate või vähem mõjujõudu omavate riikide (nt niinimetatud Kolmanda maailma riigid) jaoks, sest pakuvad neilegi võimaluse oma ideid laiemal avalikkuse ette tuua (*Ibid.*: 136-141).

Viimaseks põhiliseks RVO-le omistatavaks rolliks on tegutseja. See tähendab, et RVO on rahvusvahelises süsteemis käsitletav iseseisva üksusena, olles selgelt eristatav oma liikmesriikidest. Tegutseja rolli kandev RVO on võimeline iseseisvalt mõjutama rahvusvahelises süsteemis toimuvat. Üheks tähtsaks kriteeriumiks, mille järgi hinnata, kas RVO-d võib pidada tegutsejaks, on see, kas organisatsioon on võimeline läbi oma resolutsioonide ja soovitude mõjutama liikmesriike käituma teistmoodi kui nad vastasel juhul käituksid. Samuti on võimalik erinevates olukordades jälgida seda, kui iseseisvad on RVO organid oma otsustes ning kui suurt kontrolli saavad liikmesriigid RVO tegutsemisele rakendada. Käesoleva uurimisteema kontekstis võib eeldada, et iseseisvast tegutsejast RVO ühtlustab liikmesriikide seisukohti ning mõjutab neid vajadusel hääletama ÜRO Peassamblees teistmoodi kui nad seda muidu teeksid.

Nende kolme rolli puhul tuleb silmas pidada ka seda, et need ei ole üksteist välistavad. Erinevatel ajahetkedel ning erinevates olukordades võib üks RVO olla nii vahendi, areeni kui tegutseja rollis. Seejuures võivad ka ühe organisatsiooni erinevad organid täita erinevaid rolle (*Ibid.*: 151).

Kõike eelnevalt kirjeldatud võib näha näiteks Euroopa Liidu puhul, mille osas on tihti peale mainitud, et Saksamaa kasutab seda vahendina oma majanduspoliitiliste eesmärkide saavutamiseks. Samas on see paljudel juhtudel toimunud ka areenina, kus erinevaid seisukohti arutatakse ning ka hääletatakse. Euroopa Komisjon aga on aastatega loonud endale võimsa haldusaparaadi ning uued põhiseaduslepped ajavahemikus 1992-2009 on andnud EL-i kesksetele institutsioonidele üha enam võimalusi olla rahvusvahelisel areenil iseseisev tegutseja, sõltudes vähem rahvusriikide agendast (Jin, Hosli 2013: 1277). Selliseid arenguid illustreerib ka EL-i ühiste deklaratsioonide esitamine ÜRO-s: kui varasemalt allkirjastati need viitega “Kogukond ja selle liikmesriigid”, siis alates 1993. aastast, mil hakkas kehtima Maastrichti leping, allkirjastatakse deklaratsioone lihtsalt kui “Euroopa Liit”, sümboliseerimaks ELi ühtsust (Laatikainen 2003: 427).

Sobitades ÜRO PA rolli rahvusvahelises süsteemis tutvustatud Clive Archeri rolliteooria raamistikku, võib öelda, et tegemist on areeni rolli kandva universaalse RVO-ga kõige otsesemas mõttes. PA pakub riikidele rahvusvaheliselt tunnustatud ja väljakujunenud normide ning reeglite süsteemi omavat kohtumispäika, kus on võimalik peaaegu kogu maailma riigijuhtidega koostööd teha, arutada, nõustuda ja mittenõustuda. PA on neutraalne foorum ning see, milliste teemade ja esinemistega see täidetakse, sõltub kohaletulnud osalejatest. PA-s võivad toimuda tõsised arutelud “kõrgpoliitika” teemadel, kus eesmärgiks on tutvustada oma seisukohti, kuulata teiste omi ning jõuda reaalse lahendusteni. Samas võib see olla ka nn tsirkuseareen, kus poliitikud esinevad lihtsalt selleks, et püüda tähelepanu. Sellise käitumisega paistis silma näiteks endine Venezuela sotsialistist president Hugo Chavez, kes muuhulgas ühel PA sessioonil esines kõnega, kus nimetas toonast Ameerika Ühendriikide presidenti George W. Bushi saatanaks (Dreher, Jensen 2013). Kuigi enamik PA-l osalevaid poliitikuid end nii

värvikalt ei väljenda, on nad siiski New Yorki läinud selleks, et rääkida ja et ka neid nähtaks rääkimas (Brückner 1990: 185).

Täpselt nagu Archeri teooria väga avatud liikmeskonnaga RVO-de osas ette näeb, on PA liikmeskond kujunenud liiga laiaks ning mitmekesiseks, et mõnel suurriigil õnnestuks seda piisavalt kontrollida ning seeläbi vahendina kasutada. Samas on aga ka PA-l potentsiaal võtta rahvusvahelises süsteemis tegutseja roll samuti väga väike. Tegemist on selgelt rahvustevahelise, mitte rahvusülese institutsiooniga ning PA seisukoht mingis küsimuses formuleerub väga paljude erinevate arvamuste põhjal. Selline protsess on 193 liikmesriigi osavõtul muidugi üsna aeglane ja kohmakas ning sellepärast on PA-d ka kritiseeritud ning püütud reformida, ent ka uuenduste läbiviimine nõuab laialdast konsensust liikmete seas, mida on keeruline saavutada. Lisaks ei ole PA-l tugevat rahvusülest juhtkonda, nagu näiteks Euroopa Komisjonil, mis võiks institutsiooni nimel mingisuguseid seisukohti esitada (Bennett 1995: 65-66).

Peamine konflikt rahvusvahelise julgeolekukorralduse toimimise osas seisneb ikkagi riikide suveräänsuse ja rahvusülese koostöö vahel. Nii regionalistide kui universalistide katsed arendada riikideüleseid kontrollimehhanisme, eesmärgiga tagada rahu püsimine, pole niivõrd põrkunud omavahel kui rahvusriikidega, mille valitsused ei soovi vähendada enda võimutäiust (Schreuer 1995: 499). Käesoleva töö uurimisteema osas ongi tähtis see, kuidas regionaalsed ja universaalsed RVO-d omavahel suhestuvad, eriti just julgeolekuküsimuste osas.

Siinkohal tuleb eristada RVO-de globaalsust ja regionaalsust liikmeskonna ja eesmärkide alusel. Nagu eelnevalt öeldud, eksisteerib ka selliseid RVO-sid, mis on selgelt piiratud liikmelisusega, ent omavad globaalseid ambitsioone. Liikmelisus on sellistes RVO-des piiratud mitte regiooni, vaid näiteks sõjalise või majandusliku jõu alusel. Järgmises peatükis tuleb selles kontekstis juttu ÜRO Julgeolekunõukogust, mis on universaalsete eesmärkidega ÜRO institutsioon, mille liikmeskond on samas piiratud ning mida erinevad suurriigid on kasutanud vahendina omaenda välispoliitiliste plaanide realiseerimiseks. Tegutsejapotentsiaal on sellistel organisatsioonidel aga ikkagi

väga piiratud, kuna tihti koosnevad need võimsatest suurriikidest, kes meeleldi oma suveräänsust rahvusülesele tasandile anda ei soovi.

Regionalismi pooldajad leidsid, et universaalne areen on liiga nõrk ja hajus, et efektiivselt tegutseda. Universalistid väitsid aga, et rahu peaks olema jagamatu ning regionaalsed organisatsioonid vaid killustavad rahvusvahelist süsteemi (Schreuer 1995: 477). Ideaalolukorras peaksid regionaalsed ja universaalsed RVO-d suutma teineteist täiendades koos eksisteerida ning osaliselt on see nii ka toimunud. Vastuolud tekivad siis, kui RVO-de jurisdiktsioon ja funktsioonid regionaalsel ja globaalsel tasandil on omavahel ühildamatud (Bennett 1995: 231-232). Kui näiteks inimõiguste ja muude "pehmemate" teemade osas on regionaalsed ja universaalsed organisatsioonid üsna edukalt koos eksisteerida suutnud, siis julgeolekuteemadel on ilmnunud rohkem probleeme.

Funktsioonide segane jaotus regionaalsete ja universaalsete RVO-de vahel ning tehtud otsuste nõrk rakendamine on tekitanud mitmeid vastuolusid (Schreuer 1995: 496). Kõige tähtsama universaalse (julgeoleku)organisatsiooni, ÜRO, Harta jätab funktsioonide jaotuse üsnagi lahtiseks. Harta ei keela rahu säilitamise eesmärki kandvate regionaalsete RVO-de loomist vastavates regioonides, küll aga ei ole lubatud mistahes sunniaktsioonide rakendamine ilma ÜRO Julgeolekunõukogu heakskiiduta (*Ibid.*: 491). Vastuolude tekkimise korral peaksid ülimuslikuks jääma universaalsed põhimõtted ning regionaalsed RVO-d on kohustatud alluma Julgeolekunõukogule. Harta artikkel 51 pakkus regionaalsetele tegutsejatele osalise väljapääsu universaalsete põhimõtete domineerimisest. Artikkel 51 lubab kallaletungi korral ÜRO liikmesriigile rakendada individuaalset või kollektiivset enesekaitset. Kuigi artiklis on ka mainitud, et selline enesekaitse võib olla vaid ajutiseks lahenduseks, kuniks ÜRO Julgeolekunõukogu võtab ise kasutusele vajalikud meetmed, kasutasid suurjõud seda sätet sõjaliste alliansside loomiseks, mis omakorda fragmenteeris maailma ning võimendas vaenulikkust erinevate blokkide vahel (Bennett 1995: 234-235).

Kõige võimsamaks sellisel alusel loodud sõjaliseks liiduks on Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon (edaspidi: NATO, *North Atlantic Treaty Organization*), mille suhted ÜRO-ga on aja jooksul võtnud erinevaid vorme ning põhjustanud ka vastuolusid. Harta peatükk VIII lubab ÜRO Julgeolekunõukogul kasutada kindlaid regionaalsed RVO-sid sunniaktsioonide läbiviimisel Julgeolekunõukogu enda juhtimisel. Olles Harta artikkel 51 alusel loodud sõjaline allianss, ei liigitunud NATO nende RVO-de hulka. See tähendas ka, et ÜRO ei saanud NATO-t kasutada regionaalsete missioonide läbiviimisel Julgeolekunõukogu egiidi all. See olukord muutus 1990-ndate aastate algul ja NATO-st sai sisuliselt peatükk VIII alusel toimivate RVO-dega samaväärne organisatsioon, mida Julgeolekunõukogu asus regionaalse julgeoleku tagamiseks ka sunniaktsioonide rakendamisel kasutama (Schreuer 1995: 490).

Suuri vastuolusid põhjustas NATO sõjaline operatsioon Jugoslaavias 1999. aastal. Operatsioon ei olnud ÜRO Julgeolekunõukogu poolt heakskiitu pälvinud, kuna vetoõigusega liikmed Venemaa ja Hiina blokeerisid seda. NATO põhjendas operatsiooni moraalse kohustusega kaitsta tsiviiliseid autoritaarse režiimi repressioonide eest ning väitis, et see rünnak oli kooskõlas ÜRO Harta põhimõtetega. Venemaa, Hiina ja Jugoslaavia ise olid NATO rünnakust väga häiritud ning nimetasid seda ÜRO Harta põhimõtetega vastuolus olevaks lubamatuks agressiooniks. Rahvusvahelistes suhetes tekkis vastuoluline situatsioon, mille keskmes oli dilemma: ühelt poolt, kas see saab olla legitiimne, kui regionaalne RVO kasutab sõjalist jõudu, omamata selleks ÜRO mandaati. Teisalt, kas on aktsepteeritav, et ränkade tagajärgedega süstemaatilised inimõiguste rikkumised jätkuvad takistamatult (Borawski, Young 2001: 44-48).

Kirjeldatud NATO-ÜRO suhted illustreerivad hästi seda, kui palju erinevaid interpreteerimisvõimalusi ÜRO Harta regionaalsete ja universaalsete RVO-de suhestumise osas julgeolekuküsimustes jätab.

1.2. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni struktuur, eesmärgid ja põhimõtted

Teise maailmasõja järel asuti ehitama üles rahvusvahelist süsteemi, mis tagaks, et sellised verised konfliktid enam ei korduks. Arvestatavat rolli konfliktide rahumeelses lahendamises nähti ka RVO-del. ÜRO loomiseks hakati peamiste koalitsioonijõudude vahel läbirääkimisi pidama juba siis, kui II maailmasõda oli veel täistuuridel käimas. Kahe maailmasõja vahelisel perioodil pidi rahu säilimise eest vastutama Rahvaste Liiga, mis selle ülesande täitmisel paraku põrus (Bennett 1995: 42-43, 49). ÜRO loomisel tuli seega vältida Rahvaste Liiga osas tehtud vigu. Siiski ei suutnud või ei osanud läbirääkimistel osalenud valitsused end lahti rebida mõtteviisist, milles domineerisid natsionalism, rahvusriikide suveräänsus ja teised juba varasemalt sissetöötatud mudelid. Nii ei olnud saavutatud tulemus mingil moel murranguline ning rahvusriikide domineerimine rahvusvahelises süsteemis jätkus, jättes rahvusüleised elemendid tagaplaanile.

Üks märkimisväärne eelis võrreldes Rahvaste Liigaga siiski saavutati: ÜRO-ga liitusid kõik võimsamad sõjalised jõud toonases maailmas, esialgu jäid küll välja Teises maailmasõjas vaenlaste poolel sõdinud ja kaotajateks jäänud maad nagu Saksamaa, Itaalia ja Jaapan. Harta artikkel 4 kohaselt võivad ÜRO-ga liituda kõik rahuarmastavad riigid maailmas ning ajapikku on peaaegu kõik rahvusvahelise kogukonna poolt aktsepteeritud riigid seda võimalust ka kasutanud. Algselt 51-lt on ÜRO liikmeskond tänaseks suurenenud 193ni.² Rahvusvahelise kogukonna peaaegu täielikku kaasatust võibki pidada ÜRO suurimaks tugevuseks ja legitiimsuse allikaks (Schreuer 1995: 478).

ÜRO kõige fundamentaalsemaks aluspõhimõtteks on kõikide liikmete täielik (legaalne) võrdsus, sõltumata riigi suurusest või majanduslikust võimsusest. Tegelikuses piirab seda õigust mõneti küll Julgeolekunõukogu viie alalise liikme süsteem, – Hiina Rahvabariik, Prantsusmaa, Vene Föderatsioon, Suurbritannia ja Ameerika Ühendriigid – kes võivad vetostada neile mittesobivad resolutsioonid ning seeläbi ka

---

²ÜRO *kodulehekülg.* (i.a). Kasutatud 14.05.2018 <http://www.un.org/en/sections/about-un/overview/index.html>

takistada kollektiivset tegutsemist rahvusvahelist rahu rikkuva agressori peatamisel. Teistes ÜRO organites ei ole siiski suurjõududele loodud sellist eeliseisu nagu Julgeolekunõukogus ning üle kogu organisatsiooni kehtib “üks riik, üks hääl” põhimõte (Bennett 1995: 51-52, 59).

ÜRO eesmärgid, põhimõtted ja struktuur sätestati Hartas, mis jõustus 26. juunil 1945, mida võibki lugeda ÜRO sünnikuupäevaks. Eesmärgid, põhimõtted ja struktuur on omavahel seotud ning ÜRO peamiseks eesmärgiks võibki pidada rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamist maailmas. Eesmärgi täitmine peab harta järgi toimuma läbi dispuutide rahumeelse lahendamise ja kollektiivse tegutsemise ohtude ennetamisel ja eemaldamisel. Selle eesmärgiga on tihedalt seotud ka harta sätestatud kaks põhimõtet, millest kõik ÜRO liikmesriigid lähtuma peaksid. Esiteks, peaksid liikmesriigid hoiduma jõu kasutamisest või sellega ähvardamisest, kui see ei ole kooskõlas ÜRO eesmärkidega. Teiseks eeldatakse kõikidelt liikmesriikidelt rahvusvaheliste konfliktide lahendamist rahumeelsete meetodite abil. Rahu ja julgeoleku säilitamise eesmärgi täitmise eest on peamiseks vastutajaks määratud ÜRO Julgeolekunõukogu, kes jagab seda vastutust PA ja Rahvusvahelise Kohtuga.

Nii on ÜRO pädevus ja võimekus oma põhieesmärgi täitmisel selgelt piiratud ning tihtipeale on sellega ka hätta jäänud. Lisaks rahu ja julgeoleku tagamisele on ÜRO peamiste eesmärkidena sätestatud rahvusvaheliste sõbralike suhete arendamine ning majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise ja humanitaarse koostöö edendamine, mille alla kuulub ka inimõiguste tagamine. Nende nii-öelda “pehmemate” eesmärkide täitmisel nähakse põhirolli Majandus- ja Sotsiaalnõukogul ning PA-l (Bennett 1995: 57-61).

Harta kohaselt on ÜRO-l kuus peamist organit, mis võivad seatud eesmärkide saavutamiseks luua ka erinevaid allüksusi. Nende vahel ongi jagatud vastutus ÜRO-le seatud eesmärkide vahel. Neli neist peamistest organitest on juba käesolevas töös eelnevalt mainimist leidnud - Peaassamblee, Julgeolekunõukogu, Majandus- ja Sotsiaalnõukogu ning Rahvusvaheline Kohus. Lisaks neile kuuluvad kuue põhiorgani hulka ka Sekretariaat ja Hoolduskogu (ÜRO põhikiri, peatükk III).

Nende kuue põhiorgani vahel on jagatud vastutus ÜRO-le seatud eesmärkide täitmisel. Nagu selgitatud, on igal organil põhikirja kohaselt kindlad vastutusala. Samas jätab põhikirja oma kohati liiga üldise sõnastusega palju otsi ka lahtiseks. Silmas tuleb pidada ka seda, et kuna ÜRO loodi selgelt valitsustevahelise, mitte-ülese RVO-na, on liikmesriikide kohustused piiratud. Harta sätestab, et liikmed “täidavad käesoleva põhikirja järgi endale võetud kohustusi heas usus” (*Ibid*, peatükk I). ÜRO-l ei ole otseseid vahendeid, kohustamaks liikmesriike kõiki endale võetud kohustusi täitma. See tähendab, et ÜRO saab Hartas seatud eesmärgi täita vaid siis, kui liikmesriigid ilmutavad koostööd tehes head tahet. Liikmesriikide valmidus erinevates küsimustes koostööd teha on aja jooksul kõikunud ning see on mõjutanud ka ÜRO funktsioneerimist. Lihtsalt põhikirja lugemisest ei piisa, et mõista ÜRO tegelikke toimimispõhimõtteid ja praktikaid. See, kuidas on Hartat interpreteeritud ja tegelikkuses kasutatud, on kohati veelgi olulisem (Bennett 1995: 56). Üheks selliseks ÜRO organiks, mis on aja jooksul kujunenud mõningates valdkondades kaalukamaks kui põhikirja koostamisel ette nähti, võib pidada ÜRO Peaassambleed. Järgmine alapeatükk keskendubki PA tähtsusele ja rollile rahvusvaheliste suhete süsteemis.

1.3. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee roll ja tähtsus

“Kui üks kuuest ÜRO põhiorganist on organisatsiooni jaoks tähtis ja keskne, on selleks Peaassamblee,” kirjutab Bennett (Bennett 1995: 62). Peamine tähelepanu langeb seega PA-le kui ühele ÜRO põhiorganitest. Milles siis seisneb PA niivõrd suur tähtsus ÜRO paljude organite ja allüksuste seas?

Esiteks on tegemist ÜRO keskse koordineerimis- ja järelvalveüksusega. PA-le esitavad ÜRO põhiorganid oma tegevuse kohta aastaaruandeid. PA-s arutatakse ja kinnitatakse ka ÜRO eelarve ning valitakse liikmeid teistesse põhiorganitesse nagu Julgeolekunõukogu (mittealalised liikmed) ja Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (kõik liikmed). PA-s hääletatakse ka selle üle, kas mingi riik ÜRO liikmeks võtta või mitte (*Ibid.*: 64-66).

Teiseks on PA aga tõeline maailmafoorum: igal aastal septembri kolmandal nädalal New York'is koguneval PA istungjärgul arutatakse kõiki tähtsamaid maailma poliitikas tooni andvaid teemasid peaaegu kõikide maailma riikide esindajate osavõtul. Põhikiri jätab teemadevaliku osas PA-le üsna lahtised käed ning läbi aastate ongi arutatud teemade ring olnud väga lai, hoomates endas nii “kõrgpoliitika” (*high politics*) küsimusi nagu relvakonfliktid ja julgeolekualane maailmakorraldus kui ka “madalamat” poliitikat (*low politics*) nagu keskkonna ja inimõiguste temaatika (Hosli *et al.* 2010: 25-26).

Märkimisväärne on PA-l esindatud erinevate arvamuste hulk. See on ÜRO kuuest põhiorganist ainus, kus on esindatud kõik organisatsiooni liikmesriigid. See teeb PA-st maailmas ainulaadse foorumi (Bennett 1995: 62). Kuna esindatud on kõik liikmed ja igapähele on vaid üks hääl ning vetoõigust ei oma keegi, on just PA-s iseseisvate riikide võrdsus kõige selgemini nähtav (Luif 2003: 12).

Nagu öeldud, on PA-l õigus arutada ning võtta vastu resolutsioone ka relvastatud konfliktide osas. Peamine vastutus relvakonfliktide lahendamise ja seega ÜRO kõige tähtsama eesmärgi – rahu ja julgeoleku säilitamise maailmas – täitmise osas lasub aga ikkagi Julgeolekunõukogul, mida põhikirja koostades nähti ette ÜRO poliitiliselt kõige tähtsama organina. Julgeolekunõukogu on ainus ÜRO organ, mis võib vastu võtta liikmesriikide jaoks siduvaid resolutsioone ja autoriseerida relvastatud sunniaktsioonide läbiviimist. Sekkumaks operatiivselt nendes olukordades, mil Julgeolekunõukogu on alaliste liikmete koosmeele puudumise tõttu halvatud, võttis PA juba 1950. aastal vastu Resolutsiooni 377. Viidatud resolutsioon sätestab, et PA sekkub koheselt, kui Julgeolekunõukogu on sattunud situatsiooni, kus viie alalise liikme üksmeel puudub. Resolutsiooniga loodi erakorralise erisessiooni korraldamise mehhanism, mille alusel võib PA erakorraliselt kokku kutsuda vaid 24-tunnise etteteatamise ajaga. Olukordi, mil Julgeolekunõukogu ei ole üksmeelt leidnud, on ette tulnud küllaldaselt ja paljud relvakonfliktid on seeläbi jõudnud PA-sse. Nii on põhikirja järgi selliste teemade osas oluliselt vähem võimu omav PA aja jooksul oma rolli konfliktiolukordadega tegelemisel märgatavalt suurendanud (Bennett 1995: 64, 67-70, 108-109).

PA tegevusele on siiski seatud ka sellised piirangud, millest mööda minna ei ole võimalik. Esiteks ei tohi PA võtta konfliktiolukorra osas vastu resolutsioone, kui see on Julgeolekunõukogus arutluse all. Kõigepealt peab Julgeolekunõukogu vastava küsimuse enda agendast eemalda.³ Käesolevas magistritöös ongi keskendunud julgeolekuküsimustele, milles Julgeolekunõukogu hääletamisel konsensuseni ei jõutud ning PA-le esitati.

Teise peamise piiranguna võib välja tuua PA resolutsioonide juriidilise staatuse. Nimelt ei ole need liikmesriikide jaoks siduvad. PA peamisteks funktsioonideks on arutamine ja soovitamine. Sellega piirdub ka resolutsioonide legaalne autoriteet. Kas neid resolutsioone ka järgitakse, sõltub puhtalt liikmesriikide tegevusest (*Ibid.*: 65). Sellest hoolimata ei saa PA resolutsioone pidada tähtsusetuteks. Enamasti võetakse need vastu liikmesriikide selge enamuse toel ning riikide jaoks seostub rahvusvahelise üldsuse ühise positsiooni vastu minemine riskiga sattuda paariariigi staatusesse. Tihti kujunevad PA resolutsioonidest üldtunnustatud normid, mida järgitakse, hoolimata sellest, et need ei ole juriidiliselt siduvad (Hosli *et al.* 2010: 5).

1.4. Hääletamine Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peassamblees

Igal sessioonil võtab ÜRO PA läbi kindlate reeglite ja tavade kohaselt kulgeva protseduuri vastu märkimisväärse hulga resolutsioone ja otsuseid. Osa neist reeglitest ja tavadest on sätestatud ÜRO põhihartas, osa on aga kujunenud välja reaalse tegevuse käigus.

Teadlaste kui poliitiliste administratsioonide jaoks on huvipakkumaks resolutsioonid, mis on dokumendid läbi mille PA avaldab ametlikult oma arvamust mingis poliitilises küsimuses. Otsused seevastu on pigem formaalset ja protseduurilist laadi. Otsustega lisatakse või eemaldatakse näiteks agendapunkte sessioonide programmist ning

---

³ Tõsi, seda saab teha läbi protseduurilise hääletamise, kus ükski alaline liige vetoõigust ei oma (Bennett 1995: 65).

lepitakse kokku järgnevate sessioonide toimumisaegu ja -kohti. Käesolevas töös on vaatluse all PA resolutsioonid kui poliitilised seisukohavõtud.

PA võtab resolutsioone vastu nii korrapärastel istungjärgudel (*regular sessions*), eriistungjärgudel (*special sessions*) kui erakorralistel eriistungjärgudel (*emergency special sessions*). 2014. aasta lõpu seisuga on selliseid istungjärke toimunud vastavalt 69, 29 ja 10.⁴ Aastas vastu võetavate resolutsioonide arv tõusis ajavahemikus 1945 kuni 1985 umbes sajalt enam kui kolmesaja viiekümneni. Sealt edasi on aasta jooksul vastuvõetavate resolutsioonide arv stabiliseerunud 300 ringis (*Ibid.*).

Vastavalt resolutsiooni (või otsuse) tähtsusastmele piisab selle vastuvõtmiseks kas PA lihthäälteenamusest või kahe kolmandikulisest enamusest. Enamust arvestatakse sealjuures kohalolevatest ja hääletusest osavõtvatest riikidest, mitte PA liikmete koguarvust. Tavalised resolutsioonid võetakse vastu lihthäälteenamusega, tähtsamad vajavad aga kahe kolmandiku liikmete toetust. Teemad, mis on liigitatud suuremat tähtsust omavateks, on reastatud ÜRO põhihartas artikkel 18-s ja hõlmavad endas julgeoleku ja rahu säilitamise teemalisi soovitusi, liikmete valimist Julgeolekunõukogusse ja teistesse ÜRO põhiorganitesse, riikide ÜRO-sse vastuvõtmist ja sealt väljaviskamist ning hooldussüsteemi ja organisatsiooni eelarvet puudutavaid küsimusi (Bennett 1995: 92).

Kuigi hääletamine on ainus põhikirjas ettenähtud meetod resolutsioonide vastuvõtmiseks PA-s, võib aga kasutada ka konsensusprotseduuri ehk võtta resolutsiooni vastu ilma formaalse hääletuseta. Selline tava sai alguse kohe esimestel istungjärgudel, ent toona võeti suurem osa resolutsioone vastu siiski hääletuse teel. 1951. aastal hääletati näiteks 84 protsenti vastuvõetud resolutsioonidest, millest kõrgem see protsent olnud ei olegi. Aja jooksul on üha enam hakatud resolutsioone vastu võtma ilma hääletuseta, 1990-ndatel aastatel oli hääletuse läbinud resolutsioone juba alla 25 protsendi. Lisaks sellele on veel teatud hulk resolutsioone, mis küll jõuavad hääletusele, ent ei saa seal ühtegi vastuhäält ehk siis võetakse vastu ühehäälselt. Kui liita kokku need

---

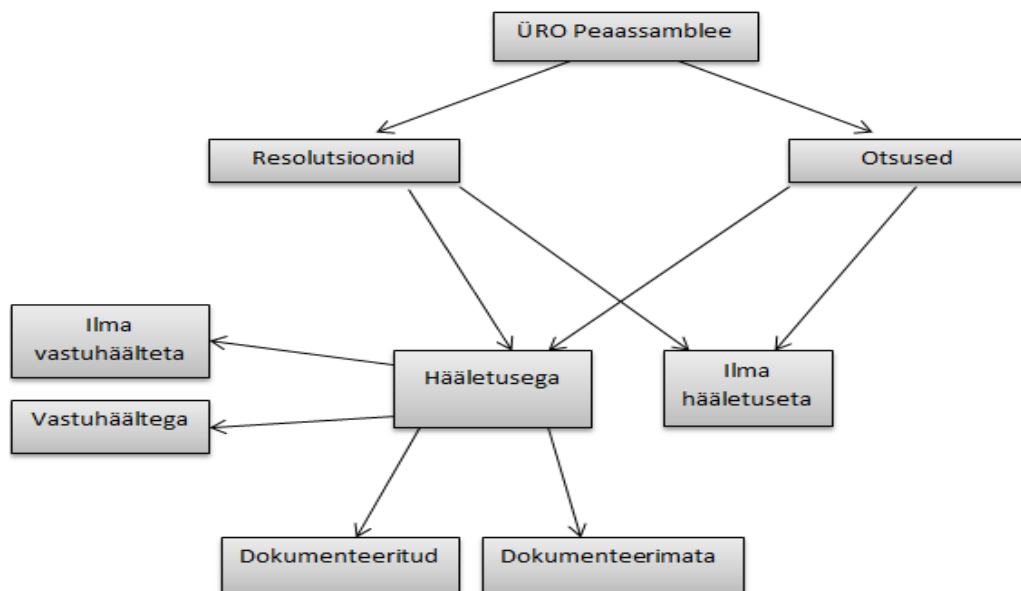
⁴ *Dag Hammarskjöld Library*. (i.a). Kasutatud 14.05.2018 <http://research.un.org/en/docs/ga/quick>

ja ilma hääletuseta vastuvõetavad resolutsioonid, jääb hääletamismustrite analüüsimise osas huvipakkuvate ehk hääletuse läbinud ja seal nii poolt- kui vastuhääli kogunud resolutsioonide osakaal lausa alla kahekümne protsendi (Marin-Bosch 1998: 95).

Arvestama peab ka sellega, et hääletused võivad olla nii dokumenteeritud kui dokumenteerimata. Kui vähemalt üks PA liikmetest nõuab dokumenteeritud hääletamist, siis see ka toimub, vastasel juhul mitte. Esimestel ÜRO toimimiskümnenditel oli dokumenteerimata hääletusi rohkem, hääletati peamiselt käe tõstmisega. Mehhaanilise hääletussüsteemi loomine 1970-ndatel on seda trendi muutnud ning nüüdseks enamik hääletusi ka dokumenteeritakse (*Ibid.*, 96).

See tähendab, et kui uuritakse hääletamistulemusi ja riikide hääletamismustreid ÜRO PA-s, on uurimise all vaid need resolutsioonid, mis on läbinud dokumenteeritud hääletuse ning nende osakaal moodustab kõikidest resolutsioonidest küllaltki väikese osa. See osa ei pruugi aga sugugi olla esinduslik valim kõikidest arutatud teemadest. Seda tuleb hääletamismustrite põhjal järeldusi tehes kindlasti silmas pidada.

Joonis 1. ÜRO Peaassamblee erinevad viisid resolutsioonide ja otsuste vastuvõtmiseks

Allikas: Autori koostatud

Joonisel 1. on graafiliselt näidatud, millistel erinevatel viisidel ÜRO PA resolutsioone ja otsuseid vastu võtab. Riikide hääletamismustrite omavahelise kattuvuse hindamise osas omavad tähtsust vaid Joonisel 1. vasakul all asuvatesse lahtritesse jäävad resolutsioonid ehk siis need, mis on vastuvõetud dokumenteeritud hääletuse teel, kus anti nii poolt- kui vastuhääli.

Hääletusele jõuavad üldiselt enam politiseeritud ja seetõttu rohkem vastuolusid tekitavad resolutsioonid. Selliste teemade hulka arvatakse ka julgeolekut puudutavad teemad, mis kuuluvad “kõrgpoliitika” alla. Niivõrd vastuolulisi küsimusi puudutavate resolutsioonide osas õnnestub täieliku üksmeele saavutamine harvemini (Hosli *et al.* 2010: 5, 7). Julgeolekuküsimusi käsitlevate resolutsioonide hulk on PA agendas võrreldes ÜRO algusaegadega märgatavalt suurenenud. Selle on paljuski tinginud Julgeolekunõukogu saamatus konfliktide lahendamisel, mis on sundinud PA-d võtma nendel teemadel enam initsiatiivi. Keskmiselt moodustasid ajavahemikus 1945-1985 desarmeerimise ja julgeoleku teemalised resolutsioonid 25 protsenti kõikidest PA-l vastu võetud resolutsioonidest (Marin-Bosch 1998: 94).

Hääletamisprotsess tekitab aga tänaseni liikmesriikides vastakaid arvamusi. 2005.a luhtusid ÜRO ning Julgeolekunõukogu (edaspidi: JN, *United Nations Security Council*) reformimise katsed. JN koosseis ja hääletamise protseduur ongi olnud ÜRO reformi peamiseks tüliõunaks. Korduvalt on küsimuse alla pandud ÜRO JN alaliste liikmete vetoõiguse legitiimsus kui selline. Saksamaa ja Jaapan, aga ka India ja Brasiilia on tahtnud saada JN alaliseks liikmeks, ent tulutult. Kui Eestit on häirinud ÜRO regionaalsete gruppide jaotumine täielikult Külma sõja (või siis Jalta otsuste) vaimus Lääne- ja Ida-Euroopaks, siis muud maailma häirib eelkõige Euroopa ülesindatus JN-s (Mälksoo 2014: 3).

1.5. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ja Eesti

Eestist sai ÜRO liige 1991. aasta septembris. ÜRO viiest regionaalgrupist (Aasia, Aafrika, Ladina-Ameerika ja Kariibi, Ida-Euroopa, Lääne-Euroopa) kuulub Eesti alates

2004. aastast Ida-Euroopa gruppi. Eesti Vabariik on ratifitseerinud ja nõustunud ÜRO kaheteistkümne olulisima terrorivastase konventsiooniga ning kirjutas 2005. aastal alla olulisele tuumaterrorismi tõkestamise rahvusvahelisele konventsioonile, millega näitas, et on valmis tingimusteta hukka mõista kõik terroriaktid ning terroristlikud meetodid kui kuritegelikud ning õigustamatud.⁵

Eesti kuulub Šveitsi juhitud gruppi ACT (*Accountability, Coherence, Transparency*), kus Eesti vastutab koos Costa Ricaga ÜRO peasekretäri valimiskriteeriumide väljatöötamise eest. Lisaks on ÜRO Eesti suursaadik Sven Jürgenson majanduse- ja sotsiaalnõukogu ECOSOC asepresident ning UNICEF-i tegev nõukogu president. Eesti on osalenud aktiivselt rahuvalveoperatsioonidel Lähis-Idas, Horvaatias, Malis ja Liibanonis.⁶

Käesoleva magistritöö kirjutamise ajal (2018. a) on esmakordselt aktuaalne Eesti kandideerimine ÜRO Julgeolekunõukogu mittealaliseks liikmeks 2020-2021. aastaks. ÜRO JN valimistel kandideerivad riigid regionaalsete gruppide põhiselt. Eestiga samaaegselt kandideerib ÜRO Julgeolekunõukogu mittealalise liikme kohale Ida-Euroopast ka Rumeenia. Mittealalised liikmed valitakse kaheks aastaks ning Baltimaadest esimesena ja ainsana on sellele kohale saanud Leedu 2014. aastal. Valituks osutumiseks peab Eesti saama kahe kolmandiku ehk 129 liikmesriigi toetuse.⁷ Seda silmas pidades võib järgneva aasta jooksul Eesti senine julgeolekut puudutav hääletusmuster ÜRO-s laiemat huvi pakkuda.

---

⁵ Eesti Vabariigi Alaline Esindus ÜRO juures, *kodulehekülg* (2015). Kasutatud 15.05.2018 http://www.un.estemb.org/est/eesti_yro

⁶ Vabariigi Valitsuse *kodulehekülg* (2016). Kasutatud 16.05.2018 <https://www.valitsus.ee/ru/node/31177>

⁷ Välisministeeriumi *kodulehekülg* (2017). Kasutatud 12.05.2018 <http://vm.ee/et/uudised/algas-eesti-uro-julgeolekunoukokku-kandideerimise-kampaania>

2. HÄÄLETAMISTULEMUSTE TÕLGENDAMINE

Järgnev peatükk on jaotatud kaheks osaks, kus esiteks on analüüsitud hääletamistulemuste tõlgendamise tegureid kolmest käsitlusest lähtuvalt ning hiljem lähemalt Eestit puudutavaid faktoreid. Samuti keskendub autor põhjalikumalt USA ja Venemaa rollile ja polaarsusele nii rahvusvahelise kui Eesti julgeoleku seisukohalt, mis eeldatavasti aitab paremini mõista empiirilises osas ilmnevat hääletusmustrit.

2.1. Hääletamistulemuste tõlgendamise tegurid

Hääletamistulemi mõjutavate jõudude selgitamiseks tuleks appi võtta rahvusvaheliste suhete teooriad. Rahvusvahelises poliitikas ei ole üht laialt tunnustatud rahvusvaheliste suhete teooriat, mis hoomaks kõiki rahvusvahelise poliitika aspekte (Bennett 1995: 21). Pigem selguvad need erinevatest lähenemistest. Alljärgnevalt on loetletud suurematest rahvusvaheliste suhete teooriatest lähtuvad seisukohad, mis aitavad hääletamise mõjutegureid paremini tõlgendada. Vaatluse all on realistlik, liberalistlik ja neo-liberalistlik ning konstruktivistlik käsitlus.

2.1.1. Realistlik käsitlus

Suuremad erimeelsused PA hääletamistulemustes ilmnevad julgeolekuküsimustes ja seda süvendavad enam sõjad ja konfliktiolukorrad. Pingelistel aegadel kipub hääletamine riikide vahel enam lahknema, seega võib välised šokke ja surveid pidada suurteks teguriteks hääletamismustrite tõlgendamisel, mis omakorda haakub realistliku rahvusvaheliste suhete teooriaga. Kui idealistlik ja liberaale lähenemine peavad keskseks riikide ja RVO-de koostööd, siis realistlik koolkond rõhutab rahvusvahelise poliitika võistluslikku ja konfliktset aspekti. Realismi teooria kohaselt ei motiveeri riike mitte eetika ega ideaalid. Peamiselt johtutakse iseenda julgeolekust, riigi enda huvide tagamisest, rahvusvahelise poliitika keskmes nähakse võimuvõitlust, mis leiab aset korratus ja vaenulikus rahvusvahelises keskkonnas (Korab-Karpowicz 2010).

Realistide põhiteesideks on, et rahvusvaheliste suhete süsteem on anarhiline, kus toimub pidev võitlus suveräänsete jõudude vahel ning riikide tugevus määrab omavahelise hierarhia rahvusvahelisel areenil. Jõupoliitika on just see, mille kaudu kõike, mis maailmas toimub, seletatakse. “Rahvusvaheline poliitika, nagu igasugune poliitika, on võitlus võimu pärast ning mis iganes võib olla selle lõplik eesmärk, on võim alati vahetuks sihiks ja selle saavutamise, säilitamise ning demonstreerimise viisid määravad ära poliitilise käitumise tehnika” (Morgenthau 1973: 195).

Realistliku teooria järgi tehakse riikidevahelist toetavat koostööd seni kuni see on kasulik, kuid konfliktsematel perioodidel lähtutakse ennekõike enda huvidest ja heaolust. Jällegi tuleb mängu riigi suurus ning majanduslik ja poliitiline tugevus - uuringutest on ilmnenud korrelatsioonid väiksemate riikide ning nende julgeoleku seisukohalt oluliste riikide hääletamistulemuste vahel. Näiteks Soome puhul on mainitud ebalevamat suhtumist Venemaa vastaste meetmete osas, eeldatavasti tulenevalt Venemaa ja Soome vahelistest ajaloolistest suhetest ning samuti faktist, et põhjanaabrid ei kuulu NATO-sse. NATO liikmelisust on oluliseks pidanud ka Hill, kes väidab, et ÜRO liikmed, kes NATO-sse ei kuulu on ettevaatlikumad teemadel, mis puudutavad konfliktisituatsioonidesse sekkumist samal ajal, kui NATO liikmesriigid teevad rahvusvahelisel areenil julgemaid avaldusi (Hill 2004: p 156). Mõned liikmesriigid, kes julgeolekus NATO abile loodavad, toetavad Ühendriikide seisukohti agaramalt, seda eriti konflikti ja suurendatud välise survestatuse perioodil (Ulf 2009: 535).

2.1.2. Liberalistlik ja neo-liberalistlik käsitlus

Liberaalse rahvusvahelise teooria järgi võivad hääletamist mõjutada riikide ideoloogilised ja poliitilised vaated/väärtused nagu demokraatia, inimõigused, rahu ning multilateraalne julgeolekukorraldus. Nimetatud väärtusi jagavad riigid võivad hääletada ühtsemalt, sõltumata sellest, kas kuuluvad samadesse võtmeorganisatsioonidesse. Näiteks võib tuua Norra ja Islandi, kes otseselt ei kuulu Euroopa Liitu või Soome ja Rootsi, kes ei kuulu NATO-sse, ent on siiski hääletamises ühtsed, kuna nad on sarnase

poliitilise ideoloogia ja väärtustega riigid (Hosli *et al.* 2010: 17). Oluline on siiski märkida nimetatud põhjamaa riikide tihedat koostööd vastavalt Euroopa Liidu ja NATO-ga vaatamata nende otsese liikmelisuse puudumisele, näiteks Norra ja Islandi kuulumine EEA-sse (*European Economic Area, Euroopa Majanduspiirkond*).

Neo-liberaalne rahvussuhete teooria pakub, et tihedad majanduslikus suhted on võivad olla ajendiks koostööle rahvusvahelisel areenil. Teisisõnu riigid, kes on omavahel tugevates majandus- ja kaubandussidemetes teevad tõenäolisemalt enam koostööd ja võivad ka sellest tulenevalt sarnasemalt hääletada (Hosli *et al.* 2010: 17). Siinkohal tuleks loetleda ka majanduslikku mõjutatust regionaalsest RVO-st. Majanduslikult tugevamad riigid on vähem sõltuvad erinevate organisatsioonide ja teiste riikide abist ning võivad seetõttu hääletamisel johtuda teistest teguritest nagu väärtused või sarnane poliitiline ideoloogia. Nõrgemini kindlustatud riigid võivad hääletades majanduslikust survest olla enam kallutatud. Mitmed uurijad on lähemalt vaadelnud välisabi ja laenude mõju hääletamistulemustele ÜRO Peaassamblees (nimetatud ka häälte ostmiseks) (Woo, Chung 2017: 32).

Seejuures on majandusabi ja häälte võrdne vahetus rahvusvahelisel areenil avalikult adresseeritud teema, hiljutisemalt USA president Donald Trumpi kõnes enne Jeruusalemma küsimuse hääletamist 2017. aasta lõpus. Ühendriikide riigipea teatas, et hääletamistulemustel hoitakse silma peal ning Ameerikaga mittesarnaselt hääletajad seavad ohtu edasise välisabi saamise USA-lt.⁸

Nimetatud hääletamistulemused siiski majanduslike sidemete olulisust siinkohal ei kinnitanud, kuna 128 liikmesriiki otsustas vaatamata USA ähvardusele Ühendriikide otsuse kehtetuks kuulutada. Siin võib oletada, et konfliktisituatsioonides on julgeolekusidemed majandusabist prioriteetsemad (lähemalt järgnevas lõigus). Ka 2010. aastal läbi viidud uuring USA majandusabi ja ÜRO hääletamistulemuste seose kohta märkis, et ligi 95% Ühendriikidelt abi saavatest riikides ei hääleta Peaassamblees USA-

---

⁸ *The New York Times* (2017). Kasutatud 12.05.2018
<https://www.nytimes.com/2017/12/20/world/middleeast/trump-threatens-to-end-american-aid-were-watching-those-votes-at-the-un.html>

ga sarnaselt. Nimetatud uuringus olid arvesse võetud kõik resolutsioonid, mitte ainult julgeolekut puudutavad küsimused. Samas uuringus märgitakse, et majanduslikult vähem sõltuvamatel riikidel on tendents hääletada USA-ga samaselt (Schaefer, Kim 2010: 2).

IMF-i (*International Monetary Fund*) ja Maailmapanga abi (edaspidi: MP) mõju PA hääletamistulemustele on siiski leitud. USA-d kui IMF-i ja MP-i suurosanikku on tihti süüdistatud nimetatud institutsioonide ära kasutamises riigi isiklikeks huvideks. Woods (2003) on selgelt dokumenteerinud, et Ühendriigid kontrollivad sisuliselt kõiki IMF-i ja MP suuremaid otsuseid. 1970-2008. aastate ÜRO 188 liikmesriigi PA hääletamistulemusi analüüsid Dreher *et al.*, et suuremate maksuvabade laenude ning toetuste saajad Maailmapangalt ja IMF-ilt hääletasid keskmise G7 riigiga sarnaselt. Maailmapangalt majandusabi saamise ja USA-ga sarnaselt hääletamise vahel leidsid uurijad seose, samas IMF-ilt laenu saamine ei mõjutanud riike USA-ga sarnaselt otsustama. Autorid on ka ära märkinud, et uuringu tulemused selles küsimuses sõltuvad suuresti kontrollmuutujate valikust ning kasutatavatest hinnangumeetoditest (Dreher *et al.* 2008: 141, Dreher *et al.* 2012: 372).

2.1.3. Konstruktivistlik käsitlus

Tugevaid seoseid on leitud valitsuse ideoloogia ja ÜRO Peaassamblees hääletamiskäitumise vahel. Näiteks olid vasakpoolsed valitsused Potrafke 2009. aasta uurimuse kohaselt vähem huvitatud USA-ga üksmeelselt hääletama, eriti perioodidel kui Ühendriikides oli võimul vabariiklasest president. Nimetatud uuring vaatles 21 OECD (*Organization for Economic Cooperation and Development*) riigi hääletamismustrit aastatel 1984 - 2005 (Potrafke 2009: 253). Uuringu tulemused demonstreerivad, et ühtsesse (majandus)organisatsiooni kuulumine ei ole ainus hääletamist mõjutav tegur ning valitsuse ideoloogial on küllalt suur jõud.

Kinnitusi selle teooria paikapidavusest leiab ka varasemast. Näiteks ÜRO-s valitsenud pikaajaline lääne ja ida vastuseis, kus riigid nagu Iraak, Süüria ja teised vastandusid

USA-le, kuid samas ka liberaalsele poliitikale. Lisaks on leitud, et näiteks poliitiliselt vabamatel riikidel (võttes aluseks *Freedom in the World 2010* kategooriad) on tendents hääletada USA-ga sarnaselt (Schaefer, Kim 2010: 2).

Bennett leiab kokkuvõtlikult, et valitsuse ideoloogia võib olla nii riikidevaheliseks ühendavaks kui killustavaks faktoriks (Bennett 1995: 5).

Loetletud lähenemistest võib järeldada, et hääletamist mõjutavad faktoreid on enamasti alati rohkem kui üks. Kuulumine erinevatesse RVO-desse näitab riikide sidusust enamasti teatud sfäärides, näiteks majandus või inimõigused. Samal ajal võib liitunud riikide seisukoht suuresti erineda valitsuse või poliitilise ideoloogia osas. Suurt rolli nimetatud tegurite seast mängib julgeolek ja seda just poliitiliselt pingelistel aegadel ning sellistel puhkudel võib ÜRO PA hääletamistulemusi vaadelda kui teravamaid seisukohavõtte.

2.2. Eesti hääletamistulemuste tõlgendamise võimalikud tegurid

Eesti välis- ja julgeolekupoliitilises praktikas on alates 1991. aastast rõhutatud selgelt riigi iseseisvuse jätkusuutlikku tagamist ja territoriaalse terviklikkuse küsimust ehk tugeva julgeoleku kindlustamist. Laia avalikkuse hulgas valitseb üksmeel üldise eesmärgi osas säilitada eestlus, eesti elulaad ja riiklus. Nendele väärtuste ohustajaks peetakse eelkõige Venemaad, seda nii eliidi kui massi tasandil, sõltumata parteipoliitilisest taustast. Liitumist NATO ja Euroopa Liiduga on peetud Eesti rahvuslike huvide kaitsmiseks ja seega ka Eesti julgeolekuprobleemide konsensuslikuks lahenduseks alates 1991. aastast (Veebel, Riim 2004: 27).

Eesti sai NATO sõjalis- ja poliitilise riikide ühenduse liikmeks 2004. aasta märtsis. Samal aastal võeti Eesti vastu ka Euroopa Liitu. Valitsuse ametlikes dokumentidest ning

avaldustest ilmneb aastate lõikes nimetatud laienemiste võtmetähtsus Eesti julgeolekule ja majanduslikule jätkusuutlikkusele.⁹

Julgeolekuliitlaste võtmes on Eesti seni oma poliitikas lähtunud ratsionaalsest arusaamast, et Ameerika Ühendriigid on oma sõjalise-, tsiviil- ja majandusliku võimekuse poolest NATO-s ja ka maailmas tervikuna juhtival positsioonil. Seetõttu on Ameerika Ühendriikidele toetumine igal juhul kasulik, ehk tegemist on nõ pööratud jõudude tasakaalu efektiga (Veebel, Riim 2004: 29).

Teisest küljest nõuavad muutunud rahvusvahelised suhted ja Eesti liitumine nii NATO kui Euroopa Liiduga Eestilt julgeolekuprobleemide laiemat käsitlust, eelkõige Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika arendamise protsessis. Arvestada tuleb ka sellega, et Euroopa Liit ei ole üksnes majandusliit ning üha enam tuleb arvesse võtta ka EL-i poolset julgeolekut puudutavat normatiivset survet (Veebel, Riim 2004: 27). Seega on huvitav jälgida, kas ja kuidas NATO ja EL-i kasvava poliitilise rolli vahekord Eesti hääletamistulemusi ÜRO PA resolutsioonide julgeolekuküsimustes mõjutama hakkab.

Alates konflikti puhkemisest Ukrainas 2014. aastal on rahvusvaheline julgeolekuolukord muutunud aina teravamaks, mistõttu otsustasid NATO liitlased 2016. a Varssavis toimunud tippkohtumisel suurendada oma kohalolekut Läänemere regioonis.¹⁰ See on pingestanud Eesti aastatepikkust habrast välispoliitilist suhet Venemaaga veelgi.

Keskse julgeolekuohuna näebki Eesti endiselt Venemaa Föderatsiooni ning sellisel ohutunnetusel on ka ajaloolis-psühholoogilised põhjused. Samas on Eesti majandus tihedalt integreeritud Venemaa majandusega. Ehkki Venemaaga toimuva kaubavahetuse osatähtsus on võrreldes 1990-ndate aastate algusega oluliselt vähenenud, on naaberriigi näol tegemist olulise kaubanduspartneriga ning Venemaal toimuvad arengud võivad kas otse või kaudselt mõjutada ka siinse regiooni kasvuväljavaateid. Näiteks elektri- ja

⁹ *Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika aluste heakskiitmine*. Riigi Teataja (2001). Kasutatud 10.05.2018 <https://www.riigiteataja.ee/akt/72805>

¹⁰ *Välisministeeriumi kodulehekül* (2017). Kasutatud 10.05.2018 <http://vm.ee/et/eesti-ja-nato>

gaasivarustuse eraldatus Euroopa ühendatud energiavõrgustikest suurendab elutähtsate teenuste toimepidevuse riske. Eesti asukohast tulenevad võimalused majandustegevuseks energiakandjate transpordil on tundlikud majandusliku ja poliitilise surve suhtes (Markus, Veebel 2017: 113). Venemaa aga juba rakendabki energiaressursse poliitilise ja majandusliku vahendina rahvusvaheliste suhete eri valdkondades. Teisisõnu on Eesti rahvusvahelisel mänguväljakul parajalt konfliktises situatsioonis, kus navigeerida tuleb nii Euroopa Liidu (mis nagu mainitud, on üha enam muutumas julgeolekut ning välispoliitikat puudutavaks organiks), NATO (ehk peamiselt USA, kes EL-iga alati sarnaselt ei hääleta) kui Venemaa mõjus.

Välis- ja julgeolekukoostöö osas on Eestile olulised suhted ka Baltimaade ja Põhjamaadega. Eesti toonitab jätkuvalt, et soovib Põhjamaade ja Balti riikide koostöö süvendamist, mille kaudu on võimalik edendada nii poliitilist dialoogi kui ka julgeolekut Läänemere piirkonnas laiemalt.¹¹ Viimastel aastakümnetel on Eestis üha enam räägitud Eestist kui Põhjala riigist. Seda suuresti endise Vabariigi presidendi Toomas Hendrik Ilvese eestvedamisel, kes 1999. aastal pidas Rootsisis kõne „Eesti kui Põhjamaa“ avades sellega dialoogi rahvusvahelisel areenil.¹²

Solidaarsus Põhjala riikidega on Eesti puhul igati õigustatud - põhjariigid on andnud aastakümneid Balti riikidele ühepoolset abi ning on samuti muutunud tähtsateks kaubanduspartneriteks. Põhjala riigid on panustanud multilateraalsesse abistamisse ka läbi mitmete Euroopa Liidu abiprogrammide ning aidanud tugevalt kaasa Baltikumi kaitsevõime arendamisele (Balti Rahuvalvepataljon, õhutorve). Seega on lisaks NATO-le Eesti julgeoleku seisukohalt olulisel kohal ka Põhjamaa riikide abi ja kaitse (Archer 1999: 124).

Taani jaoks oli Baltikumi toetamine 90-datel üsna loogiline ja vajalik samm. Baltikumi vabanemine ja liikumine Lääneblokki tekitas Taani ja Venemaa vahele puhvri, mis Taanile geograafiliselt sobis. Samamoodi andis Baltimaadele abi andmine võimaluse

---

¹¹ *Välisministeeriumi kodulehekül*. (2017). Kasutatud 14.05.2018 <http://vm.ee/et/taxonomy/term/49>

¹² *Välisministeeriumi kodulehekül* (1999). Kasutatud 14.05.2018 <http://vm.ee/et/uudised/valisminister-ilvese-loeng-rootsi-valispoliitika-instituudis-est-est-est-kui-pohjamaa-inglise>

riigile rahvusvahelisel areenil iseloomu näidata ning oma mainet NATO-s parandada. Seni oli Taanit alliansis vaadeldud mõneti kui muidusööjat. Rootsi oli parem- ja vasakpoolsete valitsuste kordamööda vahetuste tuules ettevaatlikum ega tahtnud loobuda riigi neutraalsusest. Sellele vaatamata avaldas tollane Rootsi peaminister Bildt Baltikumi riikidele mõningast julgeolekualast toetust. 1990-ndate lõpuks hakkas Rootsi rohkem Baltikumiga seonduvatel teemadel sõna võtma. Siiski oli enamasti tegemist mittesõjalistele küsimustega, mis tekitasid vähem ohtu Rootsi neutraalsele kuvandile. Soome toetas iseseisvunud Eestit Põhjala riikidest enim ning pooldas ka seisukohta, et Eesti peaks Balti riikidest EL-i läbirääkimistega alustama esimesena. Taani ja Rootsi valitsused leidsid aga, et kõik kolm Balti riiki peaksid läbirääkimistega alustama samal ajal. Neljast peamisest Põhjala riigist oli Norra huvi Baltikumi suhtes kõige minimaalsem. Norra avaldas totust Baltikumi liitumise suhtes EL-iga, kuid olid märksa tagasihoidlikum nende liitumise osas NATO-ga (*Ibid.*: 121-128).

Balti riikide omavaheline koostöö põhineb kolme riigi sarnastel eesmärkidel ning liikmelisusel Euroopa Liidus ja NATO-s. Euroopa Liit panustab piirkonna arengusse ka Läänemere strateegia kaudu.¹³ Baltimaade valitsustevaheline koostöövorm on Balti Ministrite Nõukogu ning parlamentaarne koostöö toimub läbi Balti Assamblee. Viimastel aastatel on ühistegevuses keskendutudki üha enam välis- ja julgeolekupoliitikale. Eesti eesistumisperioodil 2017. aastal oli Balti koostöö prioriteetideks julgeoleku tugevdamine, sh julgeoleku- ja kaitsekoostöö tõhustamine, regionaalse energiaturu ja transpordiühenduste edasiarendamine.

---

¹³ Riigi Teataja (2010). Eesti julgeolekupoliitika alused. Kasutatud 13.05.2018
<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/0000/1331/4462/13316508.pdf>

3. HÄÄLETAMISMUSTRID ÜHINENUD RAHVASTE ORGANISATSIOONI PEAASSAMBLEES

Nagu märgitud, omavad PA-s ametlikku hääleõigust vaid riigid ja igal Peaassamblee saja üheksakümne kolmest liikmest on õigus hääletada iga resolutsiooni osas täpselt nii nagu nad ise kõige õigemaks peavad. Siiski ei saa me PA hääletamismustreid analüüsides rääkida 193-st sõltumatust eraldiseisvast üksusest. Kuigi ÜRO põhikiri ei identifitseeri liikmesriikide seas erinevaid rühmasid, on tegelikkuses juba alates esimestest istungjärkudest jagunenud blokkidesse, mille sisemine ühtsus hääletamisel on märksa kõrgem kui kogu PA oma. Esialgu oli PA-s kaks peamist blokki, millest üks koondus USA ja teine Nõukogude Liidu selja taha (Voeten 2013: 57).

ÜRO on aastatega aga üha laienenud ning esialgne bipolaarsus on hajunud. PA-s on väljakujunenud spetsiifiline grupiviisilise hääletamise süsteem, mis on kujunenud otsustusprotsessi lahutamatuks ja väga oluliseks osaks. Riigid võivad gruppidesse jaguneda lihtsalt geograafilise läheduse ja kultuuriliste sidemete alusel, aga tihti määrab selle, millisesse hääletamisblokki riik kuulub, regionaalse RVO liikmelisus (Schreuer 1995: 3). Riikide jagunemist hääletamismustrite alusel PA-s, on uuritud juba alates 1950-1960-datest aastatest ning kuna maailma poliitiline kaart ning riikide omavahelised suhted on olnud pidevas muutumises, on teema püsinud teadlaste agendas ja blokke on tulnud uuesti ümber defineerida (nt Russett 1966, Holloway 1990, Voeten 2013). Kuigi ükski regionaalne blokk ei ole isegi lähedal enamuse omamisele ja seeläbi PA domineerimisele, võib ka väiksem riikidegrupp hästi koordineeritud tegutsemisega saavutada arvestatava mõjuvõimu (Laatikainen 2003: 427).

Antud peatükk on jaotatud kolmeks osaks, milles antaksegi ülevaade senistele uurimistulemustele ja hääletamisblokkidele ÜRO Peaassamblees. Samuti käsitletakse eraldi hääletamismustreid Euroopa Liidus, mille liige on alates 2004. ka Eesti.

3.1. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee hääletamismustrite senine uurimine

ÜRO Peaassamblee Hääletamismustrite uurimine on pakkunud huvi teadlastele alates organisatsiooni algusaastatest. Esimesed tunnustatud uurijad sel teemal olid Hayward Alker, Robert Keohane, Arend Lijphart, John Mueller ja Bruce Russett. Need varased uuringud käsitlesid ÜRO Peaassambleed kui areeni, mille maailmapoliitika käitumismudelid hääletamiste läbi joonistusid. Oluliseks uurimisobjektiks oli hääletamisblokkide identifitseerimine (Voeten 2013: 54).

70-datel leidsid senised uuringud aga laialdast kriitikat, kuna täheldati, et need lähtusid enam metodoloogilisest kui kontseptsioonilisest huvist. Samuti ei peetud õigustatuks vaadelda Peaassambleed kui mikroorganismi. Sellest dekaadist alates huvi hääletamismustrite vastu vähenes, et naasta taas millenniumi hakul. Uue lähenemisega sai uuringute keskmeks sarnaste indikaatorite leidmine riigi eelistuste osas. 1998. aastast alates on avaldatud üle viiekümne publikatsiooni, kus on kasutatud ÜRO hääletamistest saadud indikaatorit nii sõltuva kui sõltumatu muutujana. Peaesmärgiks on selgitada välja, millistel riikidel on ühised välis- ja julgeolekupoliitilised huvid ja eelistused.

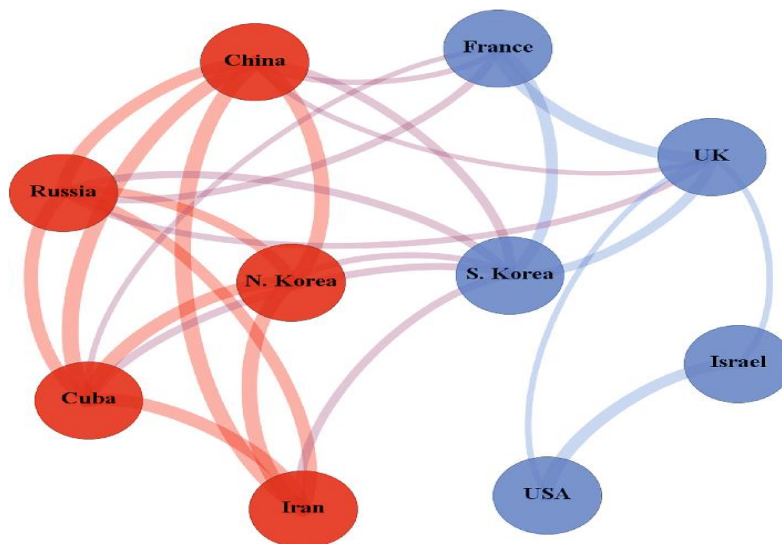
Voeten (2013) selgitab, et senised uuringud ei ole arvesse võtnud mõningaid olulisi aspekte. Näiteks Kesk-Ida kriisi küsimused, mis sisuliselt käsitlevad Iisraeli-Palestiina konflikti, moodustavad terve kolmandiku ÜRO PA vastuolulisematest küsimustest ja seda tuleks indikaatorite hindamisel silmas pidada. Teiseks võib kahe riigi vaheline hääletamissarnasus olla tingitus hääletusel oleva agenda muutumisest, mitte riikide enda huvid muutumisest. Näiteks veriste konfliktide puhul, kus liikmesmaade üksmeel aitab olukorra lahendamist kiirendada võib riik oma häält muuta, mis ei ole aga indikaatoriks kannapöördeks riigi huvide osas.

Voeten (2013: 62) peab vajalikuks nimetatud uurimismeetodi juures oluliseks näha ka hääletamisküsimuse kontseptsiooni ja konteksti. Kui vaadeldakse globaalseid

probleeme, siis tuleb arvestada ka hääletava riigi olukorda. Näiteks piiriküsimustes hääletavad Pakistan, Peruu, Iraak, India, Equador ja teised alati sarnaselt, kuna neil on endal käimas tihedad samateemalised vaidlused. Seega on nende hääletamistulemuste võrdlemine õigustatud rohkem piiriküsimuses, kui riigi üldiste huvide sarnasuse mõõtmiseks.

Rijul Magu ja Gonzalo Mateo uurisid 2017-ndal aastal tänapäevaseid ÜRO PA liikmete hääletamissarnasusi kaubandusvõrgustike võtmes. Nende uurimuse üheks eesmärgiks oli leida, kas hääletamise võrgustik kattub tegelike kaubandusvõrgustikega ning leidsid, et majandusalastele sidemetele toetuvalt on riikide hääletamiskäitumises sarnasusi.

Alltoodud joonisel on illustreeritud olulisemad kaubandusvõrgustiku mängijad ÜRO-s ning nendevahelised suhted, kusjuures mida paksemad on ühendavad jooned, seda suurem on hääletamissarnasus nende kahe riigi vahel. Hääletamiskäitumiste võrdlusel Louvain meetodiga joonistusid kaks suuremat gruppi, mille struktuur kattub teadaolevate poliitiliste ja kaubandussidemetelega.

Joonis 2. Olulisemad kaubandusvõrgustiku mängijad ÜRO-s ning nendevahelised suhted, Louvaini meetod

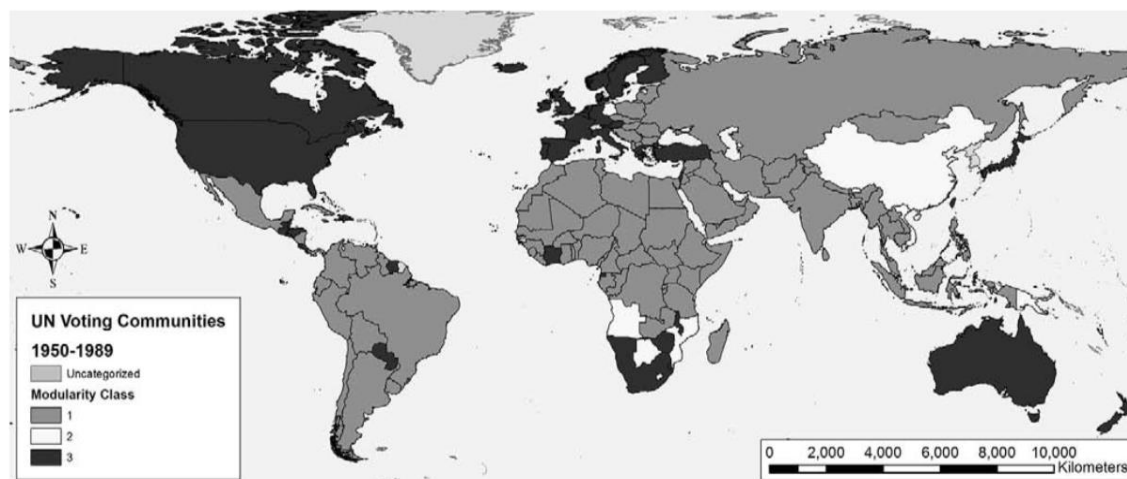
Allikas: Rijul Magu, Gonzalo Mateo 2017: United Nations General Assembly Vote Similarity Networks

3.2. Hääletamisblokid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees

ÜRO esimesel kümnendil peeti organisatsiooni, sealhulgas PA-d, Ameerika Ühendriikide välispoliitiliseks instrumendiks. Toona oli ÜRO-s liikmed napilt üle poolesaja ning Ühendriigid võisid arvestada Lääne-Euroopa, Briti Rahvaste Ühenduse ja Lõuna-Ameerika riikide toetusega. See blokk omas PA-s täielikku enamust ning võis läbi suruda endale meelepäraseid resolutsioone ning see toimus USA juhtimisel. Maailma poliitiline kaart hakkas alates 1950-ndatest aastatest aga oluliselt muutuma ning juurde tekkis väga palju uusi iseseisvaid riike. Peagi oli USA oma enamuse PA-s kaotanud. Uusi, emamaade koloniaalvõimu alt vabanenud riike ühendas madal sotsiaalmajanduslik areng ning rahulolematuse maailmamajanduse korraldusega. Nii tekkis G-77, mis ühendas endas nn Kolmanda maailma riike. Sellised arengud võtsid USA-lt ja mistahes teistelt suurriikidelt võimaluse kontrollida PA hääletamiste käiku ning ka agenda muutus rohkem Kolmanda maailma riikide probleemide põhiseks. Need riigid ei omanud veel nii tugevaid diplomaatilisi võrgustikke kui Lääne ja Ida suurjõud ning ÜRO pakkus neile suurepärasest võimalusest enda huvide eest seismiseks rahvusvaheliselt areenil (Archer 1983: 131-132, 137-140).

1960-1970-ndatel püsis Ida-Lääne vastandatus, milles Aafrika riigid hoidsid kesket joont, juhindudes endiste koloonia emamaade järgi ning võttes enam sõna vaid Aafrikat puudutavate afääride lahendamisel, eriti mis puudutasid Kongot, Ruandat ja Burindit. Kommunistliku Hiina kohalolek ning Lähis-Ida konflikti teravdumine lõhestas Ida-Lääne suhet ÜRO-s veelgi enam. 1970-ndaks aastaks valitses tänu Ida-Lääne vastandatusele olukord, kus riigid, mille ühendatud rahvastikuarv moodustas vähem kui 10% maailma omast ning kes panustasid ÜRO eelarvesse kokku vähem kui 5%, oleksid saanud moodustada alliansi saavutamaks vajaliku 2/3 häälteenamuse. Sellest tulenevalt muutus ÜRO keerukamalt juhitavaks instrumendiks, mis omakorda põhjustas organisatsiooni kõrvalejäämise tolle perioodi suurematest kriisikolletest nagu Afganistan ja Vietnam (Voeten 2013: 65).

Alloleval joonisel on visuaalselt esitatud sarnasusmaatriksite paarivõrdlusmeetodi järgi grupeeritud sarnaselt hääletavate riikide blokid Külma sõja perioodil. Sarnaselt hääletavad riigid on märgitud sama värviga. Selgelt joonistub välja eelpool kirjeldatud Lääne-Ida vastandatus.

Joonis 3. Sarnaselt hääletavate riikide blokid Külma sõja perioodil, sarnasusmaatriksite paarivõrdlusmeetodi järgi grupeeritud

Allikas: Crooks, Masad, *et al.* (2014), *International Relations: State-Driven and Citizen-Driven Networks* (2014)

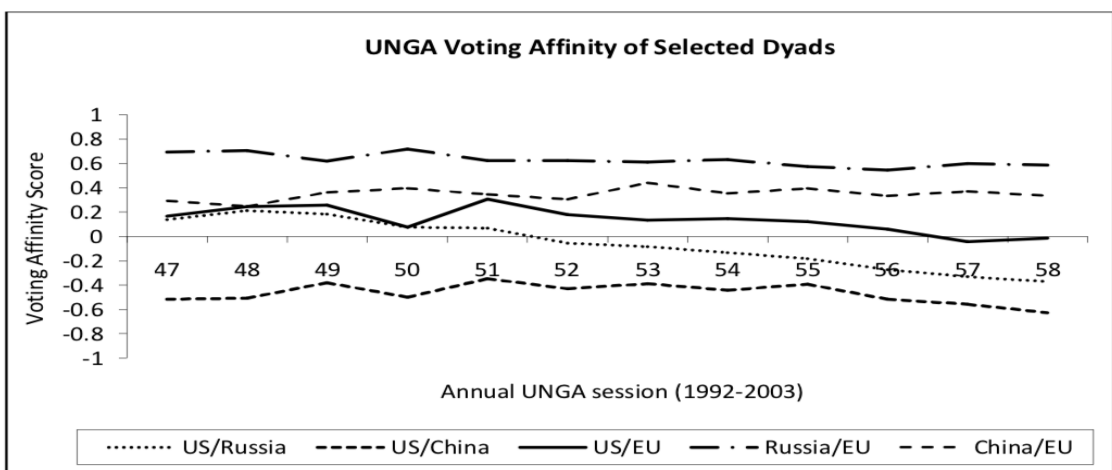
Suurem läbimurre Ida-Lääne bloki lõhestumises toimus Nõukogudeliidu lagunemisega, mille tulemusena hakkasid endised sotsialistliku bloki riigid Tšehhoslovakkia algatusel Lääne poole vaatama. 1987-ndaks aastaks ei olnud sotsialistliku bloki maad hääletamises enam USA suhtes kõige vastandlikumad, nüüd kuulusid sellesse vastasleeri Alžeeria, Angola, Kuuba, Iraak, Liibüa, Süüria ja Jeemen. Külma sõja järgne pilt kumas hääletamistulemuste analüüsimisel läbi ka 90-datel, suurimaks erisuseks Ida-Euroopa riikide “poolte vahetus”. Värskest sotsialismi kütkest vabanenud riigis leidsid ennast Lääne bloki ja ülejäänud maailma vaheliselt alalt sarnaselt Türgi ja Lõuna-Koreaga. Külma sõja lõppedes olid Lääne bloki selja taga tihedalt Ladina-Ameerika maad, kellele järgnesid grupp Aafrika ja Aasia maid. Vastanduval “mitte-lääne” poolel olid kommunistlikud riigid nagu Laos, Põhja-Korea, Vietnam, Hiina ja Kuuba. Samuti on neile lähedal riigid nagu Afganistan, Myanmar (Birma), India, Iraan, Iraak, Liibüa,

Pakistan, Sudaan ja Süüria. Nende riikide rahvusvahelise käitumise põhiprintsiibiks on mitte tunnustada liberaalset poliitikasüsteemi ega Ühendriike kui maailma liidrit (*Ibid*: 62-65).

Liberaalne ja mitte-liberaalne vastandatus tuleb ilmsiks just 2000-ndatel, kui inimõiguste küsimused saavad suuremat kõlapinda. Teine läbiv dimensioon keerleb USA ja tema liitlaste ümber Lähis-Ida puudutavates küsimustes, milles Ühendriigid on mõneti kaotanud oma Euroopa liitlaskonna, kuigi see dimensioon tuleb hääletustel ilmsiks harvem (*Ibid*: 65).

USA positsioon maailma majandus- ja julgeolekupartnerina on piisavalt tugev ning võib oletada, et see on partnerriikidele üks kaalukatest argumentidest hääletamisotsuste tegemisel ÜRO-s ka edaspidi. Birnberg on uurinud, millised suuremad grupid ÜRO-s USA-ga kõige enam sarnaselt hääletavad. Uuringus oli kasutatud diaadide meetodit. Allolev joonis annab piltliku ülevaate järgmiste paaride hääletamissarnasustest, kusjuures väärtus 1 vertikaalteljel märgib identset hääletamisotsust ning -1 vähimat sarnasust otsustes. Horisontaalteljel on toodud PA sessioonid (47.-58. istungjärk) aastatel 1992-2003. Joonisel on muuhulgas võrreldud ka Venemaa ja EL-i ning USA ja Venemaa hääletamismustreid.

Joonis 4. Hääletamissarnasus Peaassamblees etteantud paaride vahel, diaadide meetod Allikas – Birnberg (2009), The voting behaviour of the european union member states in the united nations general assembly.

Jooniselt tuleb välja, et kõige vähem on sarnasusi Hiina ja USA hääletamistulemustel, järgneb Venemaa ja USA duo, kus lahkkelid eristuvad vaadeldud aastatel kasvavas trendis. EL-i ja USA hääletamissarnasus on väiksem kui EL-i ja Venemaa vahel. Samas märgib uurimuse autor (Birnberg 2009: 152), et Araabia-Iisraeli konflikti küsimused moodustavad vaadeldud resolutsioonide osas pea poole, milles Ühendriigid traditsiooniliselt EL-i ja Venemaaga erinevalt hääletavad.

3.3. Euroopa Liidu hääletamismustrid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees

Suurematest regionaalsetest RVO-dest hääletavad täna PA-s kõige koherentsemalt Araabia Liiga, Kariibi Ühendus ja Euroopa Liit – kõigi kolme RVO sisemine ühtsus hääletamisel on viimase kahe kümnendi jooksul olnud keskmiselt üle 90 protsendi (Jin, Hosli 2013, 1286-1287).

Euroopa Liidust on saanud rahvusvaheliste suhete osas arvestatav jõud, seda nii kaubandusearengu, koostöö, regionaalse integratsiooni, demokraatia, inimõiguste ning ka kasvava julgeolekupoliitika osas. EL-i huvi militaarse ja julgeoleku sfääri suhtes on kindlasti tõusnud ja Liit on algatanud mitmeid uusi selleteemalisi institutsioone (*European Security and Defence Policy, Concorida*) ning alustanud tsiviil ja militaaroperatsioone Aafrikas, Kesk-Idas ja Kagu-Aasias. EL-i liikmete panus moodustab ka ligi 40% ÜRO eelarvest (Söderbaum, van Langenhove 2005: 250). Seega on Euroopa Liidu otsustel ja suunal ÜRO-s samuti üha kasvav kaal, seda nii rahvusvahelises raamistikus kui liikmesriikidele endile.

Vaatamata silmapaistvatele püüdlustele rääkida rahvusvahelisel areenil ühtsel häälel, ei õnnestu see Euroopa Liidu liikmesmaadel iga kord. Põhjuseks ühte keelt leida, vaatamata liikmesriikide heterogeensetest poliitilistele eelistustele, võib otsida ratsionalistlikust lähenemisest, millele tuginedes võib eeldada, et ühisrindena on liikmesmaade arvamusel suurem kaal ja kauplemiseelis.

Gabriele Birnberg võttis EL-i hääletamistulemused Peaassamblees lähema vaatluse alla kasutades mitme-meetodilist lähenemist ning lähtudes kolmest peamisest hääletamist mõjutavast faktorist (Birnberg 2009: 69):

- 1) Riigi huvide faktor
- 2) Institutsionaalne faktor, ehk kuuluvus RVO-desse
- 3) Väline faktor (näiteks üleatlandilised suhted)

Uuringust selgus, et EL pole kõikide ÜRO resolutsioonide osas alati homogeenne. EU seisukohtade killustatus ilmnebki enam just välis- ja julgeolekuküsimustes (Zimbawe Mr Mugabe ja Venemaa kasvunud agressiivsus). Ka näiteks Kosovo iseseisvumise kohapealt ei suudetud üksmeelt leida (Hispaania, Kreeka, Rumeenia, Slovakkia and Küpros ei tunnistanud Kosovo iseseisvust) kuigi EL-i geograafilist ja poliitilist positsiooni silmas pidades ühtsest seisukohta oodati (Birnberg 2009: 15). Inimõigusi puudutavate küsimuste osas astuvad EL-i liikmed aga ühte sammu (Damro 2006: 176).

Birnberg (2009: 152) väidab, et kui EL-i liikmesriikide otsuste vahel on erinevused, siis võib vastuseid otsida neljale olulise aspekti järgi:

- 1) Kui mõjukas on see riik, kes EL-i põhisuunast kõrvale kaldub
- 2) Kui oluline on teema, mille üle hääletatakse
- 3) Kuidas liikmesriik näeb oma suhet EL-iga
- 4) Milline on nimetatud riigi suhe USA-ga

Oluline on ka see, kas antud küsimuse puhul on kriitiline astuda EL-i ühisrindena või mitte (Birnberg 2009: 19).

Kim, Russet (1996) ja Marin- Bosch (1998) on välja toonud, et 1980-ndatel ja 1990-ndatel alguses olid Prantsusmaa, Saksamaa, Inglismaa ja madalmaad ÜRO hääletamises USA vaadete tugevad toetajad. Voeten (2002) ja Johansson-Nogues (2004) märgivad, et tänaseks on Euroopa riikide hääletamismuster Ühendriikide osas kaugenenud. Kõige

suuremat dissonantsi USA ja EL-i vahel on näha Kesk-Ida küsimuste, eelkõige Iisraeli osas. Suurbritanniat ja Prantsusmaad kui tuumariike ja JN alalisi liikmeid nähakse USA suurimate liitlastena Euroopas (Voeten 2002: 213, Johansson-Nogues 2004: 74, 79).

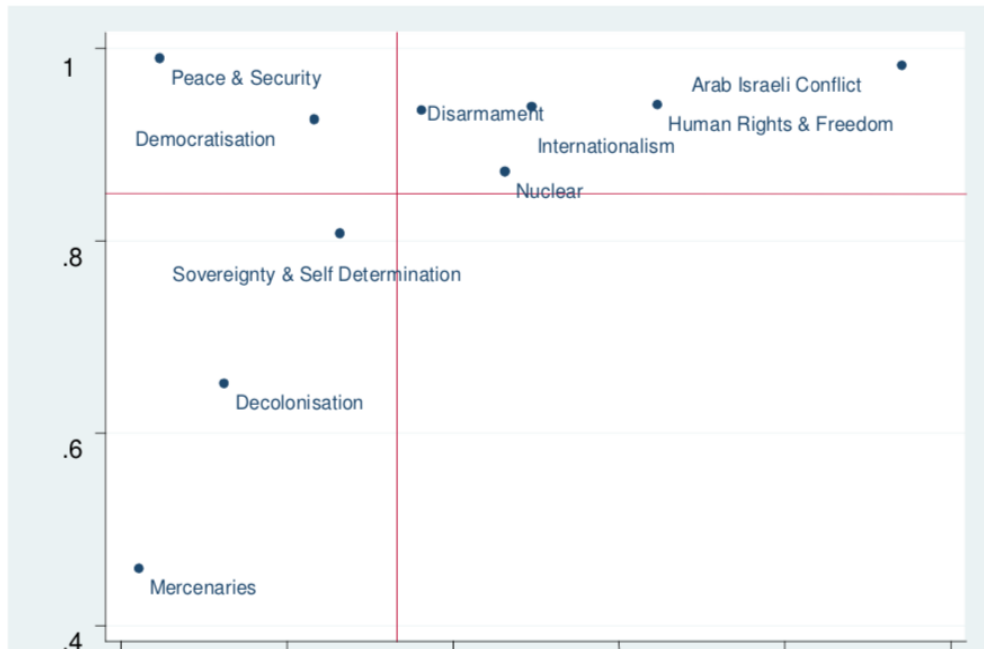
EL-i sisene hääletamise ühisus on küllalt kõrge ning rahvusvaheliselt nähakse nõ ühtset "Euroopa ambitsiooni" (Brantner, Gowan, 2009: 38). Peaassamblee hääletamistulemused EL-i siseselt varieeruvad aastate ja küsimuste lõikes. Kohesioon oli kõrgeim aastal 1994 ja madalaim 1992 (Strömvik, 1998, 185).

Kõige isoleeritumalt Euroopa Liidust hääletavad tuumariigid Prantsusmaa ja Suurbritannia (Fassbender, 2004: 343). Konservatiivsuse ja progressiivsuse järgi hinnates eristuvad Prantsusmaa, Suurbritannia ja Saksamaa kui enam konservatiivsemad, Iirimaa, Austria, Soome ja Rootsi on hääletamises edumeelsemad (Rees, Young 2005: 195). Hurwitzi (1976) järgi kuulub sinna gruppi ka Taani. See kategoriseerimine peab eriti hästi paika militaar- ja dekoloniseerimise küsimuste osas. Tuumaküsimustes hoiavad kõige enam kokku Austria, Soome, Iirimaa ja Rootsi, samal ajal kui Prantsusmaa ja Suurbritannia vastanduvad neile ühise tiimina. Samas on nimetatud riikide duo enam tundlik koloniaalküsimustes (Johansson-Nogues, 2004: 54).

Küsimuste lõikes ongi just julgeoleku- ja dekolonisatsiooni küsimused suuremaks vastuoluks EL-i hääletamisühtsuse saavutamisel. Ka Euroopa Komisjon kinnitab seda vaatluse tulemust. Mitmed selle ala asjatundjad on oletanud, et erimeelsuste taga on ilmselt riikide ajaloolised sidemed ja nende suhted Liidust väljaspool seisvatest riikidest (Brantner, Gowan, 2009: 39, Johansson-Nogues 2004: 54, Luif, 2003: 3).

Allolev joonis kirjeldab "scatter plot" meetodi abil EL-i hääletamistulemusi küsimuste lõikes nende kogu hääletamisperioodi vältel (paljud küsimused korduvad aastast aastasse). Mida kõrgemal on küsimus graafikul, seda ühisemalt selle kohta hääletati. Mida parempoolsem, seda enam teema hääletusel on olnud. Seega ülevalt parempoolses kastis on kõige rohkem esinenud küsimused ning teemad, mille kohta hääletasid EL-i liikmesriigid sarnaselt. All vasakul on teemad, mille kohta tekkis enam vastuolu ning

mis olid hääletamisel harvem. Jooniselt on näha, et kui sageli esineva Iisraeli konflikti küsimuse osas on EL-i üksmeel suur, siis palgasõjaväe, dekolonisatsiooni ja julgeolekuküsimustes on lahknevus suurem.

Joonis 5. EL-i hääletamistulemused küsimuste lõikes nende kogu hääletamisperioodi vältel, „scatter plot“ meetod

Allikas: Birnberg (2009): The voting behaviour of the European Union member states in the United Nations General Assembly

4. ANDMEANALÜÜS

Magistritöö esimese osa peatükkide eesmärgiks oli panna teoreetiline alus järgnevale empiirilisele analüüsile. Nagu eelnevalt kirja pandust nähtus, sobitub ÜRO Peaassamblee hästi Clive Archeri rahvusvaheliste organisatsioonide rolliteooria raamistikku, kandes rahvusvahelises süsteemis globaalse areeni rolli. PA ei ole selgelt eristuv iseseisev tegutseja, ent samas ei ole tegemist ka pelgalt vahendiga, mida suurriigid kergesti enda huvides ärakasutada saavad.

Nagu eelnevalt mainitud, siis pole rahvusvahelises poliitikas üht konkreetset laialt tunnustatud teooriat, mistõttu ka magistritöö andmeanalüüs ei lähtu ühestki konkreetsest teooriast, vaid on toetunud peamiselt andmetele. PA on ainulaadne areen, kuna käsitletud teemade ulatus ning liikmete arv on suurem kui ühelgi teisel analoogsel foorumil. PA hääletamistulemused pakuvad huvi nii teadlastele kui ka poliitilistele administratsioonidele, kuna võimaldavad hinnata riikide suundumusi ja käitumist rahvusvahelisel areenil. Regionaalsed organisatsioonid teevad märkimisväärsed pingutusi, et oma liikmete hääletamist ühtlustada ning saavad läbi dokumenteeritud hääletuste hinnata liikmesriikide lojaalsust. 1991. aastal taasiseseisvunud ja kiiresti ÜRO-ga liitunud Baltimaad on olnud mitmete erinevate tegutsejate mõjusfääris. Koostööd on tehtud nii Euroopa Liidu, Põhjala riikide grupi kui NATO ning selle juhtriigi Ameerika Ühendriikidega. Eesti hääletamismustrid ÜRO PA-s annavad kindlasti väärtuslikku informatsiooni selle kohta, kas ja kelle järgi on oma välispoliitikas enim joondunud.

4.1. Andmed ja meetodid

Käesoleva magistritöö empiirilise uurimuse valimisse on kaasatud 523 julgeoleku- ja inimõigusküsimust ÜRO Peaassamblees aastatel 1991-2013. Vaadeldud on Eesti hääletamismustreid võrdluses Venemaa, USA, Läti ja Leeduga.

Andmeanalüüs on teostatud SPSS statistika tarkvara abil kasutades programmi IBM SPSS Statistics 22.0. Tabelite lõppviimistlus on teostatud MS Excelis. Peamiselt on kasutatud rist- ja sagedustabelite meetodit ning diaadide meetodit. Antud andmestiku analüüsil on kasutatud sagedustabeleid, kuna küsimuste komplekt, mida erinevatel aastatel uuritakse ei ole stabiilne. Paljud küsimused olid vaatluse all ainult teatud aastatel, teised kordusid sageli.

ÜRO lehelt kirja pandud resolutsioonid on analüüsi jaoks kohandatud ning viidud SPSS-i tarbeks töödeldavasse vormi. Andmeanalüüs on tehtud nii kõiki küsimusi arvesse võttes, kui ka parema ülevaate saamiseks grupeeritult. Erinevatel aastatel esinevad korduvad küsimused on hoomatavuse huvides esitatud tabelis ühtse nimega. Vastused pole aga summeeritud, vaid lisatud tabelis erinevate ridadena. Erinevate vastuste puhul on aga võetud neid kui erinevaid küsimusi. Selline lähenemine aitas vähendada uuringu küsimuste arvu ning samuti paremini mõõta vastanute hääletamiskäitumist ajas. Sellisel moel tekkis 110 niinimetatud erinevat küsimust, mis jaotusid temade järgi nelja suuremasse gruppi:

- 1) Inimõigused ja põhivabaduste austamise põhimõtted (26 küsimust)
- 2) Desarmeerimine ja relvastuse reguleerimine (34 küsimust)
- 3) Tuumarelvastus (36 küsimust)
- 4) Üldisemad julgeoleku küsimused (14 küsimust)

(Gruppide konkreetsed resolutsioonid on väljatoodud LISAS nii ÜRO ühes ametlikus keeles, inglise keeles, kui ka tõlgitult eesti keelde)

Analüüsi tarbeks on gruppidele määratud koodid, vastavalt eeltoodud järjekorrale - Grupid A, B, C ja D. Küsimuste arv gruppides varieerus. Grupeeringu pealkirjad on valitud resolutsioonides olevate küsimuste sageduse alusel. Inimõigused ja põhivabaduste austamise põhimõtted on vaatluse all kui julgeolekuga lahutamatu seotud teema ning julgeolekuküsimuste oluline komponent. ÜRO on julgeolekuorganisatsioon, mis on järjest enam liikunud inimõiguste suunas ning julgeolekudefitsiit on ohuks inimõigustele. Enamus küsimusi puudutas aga ühel või

teisel moel relvastuse reguleerimist ja desarmeerimist ning tuumarelvastust, mistõttu on need eraldi grupeeritud.

Andmeanalüüsi eesmärgiks on võrrelda Eesti hääletamiskäitumist uuritava ajaperioodil üldiselt, kui ka võrdluses teiste riikide ja riigigruppidega. Riikide hääletamiskäitumise mustrite osas on vaadeldud nii kõiki küsimusi üldisemalt kui ka vastuseid gruppide põhised. ÜRO resolutsioonides kaardistuvad neli numbrilist hääletamisväljundit:

- 1) 1 – poolt / jah
- 2) 0 – vastu / ei
- 3) 8 – erapooletu / hoidus
- 4) 7 – puudus hääletuselt

Teostatud võrdlused:

- 1) Eesti hääletamismuster üleüldiselt
- 2) Eesti hääletamismuster võrreldes Venemaaga
- 3) Eesti hääletamismuster võrreldes USA-ga
- 4) Eesti hääletamismuster võrreldes Baltimaadega (samuti eraldi on analüüsitud Eesti võrreldes Läti ja Eesti võrreldes Leeduga).

Alljärgnev tabel näitab üldisemalt, mitmel korral ja millise tulemusega antud riigid kõikide küsimuste lõikes hääletasid.

Tabel 1. Kõikide vaatluse all olevate riikide ja julgeolekuresolutsioonide hääletamised ÜRO Peaassamblees aastatel 1991-2013.

Riik Hääletamine	Poolt Jah	Vastu Ei	Erapooletu hoidus	Puudus	Polnud	Kokku
Eesti	255	135	127	6	0	523
Venemaa	268	69	167	2	17	523
USA	144	294	85	0	0	523
Läti	252	144	120	7	0	523
Leedu	259	144	120	0	0	523
Kokku	1178	786	619	15	17	2615

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Tabelist nähtub, et kõige kindlamate vaadetega paistab olevat USA, kes on 523-st korrast omanud konkreetset seisukohta 438 korral (144 poolthääletades ja 294 korral vastuhääletades). Enim hoidus vastamisest Venemaa (167 korral 523-st). Eesti, Läti ja Leedu hääletamistulemused statistiliselt olid sarnased nii poolt- ja vastuhääletamise osas kui ka vastusest hoidumisel. Olgugi, et Eesti aktiivsus hääletamisel on küllaltki suur, puudus Eesti vaadeldavatest riikidest kuuel korral, mis on antud statistika kohaselt teisel kohal enim puudunud riikidest Läti järel (seitse puudumist). Kordagi ei puudunud hääletustelt USA ja Leedu, ka Venemaa oli enamasti kohal, puududes vaid kahel korral.

Kuigi antud tabelist oleks pealtnäha võimalik juba teha järeldusi pelgalt vastustegruppide sageduse põhjal, ei saa me seda siiski kindlalt teha, kuna pole selge, millistes küsimustes kuidas vastati. Järgnevalt vaadeldaksegi riikide hääletamistulemusi konkreetsete küsimuste või gruppide põhjal.

4.2. Hääletamistulemused riikidevõrdluses

Lähtuvalt SPSS-is tehtud analüüsitulemustele selgub, et kõik riigid hääletavad aktiivselt kõikides valdkonna küsimustes. (*Andmeanalüüsi tulemuste mahukuse tõttu on enamuse teostatud võrdlustabelid kättesaadavad vaid elektroonselt esitatavas vormis LISADENA.*) Allpool on väljatoodud kõige silmapaistavamad erinevused vaadeldavate aastate jooksul Eesti ja teiste võrreldavate riikide vastuste vahel. Antud tulemusi illustreerivad ka allolevad joonised.

Kõige silmapaistvamad erinevused Eesti ja Venemaa vastuste osas küsimuste kaupa:

- Küsimus “Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of peoples to self-determination”
1991 – 1993. a mõlemad riigid hoidusid hääletamisest, 1994. aastal Eesti jätkuvalt hoidus, Venemaa aga hääletas poolt.
- Küsimus “Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons”
1991. aastal olid mõlemad riigid erapooletud, 1992. – Eesti hääletas poolt ja Venemaa oli erapooletu, 1993 – 1996. a. mõlemad riigid hoidusid vastamisest, alates 1999-2013. aastatel Eesti hääletas vastu, Venemaa aga hoidus hääletamisest.
- Küsimus “Regional disarmament”
Aastatel 1991 – 1996 mõlemad riigid hääletasid poolt, 1998. aastal Eesti hääletas vastu, Venemaa oli poolt.
- Küsimus “Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere, in Outer Space and under Water”
1991 – 1995. a. Eesti hoidus alati konkreetsest seisukohast, 1998. aastal hääletas poolt. Venemaa samuti 1998. aastal hääletas poolt, aastatel 1994-1995 aga hääletas Venemaa vastu. 1991. ja 1993. aastal Venemaa oli erapooletu ning 1992. aastal Venemaa oli poolt.
- Küsimus “Conventional arms control at the regional and subregional levels”

1993 – 2012 hääletas Eesti poolt, 2013. aastal aga hääletas vastu. Venemaa samuti hääletas poolt aastatel 1993 kuni 2007, aastast 2008 kuni 2013 hoidus hääletamisest.

- Küsimus “Situation of human rights in Kosovo”

Eesti hääletas koguaeg poolt, Venemaa aga hääletas aastatel 1994 – 1999 vastu, ning 2008 hoidus vastamisest.

- Küsimus “Situation of human rights in the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro)”

Aastatel 1994 - 1996 hääletas Eesti poolt, Venemaa aga hääletas aastatel 1995 ja 1996 vastu ning aastal 1994 hoidus hääletamisest.

- Küsimus “Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self-determination”

Venemaa hääletas läbi aastate poolt, Eesti aga aastatel 1995 - 2000 hoidus hääletamisest ning alates 2002 hääletas vastu.

- Küsimus “Nuclear disarmament”

Venemaa hoidub vastamisest, Eesti aga alati hääletab vastu.

- Küsimus “Human rights and unilateral coercive measures”

Absoluutselt erinevad seisukohad - Eesti alati hääletab vastu ning Venemaa hääletab poolt.

- Küsimus “Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons”

Riigid hääletavad iga aasta sarnaselt (kas mõlemad poolt või vastu), kuid nende hääletamiskäitumine on muutuv. 1994 aastal mõlemad olid vastu, 1995, 1996 ja 2000-2001 mõlemad toetasid; Aastatel 2005, 2007, 2009, 2013 hääletasid nii Eesti kui ka Venemaa vastu; 2006 ja 2011 aga nii Eesti kui ka Venemaa hääletasid poolt.

- Küsimus “Science and technology in connection with security and disarmament”

Selles küsimuses Venemaa alati hoiab erapooletut seisukohta, Eesti aga hääletab vastu.

- Küsimus “Nuclear-weapon-free world”

Aastatel 1998 – 1999 mõlemad riigid hääletasid vastu, 2000 – 2008 Venemaa hoidus hääletamisest. Samuti oli Eesti erapooletu aastatel 2002 – 2005. Aastatel 2006 – 2013 hääletas Eesti poolt. Venemaa hääletas eitavalt aastatel 2012 ja 2013.

- Küsimus “Reducing nuclear danger”

Eesti hääletas läbi aastate vastu. Venemaa hääletas kuni 2003 vastu, kuid alates 2004 hoidub hääletamisest.

- Küsimus “Missiles”

Selles küsimuses eelistab Eesti olla erapooletu. Venemaa aga hääletab poolt.

- Küsimus “Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction”

Eesti toetab ja hääletas poolt. Venemaa aga hoidus hääletamisest.

- Küsimus “Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international cooperation in promoting and encouraging respect for human rights”

Aastatel 2001 ja 2002 oli Eesti vastu, Venemaa aga poolt.

- Küsimus “Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation”

Venemaa toetab ja hääletab alati poolt, Eesti aga hoidub hääletamisest.

- Küsimus “Promotion of peace as a vital requirement for the full enjoyment of all human rights by all”

Eesti hääletab vastu, Venemaa aga pooldab seda.

- Küsimus “Towards an arms trade treaty: establishing common international standards for the import, export and transfer of conventional arms “

Eesti toetab seda ning Venemaa on erapooletu.

- Küsimus “Territorial Integrity of Ukraine”

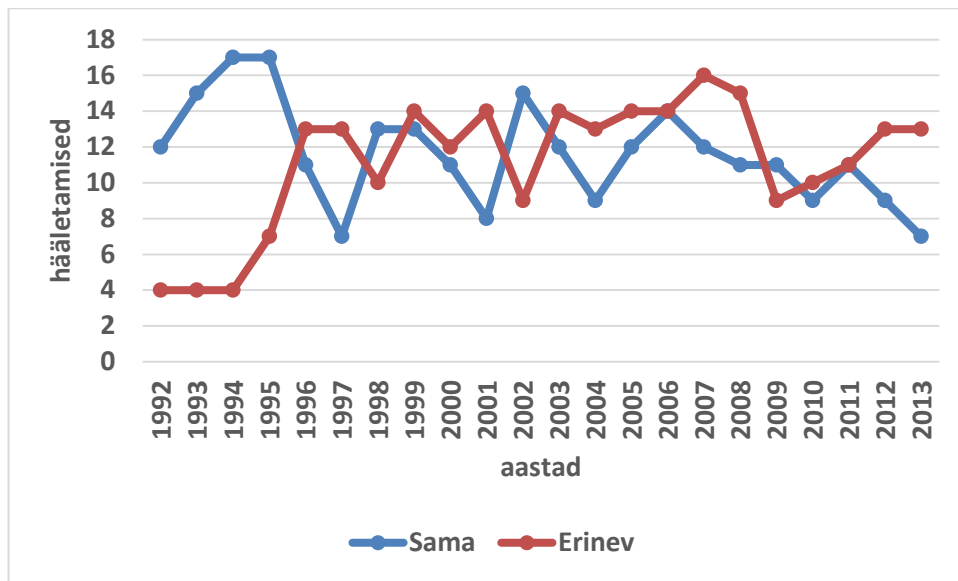
2013. aastal Eesti oli poolt, Venemaa aga vastu.

- Küsimus “Situation of human rights in Belarus”

2006. ja 2007. aastal Venemaa hääletas vastu, Eesti aga hääletas poolt.

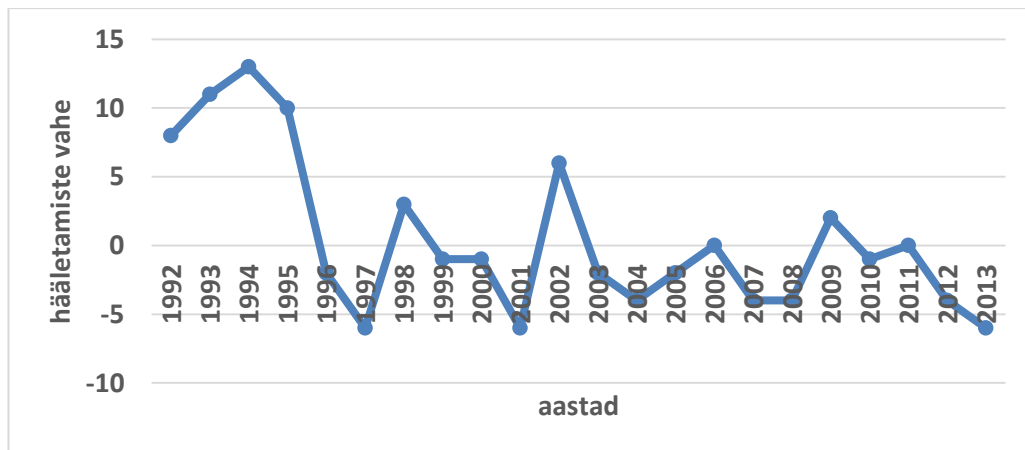
Eeltoodud illustreerivad joonised:

Joonistel 6-13 sisalduv andmestik on esitatud tabelitena LISADES.

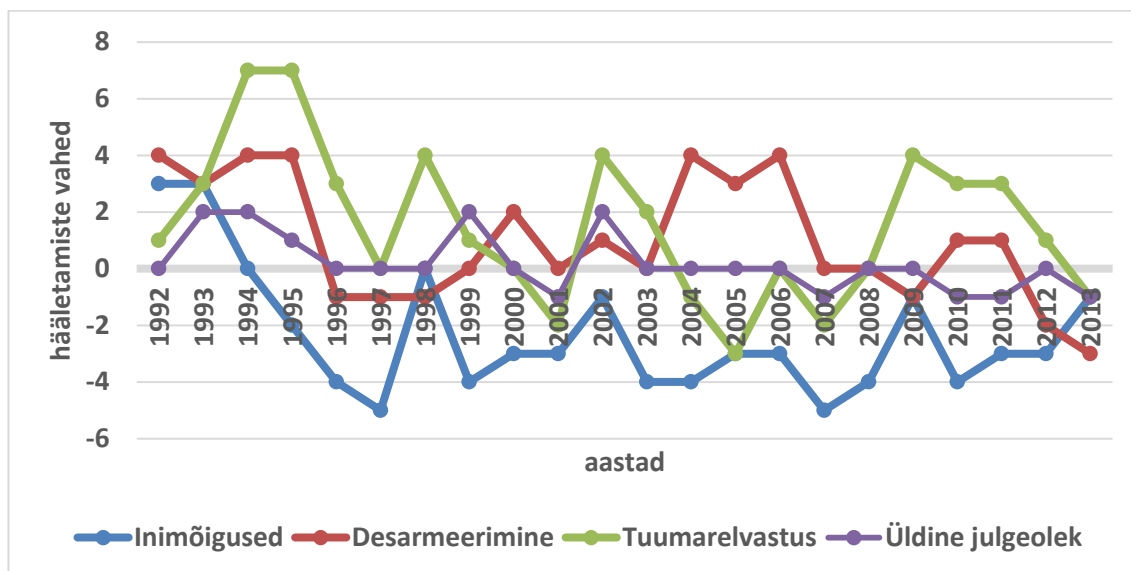
Joonis 6: Eesti ja Venemaa hääletamised ÜRO Peaassamblees 1992-2013. Sarnased hääletamised, erinevad hääletamised

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Joonis 7: Eesti ja Venemaa hääletamised ÜRO Peaassamblees 1992-2013. Sarnaste ja erinevate hääletamiste vahe

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Joonis 8: Eesti ja Venemaa hääletamised ÜRO Peaassamblees 1992-2013. Sarnaste ja erinevate hääletamiste vahe teemade lõikes

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Kõige silmapaistvamad erinevused Eesti ja Ameerika Ühendriikide vastuste osas küsimuste kaupa:

- Küsimus “Alternative approaches and ways and means within the United Nations System for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms”

Vaatluse all on aastad 1991. kuni 1994. Eesti tervel perioodil hoidus seisukoha avaldamisest, USA aga enamasti hääletas vastu, va aasta 1992, mil USA samuti oli erapooletu.

- Küsimus “Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of peoples to self-determination”

Perioodil 1991 – 1994. oli Eesti alati erapooletu, USA aga alati hääletas vastu.

- Küsimus “Status of the International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid”

1991. – 1993. aastatel oli Eesti alati erapooletu, USA aga alati vastu.

- Küsimus “Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons”

Perioodil 1991 – 1996 oli Eesti alati erapooletu, USA aga hääletas vastu. Alates 1999 kuni 2013 Eesti ja USA on üksmeelsel seisukohal ja hääletab iga aasta vastu.

- Küsimus “Bilateral nuclear-arms negotiations”

1991. aastal hääletas Eesti poolt ning USA oli erapooletu, 1994. aastal mõlemad riigid hääletasid poolt ja 1995. aastal aga mõlemad olid vastu.

- Küsimus “Prevention of an arms race in outer space”

Aastatel 1991 – 1997 USA hoidus konkreetsest hääletamisseisukohast. Eesti aga aastatel 1991 kuni 1994 hääletas poolt, 1995 – 1997 oli samuti erapooletu. 1999. aastal mõlemad hääletasid poolt, perioodil 2000 kuni 2004 USA jätkuvalt oli erapooletu ning Eesti avaldas toetust. USA hääletas vastu aastatel 2005 – 2007, alates 2008 USA jätkab hoidumisega. Eesti aga aastatel 2005 kuni 2013 hääletas alati poolt.

- Küsimus “Comprehensive nuclear-test-ban treaty“

Selles küsimuses Eesti alati hääletas poolt, va aasta 2001, siis Eesti puudus hääletamiselt; USA selles küsimuses hääletas vastu aastatel 1991, 1995, 2001 – 2008. Aastatel 1999, 2000, 2009-2013 vastas USA samuti “jah”.

- Küsimus „Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere, in Outer Space and under Water“

Aastatel 1991 – 1995 Eesti hoidus vastamisest, USA hääletas vastu. 1998. aastal hääletas Eesti poolt, kuid USA oli erapooletu.

- Küsimus „The role of science and technology in the context of international security, disarmament and other related fields“

Perioodil 1993 – 1996 hääletas Eesti poolt, USA oli erapooletu.

- Küsimus „Situation of human rights in Kosovo“

Aastatel 1994 – 1999 Eesti ja USA mõlemad hääletasid poolt, 2008. aasta küsimuse puhul hääletas USA vastu ja Eesti hoidus konkreetsest hääletamisest.

- Küsimus „Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self-determination“

Aastatel 1995 kuni 2013 hääletas USA vastu. 1995. aasta hääletusel Eesti puudus. Aastatel 1996 – 2000 oli Eesti erapooletu ning 2001. aastal puudus jälle. 2002 – 2012. aastatel hääletas Eesti vastu ning 2013. aastal aga poolt.

- Küsimus „Observance of environmental norms in the drafting and implementation of agreements on disarmament and arms control“

Aastatel 1995 - 1996 ja 2003 – 2007 hääletas USA vastu, perioodil 1997 – 2002 hoidus konkreetsest seisukohtaomavast hääletamisest. Antud vaatluse perioodil hääletas Eesti alati poolt, va aasta 1996, mil EE hoidus hääletamisest ehk oli erapooletu.

- Küsimus „Convening of the fourth special session of the General Assembly devoted to disarmament“

1995, 2006 ja 2007 hääletas USA vastu, 2006. – 2007. aastatel hääletas Eesti poolt, 1995. aastal oli erapooletu. 2010. aastal Eesti hääletas samuti poolt, kuid nüüd oli USA erapooletu.

- Küsimus „Small arms“

1994 - 1999, 2005- 2009 hääletab Eesti alati poolt. USA käitumine ajas aga muutub- 1994 hoidus, 1995 – 1999 hääletas poolt, 2005 – 2008 hääletas vastu.

- Küsimus “Anti-personnel mines convention”

Aastatel 1997 – 1998 hääletas Eesti poolt, kuid USA oli erapooletu.

- Küsimus “Nuclear-weapon-free world”

1998. ja 1999. aastatel hääletasid nii USA kui Eesti mõlemad vastu, 2000. aastal mõlemad aga hääletasid poolt. Alates 2002 nende arvamused läksid lahku: 2002, 2003 ja 2005 oli Eesti erapooletu ning USA hääletas vastu; 2006 kuni 2013 USA alati hääletas vastu ja Eesti poolt.

- Küsimus “Ultimate elimination of nuclear weapons “

Alates 1998 kuni perioodi lõpuni hääletab Eesti poolt. USA 1998. ja 2000. aastal toetas, kuid 2001 – 2008 hääletas vastu. Alates 2009. aastast hakkas uuesti hääletama poolt.

- Küsimus “Missiles”

Eesti alati erapooletu (periood 1999 – 2008). USA aga 1999. aastal oli erapooletu, 2000 hääletas poolt ja 2001 – 2008 hääletas vastu.

- Küsimus “Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction”

Aastatel 1999 – 2013 hääletas Eesti alati poolt ja USA hoidus konkreetsest seisukohalisest hääletamisest. Aastal 2010 mõlemad riigid hääletasid vastu.

- Küsimus ” Cooperation between the United Nations and the Council of Europe”
2002. aastal Eesti hääletas poolt, USA oli erapooletu.

- Küsimus “Relationship between disarmament and development”

Aastatel 2002 – 2007 hääletas Eesti alati poolt, kuid USA aga alati vastu.

- Küsimus ” Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation “

Aastatel 2002 – 2013 oli Eesti erapooletu, kuid USA hääletas vastu.

- Küsimus “Respect for the principles of national sovereignty and diversity of democratic systems in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights”

Aastatel 2003 ja 2005 oli Eesti erapooletu ning USA jällegi vastu.

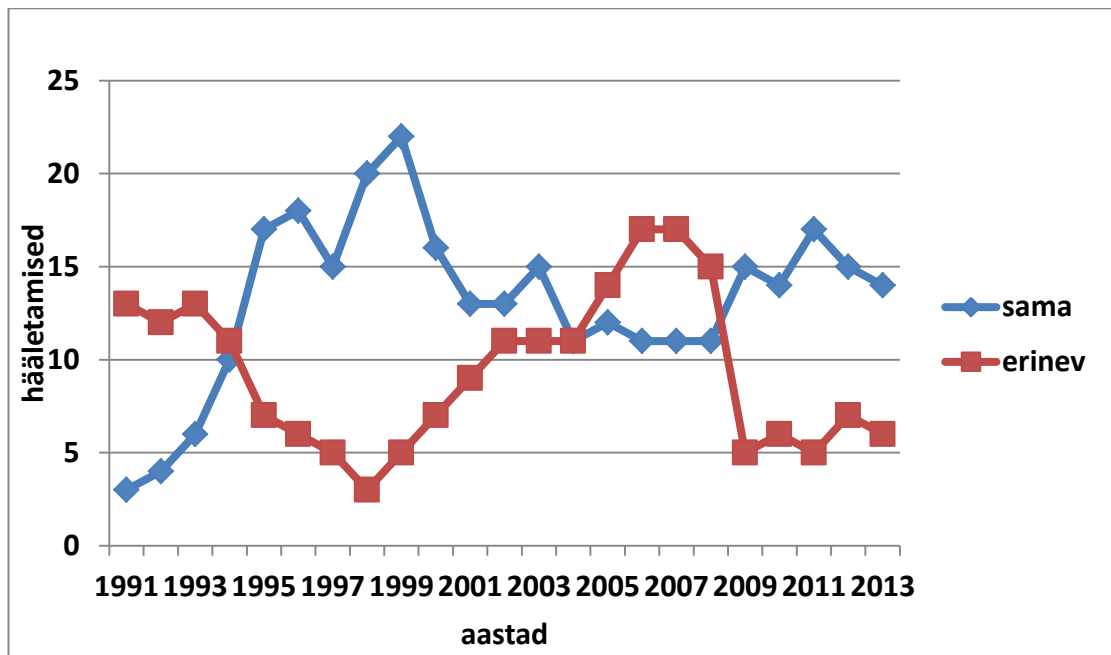
- Küsimus “Prohibition of the development and manufacture of new types of weapons of mass destruction and new systems of such weapons: report of the Conference on Disarmament ”

2005., 2008. ja 2011. aastal Eesti on poolt, USA aga hääletas vastu.

- Küsimus “Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations”

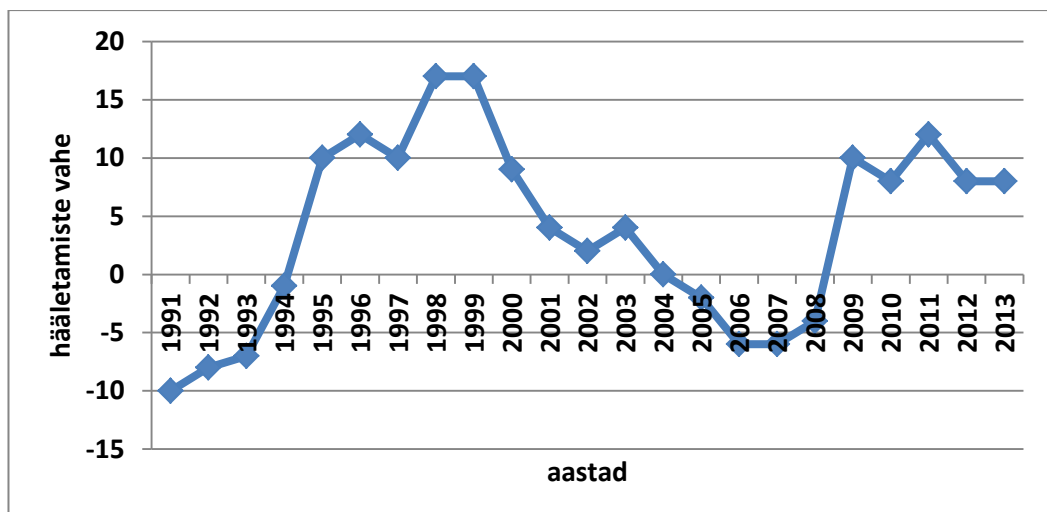
2012. aastal hääletas Eesti poolt, USA aga vastu. 2013. aastal hääletas USA vastu, kuid nüüd Eesti oli erapooletu.

Eeltoodut illustreerivad joonised:

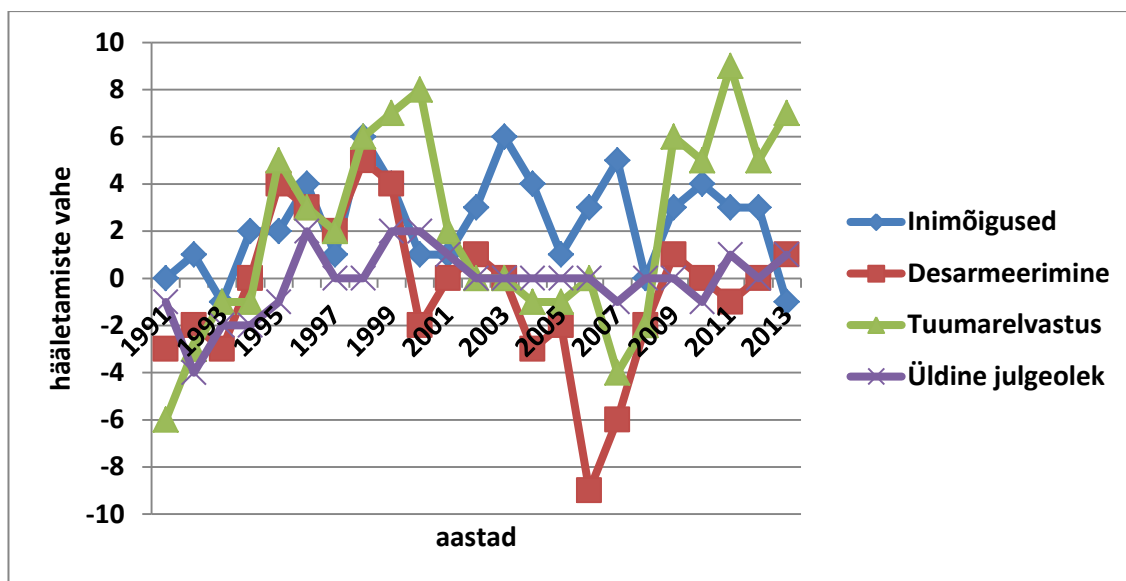
Joonis 9: Eesti ja USA hääletamised ÜRO Peassamblees 1991-2013. Sarnased hääletamised, erinevad hääletamised

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Joonis 10: Eesti ja USA hääletamised ÜRO Peaassamblees 1991-2013. Sarnaste ja erinevate hääletamiste vahe

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Joonis 11: Eesti ja USA hääletamised ÜRO Peaassamblees 1991-2013. Sarnaste ja erinevate hääletamiste vahe teemade lõikes

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Kõige silmapaistvamad erinevused Eesti ja Baltimaade vastuste osas küsimuste kaupa:

- Küsimus "Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons"
Aastatel 1991 – 1994 kõik kolm riiki olid erapooletud ja ei hääletanud konkreetse seisukoha poolt. 1995. ja 1996. aastatel Läti ja Leedu hääletasid vastu, Eesti aga hääletas poolt. 1997.-1998. aasta andmed puuduvad, kuid alates 1999. aastast ja perioodi lõpuni hääletasid kõik Baltimaad vastu, va 2011. aastal, mil Eesti ja Leedu hääletasid vastu, kuid Läti poolt.

- Küsimus „Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self-determination“

1995. aastal Eesti ja Läti puudusid hääletamiselt, Leedu oli aga erapooletu. Aastatel 1996 – 2001 olid kõik riigid erapooletud. (2001. a hääletamiselt Eesti puudus). 2002. aastal hääletas Eesti vastu, teised Baltimaad aga jätkuvalt hoidusid hääletamisest ja olid erapooletud. 2003. aastal Läti oli jätkuvalt erapooletu, kuid Eesti ja Leedu hääletasid vastu. Alates 2004 kuni 2012 kõik kolm riiki olid vastu, 2013. aastal aga hääletasid poolt.

- Küsimud “Advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons”

1996. aastal kõik kolm riiki hoidusid hääletamisest. 1999. aastal Eesti ja Leedu hääletasid vastu, Läti oli aga erapooletu. Aastatel 2002 kuni 2007 hoidus Eesti konkreetsest hääletamisest ja oli erapooletu, teised Baltiriigid aga hääletasid vastu. Alates 2008. aastast perioodi lõpuni hääletasid kõik kolm riiki sarnaselt, vastu.

- Küsimus „Nuclear-weapon-free world“

Aastal 1998 hääletasid Baltimaad üksmeelselt vastu. 1999. aastal oli Eesti jätkuvalt vastu, kuid Läti ja Leedu erapooletud. 2000. aastal Baltimaad aga hääletasid üksmeelselt poolt ja 2002. ning 2003. aastatel olid erapooletud. 2005. aastal hääletas Leedu poolt, Eesti ja Läti olid erapooletud, Aastatel 2006, 2007, 2008 oli Läti jätkuvalt erapooletu, kuid Eesti ja Leedu hääletasid poolt. Alates 2009 hääletavad kõik Baltiriigid poolt.

- Küsimus „Follow-up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons „

Vastused 2000. ja 2001. aasta kohta: Eesti oli erapooletu, Läti ja Leedu aga hääletasid vastu.

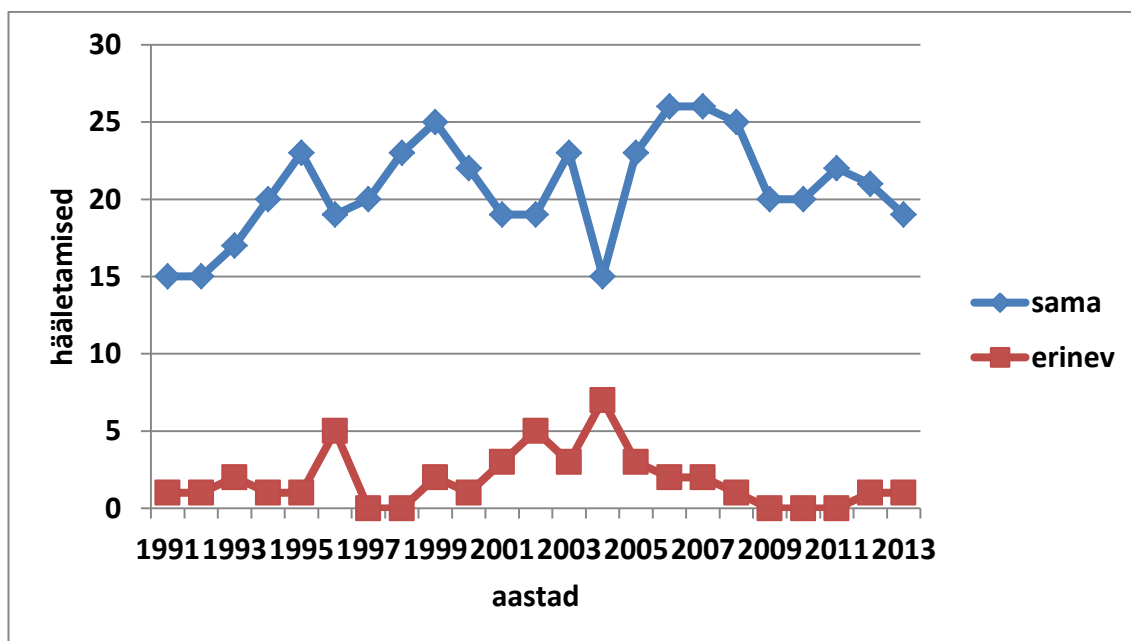
- Küsimus „Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation“

Perioodil 2002 – 2013 olid Eesti ja Leedu erapooletud. Perioodil 2002 kuni 2005 hääletas Läti vastu, kuid alates 2006. aastast omab samuti erapooletut seisukohta.

- Küsimus „Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations“

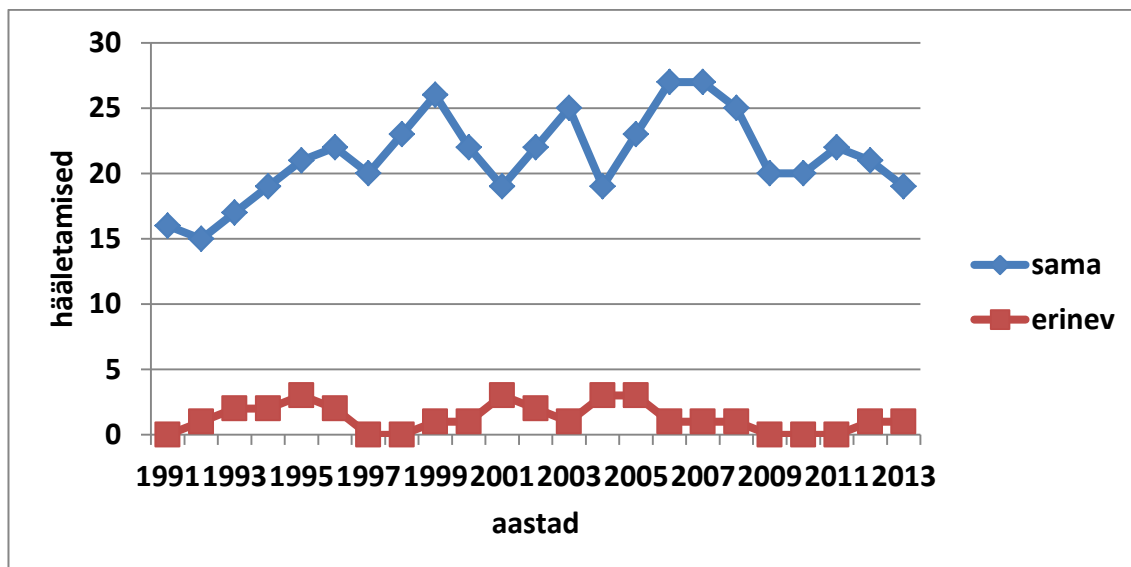
2012. aastal Eesti hääletas poolt, kuid teised Balrimaad olid erapooletud. 2013. aastal oli Eesti erapooletu, Läti hääletas vastu ning Leedu poolt.

Eeltoodut illustreerivad joonised:

Joonis 12: Eesti ja Läti hääletamised ÜRO Peassamblees 1991-2013. Sarnased hääletamised, erinevad hääletamised

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Joonis 13: Eesti ja Leedu hääletamised ÜRO Peaassamblees 1991-2013. Sarnased hääletamised, erinevad hääletamised

Allikas: Autori arvutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>

Analüüsitud tulemustest nähtus, et Grupi A (Inimõigused ja põhivabaduste austamise põhimõtted) ja Grupi B (Desarmeerimine ja relvastuse reguleerimine) küsimustes oli Eestil vaadeldava ajajärgu vältel kindel seisukoht ning vastamisest hoiduti vaid kolmel korral. Tuumarelvastumise küsimustes hoidus Eesti hääletamisest aga enam, eriti esimesel kolmel ÜRO liikmesriigiks olemise aastal ning aastatel 2002 ja 2003, mis olid ka NATO ja EL-iga liitumise eelsed aastad. Muude julgeolekuküsimuste arutamisel (Grupp D) praktiseeris Eesti enam hääletusest hoidumist esimestel aastatel, hiljem puudus mustri joonistumiseks piisav arv hääletusküsimusi

USA ja Venemaa puhul on tehtud tulemusi illustreerivad erinevusjoonised ka gruppide lõikes, Baltimaade puhul ei tundunud see vajalik, kuna hääletamised olid võrdlemisi sarnased nii üldiselt kui ka gruppide lõikes.

Tulemustest selgub, et vähem kui pooltele (42) küsimustele 110-st vastasid Venemaa ja Eesti sarnaselt. Teistes küsimustes (kokku 68) mingil ajaperioodil arvamused erinesid. Aastal 1991 duo Venemaa versus Eesti vastused puuduvad, kuna andmeid Venemaa kohta ei olnud. Riikide vastasseis kõikides valdkonna gruppides on suhteliselt stabiilne, kuid enim vastuolusid nende kahe riigi vahel tekitavad inimõiguste ja põhivabadustega seotud teemad.

Analüüsist selgub, et enamuses küsimustes Eesti ja USA arvamused erinevad (71 küsimuse korral 110-st). Ainult 29-le küsimusele vastasid mõlemad riigid sarnaselt. Alates 2009. aastast riikide eriarvamuste arv erinevates küsimustes on vähenenud. Tulemustest lähtuvalt saab väita, et kõige sarnasemad positsioonid on riikide võrdluses inimõiguste ja põhivabaduste küsimuste osas.

USA ning Eesti olid nimetatud aastatel julgeoleku teemadel küllaltki erimeelsed. Sarnaselt hääletati vaid vähem kui kolmandiku küsimuste osas. Suurimad vastuolud esinesid desarmeerimise ja relvastuse reguleerimise ning tuumarelvastuse teemade osas. Üksmeelt leiti enim inimõiguste ja põhivabaduste austamise küsimustes.

Venemaaga olid Eesti seisukohad pisut sarnasemad, siiski vaid vähem kui pooltes julgeolekuküsimustes. Riikide vastasseis kõikides teemades oli suhteliselt stabiilne, USA-ga erinevalt ka inimõiguste osas. Näiteks Kosovo inimõiguste situatsioonis hääletas Venemaa 90-ndatel alati vastu kui Eesti hääletas poolt. Sama muster kehtis ka Bosnia-Hertsegoviina, Horvaatia ja endise Jugoslaavia inimõigustega seotud küsimuste kohta. Absoluutselt erinevatel seisukohtadel kaasatud aastate lõikes olid Eesti ja Venemaa majandusliku sekkumise osas inimõiguste säilitamiseks.

Kuigi erimeelsusi on hääletamistulemustest lähtuvalt Eestil Venemaaga vähem kui USAga, siis on vajalik märkida, et küsimustes, kus Eesti ja Venemaa vastus ei ühtinud, oli enam tegemist otsese poolt-vastu vastasseisuga, samas kui USA ja Eesti võrdluses oli enam situatsioone, kus üks riikidest jäi küsimuses erapooletuks ning teine avaldas konkreetse seisukoha. Sellest tulenevalt oleks huvitav edaspidi lähemalt uurida just

samu riike poolt-vastu küsimuste osas, ehk teemadel, mille kohta riik konkreetset seisukohta avaldab.

Vaadeldes Baltimaid nii koos kui eraldi, selgub, et reeglina Eesti ja Läti hääletavad üksmeelselt. Ainult kuuel korral on tekkinud olukord, kus vaadeldavate riikide arvamused erinesid. Kolmel korral esines erimeelsusi tuumarelvastuse teemadel, kahel korda desarmeerimise ja relvastuse grupis ning vaid korral inimõiguste ja põhiõiguste valdkonnas. Eesti ja Leedu arvamused ühtivad enim. Ainult neljal korral arvamused erinesid, millest kaks küsimust on seotud inimõigustega ja kaks tuumarelvastusega. Kui vaadata Baltiriike ühiselt, siis kõige rohkem erineb Läti hääletamismuster, kuid seda minimaalselt.

KOKKUVÕTE

Käesoleva magistritöö peamiseks eesmärgiks oli analüüsida hääletamismustrit ÜRO Peaassamblees julgeoleku- ja inimõigusteküsimuste osas Eesti näitel. Töö eelduseks oli, et riikide hääletamine ÜRO Peaassamblees sõltub nii riigi otsestest huvidest kui kuuluvustest rahvusvahelistesse organisatsioonidesse. Eelnevad selleteemalised uuringud on selliseid seoseid ka kinnitanud.

Sobitades ÜRO PA rolli rahvusvahelises süsteemis tutvustatud Clive Archeri rolliteooria raamistikku, selgus, et tegemist on globaalse areeni rolli kandva universaalse RVO-ga kõige otsemas mõttes. Täpselt nagu Archeri teooria väga avatud liikmeskonnaga RVO-de osas ette näeb, on PA liikmeskond kujunenud liiga laiaks ning mitmekesiseks, et mõnel suurriigil õnnestuks seda piisavalt kontrollida ning seeläbi vahendina kasutada. Regionalismi pooldajad leidsid, et universaalne areen on liiga nõrk ja hajus, et efektiivselt tegutseda. Universalistid väitsid aga, et rahu peaks olema jagamatu ning regionaalsed organisatsioonid vaid killustavad rahvusvahelist süsteemi.

Magistritöö teoreetilises osas leidis autor, et rahvusvahelisel areenil mõjutavad riigi käitumist mitmed tegurid. Liikmelisus erinevates regionaalsetes ja rahvusvahelistes organisatsioonides avaldab mõju ka hääletusmustritele. Teisalt ei pruugi liidu või ühenduse huvid haakuda riigi individuaalsete huvide ja agendaga. Eriti on riigi enda huvid olulised julgeolekuküsimustes.

Hääletamise mõistmiseks rahvusvahelistes organisatsioonides on oluline liitlaste küsimus, eriti väikeriikide puhul. Veel lähiminevikus (enne 2004. a) ei kuulunud Baltimaad Euroopa Liitu ega ka mitte NATO-sse. Julgeoleku seisukohalt on Eestile suurimaks ohuks Venemaa ning liitlaseks NATO ja selle liider USA, samuti Euroopa Liit. Sellest lähtuvalt vaatles käesolev töö Eesti hääletusmustrit üldiselt ning võrdles hääletussarnasusi kahe suurriigi Venemaa ja USA-ga. Eesmärgiks oli leida, kas tulemustes joonistuvad üldised sarnasused ühe või teise riigi hääletustulemustega. Samuti huvitas autorit, kas saab välja tuua küsimused või

küsimuste grupid, mille osas kummagi suurriigiga ilmnevad suurimad sarnasused või erinevused.

Antud töös rakendatud empiiriliste meetodite abil ilmnes ÜRO Peaassamblee julgeolekuteemalistest resolutsioonidest, et aastatel 1991-2013 hääletas Eesti kõige sarnasemalt Läti ja Leeduga. Kõik kolm riiki olid liitumise esimestel aastatel tagasihoidlikumad hoidudes näiteks tuumarelvastust puudutavatest hääletustest. Samuti ei avaldanud Baltimaad tuumarelvastuse teemal arvamust NATO ja EL-iga liitumise eelsetel aastatel (2002 ja 2003). Tuumarelvade leviku osas (*“Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons”*) muutusid kolme riigi vastused aastast aastasse. Kui aastatelõikes seisukohad pidevalt erinesid (poolt-vastu-poolt), siis riikidevaheliselt oli Baltimaade hääletamine selles küsimuses aga alati homogeenne. Tuumarelvastuse osas kõikuski kolme riigi arvamus kõige enam seda nii küsimuse siseselt, kus riik on oma arvamust aastate lõikes muutnud, kui ka riikide vaheliselt (seda küll küllaltki harva esinevatel juhtudel).

USA ning Eesti hääletamismustrid olid analüüsitud aastatel julgeolekuküsimustes küllaltki erinevad. Sarnaselt hääletati vaid vähem kui kolmandiku küsimuste osas. Suurimad vastuolud esinesid desarmeerimise ja relvastuse reguleerimise ning tuumarelvastuse teemade osas. Üksmeel leiti enim inimõiguste ja põhivabaduste austamise küsimustes.

Venemaaga olid Eesti seisukohad pisut sarnasemad, siiski vaid vähem kui pooltes julgeolekuküsimustes vastati ühtmoodi. Riikide vastasseis kõikides teemades oli suhteliselt stabiilne, USA-ga erinevalt ka inimõiguste osas. Näiteks Kosovo inimõiguste situatsioonis hääletas Venemaa 90-ndatel alati vastu kui Eesti hääletas poolt. Sama muster kehtis ka Bosnia-Hertsegoviina, Horvaatia ja endise Jugoslaavia inimõigustega seotud küsimuste kohta. Absoluutselt erinevatel seisukohtadel kaasatud aastate lõikes olid Eesti ja Venemaa majandusliku sekkumise osas inimõiguste säilitamiseks.

Vaatamata veidi enam sarnastele hääletustulemustele Venemaaga on huvitav märkida, et küsimustes, kus Eesti ja Venemaa vastus ei ühtinud, oli enam tegemist otsese poolt-vastu vastasseisuga, samas kui USA ja Eesti võrdluses oli enam situatsioone, kus üks riikidest jäi küsimuses erapooletuks ning teine avaldas konkreetse seisukoha. Sellest tulenevalt oleks huvitav edaspidi lähemalt uurida just samu riike poolt-vastu küsimuste osas, ehk teemadel, mille kohta riik konkreetset seisukohta avaldab.

Kokkuvõtlikult võib väita, et magistritöö täitis oma eesmärgi ning aitas kuvada selgema pildi Eesti hääletustulemustest. Kõige sarnasem hääletusmuster vaadeldud aastatel oli Eestil teiste Baltimaadega. Kahe suurriigi võrdluses hääletas Eesti küll pisut enam sarnaselt Venemaaga, ent küsimustes, kus vastused erinesid oli tegemist otsese erimeelsusega. USA puhul sellist mustrit ei joonistunud, kuna mõlemad riigid praktiseerisid neis küsimustes vahelduvalt hääletamisest hoidumist.

KASUTATUD KIRJANDUS

- 1) **Archer, Clive** (1983). *International Organizations*. Routledge.
- 2) **Archer, Clive** (1999). *Nordic Swans and Baltic Cygnets*. SAGE Social Science Collections.
- 3) **Bennett, A. Leroy** (1995). *International Organizations: Principles and Issues* (6th edition). Prentice Hall, Englewood Cliffs.
- 4) **Birnberg, Gabriele** (2009). *The voting behaviour of the european union member states in the united nations general assembly*. A thesis submitted to the Department of Government of the London School of Economics for the degree of Doctor of Philosophy.
- 5) **Borawski, John and Young, Thomas-Durell** (2001). *NATO after 2000: the future of Euro-Atlantic Alliance*. Praeger Publishers.
- 6) **Brantner, Franziska and Gowan, Richard** (2009). *Complex Engagement: the EU and the UN system*. Knud Erik Jorgensen (ed.) (2009) *The European Union and International Organizations*, pp. 37-60.
- 7) **Brückner, Peter** (1990). *The European Community and the United Nations*. *European Journal of International Law*, 1, 174-192.
- 8) **Byungwon Woo and Eunbin Chung** (2017). *Aid for Vote? United Nations General Assembly Voting and American Aid Allocation*. *Political Studies*.
- 9) **Crooks, Andrew and Masad, David and Croitoru, Arie and Cotnoir, Amy and Stefanidis, Anthony and Radzikowski, Jacek** (2014), *International Relations: State-Driven and Citizen-Driven Networks*
- 10) **Dag Hammarskjöld Library**. (i.a). Kasutatud 14.05.2018
<http://research.un.org/en/docs/ga/quick>
- 11) **Damro, Chad** (2006). *EU-UN Environmental Relations: Shared Competence and Effective Multilateralism*. *The European Union at the United Nations*, pp 175-192.
- 12) **Dreher, Axel and Jensen, Nathan** (2013). *Country or Leader? Political Change and UN General Assembly Voting*. *European Journal of Political Economy*, Volume 29, Pages 183–196

- 13) **Dreher, Axel and Sturm, Jan-Egbert** (2012). Do the IMF and the World Bank influence voting in the UN General Assembly? *Public Choice*, Vol 151, Issue 1–2, pp 363–397.
- 14) **Dreher, Axel, Nunnenkamp, Peter and Thiele, Rainer** (2008). Does US Aid Buy UN General Assembly Votes? A Disaggregated Analysis. *Public Choice*, Vol. 136, No. 1/2 (Jul., 2008), pp. 139-164.
- 15) **Eesti Vabariigi Alaline Esindus ÜRO juures**, kodulehekülg. (i.a). (2015). Kasutatud 15.05.2018 http://www.un.estemb.org/est/eesti_yro
- 16) **Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika aluste heakskiitmine**. (i.a). Riigi Teataja (2001). Kasutatud 10.05.2018 <https://www.riigiteataja.ee/akt/72805>
- 17) **Fassbender, Bardo** (2004). Pressure for Security Council Reform. In *The UN Security Council: From the Cold War to the 21st Century*. Lynne Rienner, 341-355.
- 18) **Holloway, Steven** (1990). Forty Years of United Nations General Assembly Voting. *Canadian Journal of Political Science*, Vol. 23, No. 2, pp. 279-296
- 19) **Hosli, Madeleine O. and van Kampen, Evelyn and Meijerink, Frits and Tennis, Katherine** (2010). Voting Cohesion in the United Nations General Assembly: The Case of the European Union. Paper to be presented at the ECPR Fifth Pan-European Conference 24-26 June 2010, Porto.
- 20) **Jakobsson, Ulf** (2009). An International Actor Under Pressure: The Impact of the War on Terror and the Fifth Enlargement on EU Voting Cohesion at the UN General Assembly 2000–05, *Journal of Common Market Studies*, Volume 47, Number 3, June 2009, pp. 531-554(24)
- 21) **Jin, Xi and Hosli, Madeleine O.** (2013). Pre- and Post-Lisbon: European Union Voting in the United Nations General Assembly, *West European Politics*, 36:6, 1274-1291.
- 22) **Johansson-Nogués, Elisabeth** (2004). “The Voting Practice of the Fifteen in the UN General Assembly: Convergence and Divergence”. Working Paper (54), Observatori de Política Exterior Europea. Barcelona: Institut Universitari d’Estudis Europeus.

- 23) **Korab-Karpowicz, W. Julian** (2010). Political Realism in International Relations. Stanford Encyclopedia of Philosophy.
- 24) **Laatikainen, Katie Verlin** (2003). Norden's Eclipse: The Impact of the European Union's Common Foreign and Security Policy on the Nordic Group in the United Nations.
- 25) **Luif, Paul** (2003). EU Cohesion in the UN General Assembly. Occasional Paper - No49, European Institute for Security Studies.
- 26) **Maailma Kaubandusorganisatsiooni kodulehekül** (i.a). Kasutatud 14.05.2018 http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm
- 27) **Marin-Bosch, Miguel** (1987). How nations vote in the General Assembly of the United Nations. International Organization, Vol 41, Issue 04, pp 705 - 724
- 28) **Marin-Bosch, Miguel** (1998). Votes in the UN General Assembly. Kluwer Law International.
- 29) **Mälksoo, Lauri** (2014). Eesti huvid ÜRO Julgeolekunõukogu liikmena: ajalooline mõõde. Eesti Välispoliitika Instituudi mõttepaber no. 7.
- 30) **Potrafke, Niklas** (2009). Does government ideology influence political alignment with the U.S.? An empirical analysis of voting in the UN General Assembly Vol 4, Issue 3, pp 245–268.
- 31) **Rees, Nicholas and Young, Helen** (2005) EU Voting Behaviour in the UN General Assembly, 1990-2002: The EU's Europeanising Tendencies. Irish Studies in International Affairs, Vol. 16 (2005), pp. 193-207.
- 32) **Riigi Teataja** (i.a). (2010). Eesti julgeolekupoliitika alused. Kasutatud 13.05.2018 <https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/0000/1331/4462/13316508.pdf>
- 33) **Rijul Magu, Gonzalo Mateo** (2017). United Nations General Assembly Vote Similarity Networks
- 34) **Schaefer, Brett and Kim B. Anthony** (2010). U.S. Foreign Aid Recipients Show Little Support for America When Voting at the United Nations. Backgrounder. The Heritage Foundation. No. 2395.
- 35) **Schreuer, Cristoph** (1995). Regionalism v. Universalism. European Journal of International Law, 6, 477-499.

- 36) **Söderbaum, Fredrik and van Langenhove, Luk** (2005). Introduction: The EU as a Global Actor and the Role of Interregionalism. *Journal of European Integration*, Volume 27, 2005 - Issue 3, pp. 249-262.
- 37) **Statistikprogramm SPSS - IBM SPSS Statistics 22.0**
- 38) **Strömvik, Maria** (1998). "Fifteen Votes and One Voice? The CFSP and Changing Voting Alignments in the UN", *Statsvetenskaplig Tidskrift* 101(2), pp. 181-197.
- 39) **The New York Times** (i.a.). (2017). Kasutatud 12.05.2018 <https://www.nytimes.com/2017/12/20/world/middleeast/trump-threatens-to-end-american-aid-were-watching-those-votes-at-the-un.html>
- 40) **Vabariigi Valitsuse kodulehekül** (i.a.). (2016). Kasutatud 16.05.2018 <https://www.valitsus.ee/ru/node/31177>
- 41) **Veebel, Viljar ja Riim, Toomas** (2004). Eesti julgeolekuperspektiivid euroopa liidu julgeoleku- ja kaitsepoliitika valguses. Tartu Ülikool. Euroopa Kolledž.
- 42) **Veebel, Viljar ja Markus, Raul** (2017). Balti riikide ja venemaa vahelised kaubandussuhted: rajasõltuvus või majanduslik ratsionaalsus? *Estonian Discussions on Economic Policy*, 25(1).
- 43) **Voeten, Erik** (2013). Data and analyses of voting in the United Nations General Assembly, in Reinalda, Bob (Editor), *Routledge Handbook of International Organization*, pp 54-67.
- 44) **Välisministeeriumi kodulehekül** (i.a.) (1999). Kasutatud 14.05.2018 <http://vm.ee/et/uudised/valisminister-ilvese-loeng-rootsi-valispoliitika-instituudis-eesti-kui-pohjamaa-inglise>
- 45) **Välisministeeriumi kodulehekül** (i.a.). (2017). Kasutatud 10.05.2018 <http://vm.ee/et/eesti-ja-nato>
- 46) **Välisministeeriumi kodulehekül** (i.a.). (2017). Kasutatud 12.05.2018 <http://vm.ee/et/uudised/algas-eesti-uro-julgeolekunoukokku-kandideerimise-kampaania>
- 47) **Välisministeeriumi kodulehekül** (i.a.). (2017). Kasutatud 14.05.2018 <http://vm.ee/et/taxonomy/term/49>

- 48) **Wallace, Michael and Singer, David J.** (1970). International Organization, Vol. 24, No. 2. pp. 239-287.
- 49) **Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kodulehekül** (i.a). Kasutatud 14.05.2018 <http://www.un.org/en/sections/about-un/overview/index.html>
- 50) **Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee resolutsioonid 1991-2013. a**, (i.a). <http://www.un.org/en/sections/documents/general-assembly-resolutions/>
- 51) **Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikiri**, (i.a). Riigi Teataja, Kasutatud 10.05.2018 <https://www.riigiteataja.ee/akt/555597>

RESÜMEE

VOTING PATTERNS ABOUT SECURITY ISSUES IN THE UNITED NATIONS GENERAL ASSEMBLY: ESTONIAN CASE

Sandra Villmäe

Summary

With Estonian candidacy to become a non-permanent member of the UN Security Council, Estonian voting patterns in international arena are to carry more significant value. The main object of interest in this master thesis is to analyze named voting patterns using data from the UN General Assembly votings from 1991 to 2013.

The underlying assumption to the research is that memberships at different international organizations as well as State's national interests have impact on State's voting behavior in UN. For Estonia those organizations are mainly NATO and European Union as from security standpoint NATO and more so its leader United States is seen as the primary force capable of neutralizing the growing threat to nation's security posed by Russia. However, historically tied to Russia and its economy, Estonia is influenced by both of these States.

In this master thesis the author is dedicated to finding out voting patterns of Estonia in general and in comparison with Russia and USA. In the empirical part of the research author is also including comparable data from two other Baltic States - Latvia and Lithuania.

In the theoretical part of the thesis the author describes the role and importance of the international organizations in general and zooms in on the United Nation with emphasis on its structure and voting procedures. The research also brings out the main possible factors in voting decisions including economical, ideological and national security related matters. Author then proceeds to look into previous research on voting patterns

and trends that have appeared including international organizations working towards maintaining a coherent vote across its member states in UNGA.

For the empirical portion of the thesis General Assembly data was adjusted for the analysis in SPSS. The methodology consisted mainly of cross and frequency tables. In the interest of presenting the outcome in more systematic way, author decided to divide all questions into 4 major groups consisting of 1) human rights and fundamental freedoms 2) disarmament and the regulation of arms 3) nuclear weapons 4) other security related questions. As a result of mentioned categorization it was easier to follow the areas in which States disagreed.

From data analysis it became evident that the three Baltic countries were very coherent in their voting decisions while only slightly varying in questions regarding to nuclear weapons. In regards to the amount of similar votes Estonia was slightly closer to Lithuania but the difference was not significant.

USA and Estonia voting patterns did not have much in common with consensus in less than one third of voting questions. The most common ground was found in human rights issues where Estonia and US decisions were more coherent while nuclear and disarmament questions did not get a unanimous vote in most cases. Russia and Estonia had seemingly slightly better odds of similar voting, still finding consensus in less than half of the questions. Also it is important to note that the disagreement between Estonia and Russia was seen across the whole four question categories and in questions where the States voted differently the votes were more often on opposing yes-no axis unlike in Estonia - US comparison where in case of controversial questions one of the State decided not to vote instead of casting the conflicting vote.

Overall, the UNGA voting resolutions supplied good data for analysis of the matter and the theoretical portion of the research provided evidence to draw some preliminary conclusions. While it is important to mention that the data gathered in this research was quite suffice to make some assumptions about State's (mainly Estonia's) voting patterns

it did not differentiate the questions where two compared States were in opposing sides of the vote. That could possibly add another dynamic to the research matter and possibly help find different resemblance patterns.

LISAD

Grupeeringud andmeanalüüsi tarbeks:

Grupp A - Inimõigused ja põhivabaduste austamise põhimõtted

- 1) Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the internal affairs of States in their electoral processes / Riikide siseasjadesse kuuluvate riikide valimisprotsesside riikliku suveräänsuse ja mittesekkumise põhimõtete austamine
- 2) Alternative approaches and ways and means within the United Nations System for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms / Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni süsteemi alternatiivsed lähenemisviisid ja vahendid, mis aitavad kaasa inimõiguste ja põhivabaduste tõhusale kasutamisele
- 3) Regional confidence-building measures / Piirkondlikud usaldust suurendavad meetmed
- 4) Situation of human rights in Kosovo / Inimõiguste olukord Kosovos
- 5) Situation of human rights in the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro) / Inimõiguste olukord Bosnia ja Hertsegoviina Vabariigis, Horvaatia Vabariigis, ja Jugoslaavia Föderaalses Vabariigis (Serbia ja Montenegro)
- 6) Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self-determination / Palgasõdurite kasutamine vahendina inimõiguste rikkumiseks ja rahvaste õiguste enesemääramise õiguse takistamiseks

- 7) Comprehensive review of the whole question of peacekeeping operations in all their aspects / Rahuvalveoperatsioonide kõigi aspektide põhjalik läbivaatamine
- 8) Human rights and unilateral coercive measures / Inimõigused ja ühepoolsed sunnimeetmed
- 9) Enhancement of international cooperation in the field of human rights / Rahvusvahelise koostöö tugevdamine inimõiguste valdkonnas
- 10) Human rights situation in Bosnia and Herzegovina, Croatia, and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro)² / Inimõigused Bosnia ja Hertsegoviina Vabariigis, Horvaatia Vabariigis, ja Jugoslaavia Föderaalsetes Vabariigis (Serbia ja Montenegro)
- 11) Human rights and terrorism / Inimõigused ja terrorism
- 12) UN promotion of human rights through international cooperation and the importance of non-selectivity, impartiality and objectivity / ÜRO inimõiguste edendamine rahvusvahelise koostöö kaudu ning mittediskrimineerimise, erapooletuse ja objektiivsuse tähtsus
- 13) Human rights in the Islamic Republic of Iran / Inimõigused Islami Vabariigis Iraanis
- 14) Human rights in Iraq / Inimõigused Iraagis
- 15) Violent disintegration of States: prevention / Riikide vägivaldne lagunemine: ennetamine
- 16) Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international cooperation in promoting and encouraging respect for human rights / ÜRO põhikirjas sisalduvate eesmärkide ja põhimõtete austamine rahvusvahelise koostöö saavutamisel

- 17) Protection of migrants / Sisserändajate kaitse
- 18) Elimination of crimes against women committed in the name of honour / Au
nimel toime pandud naistevastaste kuritegude elimineerimine
- 19) Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the
internal affairs of States in electoral processes as an important element for
the promotion and protection of human rights / Riikide siseasjadesse
kuuluvate riikide valimisprotsesside riikliku suveräänsuse ja mittesekkumise
põhimõtete austamine, mis on inimõiguste kaitseks ja edendamiseks oluline
osa
- 20) Promotion of peace as a vital requirement for the full enjoyment of all
human rights by all / Rahu edendamine inimõiguste täielikuks
ärakasutamiseks
- 21) Respect for the principles of national sovereignty and diversity of
democratic systems in electoral processes as an important element for the
promotion and protection of human rights / Rahvusliku suveräänsuse ja
demokraatlike süsteemide austamine valimisprotsessis, kui oluline element
inimõiguste kaitsmisel ja propageerimisel.
- 22) Protection of human rights and fundamental freedoms while countering
terrorism / Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse terrorismivastases võitluses
- 23) Universal realization of the right of peoples to self-determination / Rahvaste
õiguste enesemääramise üldine realiseerimine
- 24) Situation of human rights in Belarus / Inimõiguste olukord Valgevenes
- 25) Status of internally displaced persons and refugees from Abkhazia, Georgia /
Riigi siseselt ümberasustatud isikute ja põgenike staatus Abhaasias ja
Gruusias
- 26) Report of the Human Rights Council / Inimõiguste nõukogu aruanne

Grupp B - Desarmeerimine ja relvastuse reguleerimine

- 1) Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of peoples to self-determination / Palgasõdurite kasutamine vahendina inimõiguste rikkumiseks ja rahvaste õiguste enesemääramise õiguse takistamiseks
- 2) Report of the Conference on Disarmament / Desarmeerimise konverentsi aruanne
- 3) Comprehensive programme of disarmament / Põhjalik desarmeerimisprogramm
- 4) Transparency in armaments / Relvastuse läbipaistvus
- 5) Regional disarmament / Piirkondlik desarmeerimine
- 6) Prohibition of the production of fissionable material for weapons purposes / Lõhustava materjali tootmise keelamine relvade eesmärgil
- 7) Prevention of an arms race in outer space / Võidurelvastumise ennetamine Kosmoses
- 8) Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects / Konventsioon teatavate tavarelvade kasutamise keelustamiseks või piiramiseks, mida võib pidada liigselt kahjulikuks või millel on valimatu mõju
- 9) Conventional arms control at the regional and subregional levels / Tavapärase relvakontroll piirkondlikul ja allpiirkondlikul tasandil
- 10) Measures to curb the illicit transfer and use of conventional weapons / Tavarelvade ebaseadusliku üleandmise ja kasutamise piiramise meetmed

- 11) General and complete disarmament / Üldine ja täielik desarmeerimine
- 12) Observance of environmental norms in the drafting and implementation of agreements on disarmament and arms control / Keskkonnanormide järgimine desarmeerimise ja relvastuskontrolli kokkulepete koostamisel ja rakendamisel
- 13) Convening of the fourth special session of the General Assembly devoted to disarmament / Peaassamblee neljanda eriistungi kokkukutsumine, millel on fookus desarmeerimisel
- 14) Transparency in armaments² / Relvastuse läbipaistvus
- 15) Small arms / Väikerelvad
- 16) An international agreement to ban anti-personnel landmines / Rahvusvaheline kokkulepe isikuvastaste maamiinide keelustamiseks
- 17) Convening of the 4th special session of the General Assembly devoted to disarmament / Peaassamblee neljanda eriistungi kokkukutsumine, millel on fookus desarmeerimisel
- 18) Role of the UN in disarmament / ÜRO roll desarmeerimisel
- 19) Conventional arms control at regional and subregional levels / Tavapärase relvakontroll piirkondlikul ja allpiirkondlikul tasandil
- 20) Anti-personnel mines convention / Isikuvastaste miinide konventsioon
- 21) Science and technology in connection with security and disarmament / Teadus ja tehnoloogia seoses turvalisuse ja desarmeerimisega
- 22) Missiles / Raketid
- 23) Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their

Destruction / Isikuvastaste miinide keelamise ja hävitamise konventsiooni rakendamine (Ottawa Leping)

- 24) Preservation of and compliance with the Treaty on the Limitation of Anti-Ballistic Missile Systems / Anti-ballistiliste-rakettüsteemide piiramise lepingu säilimine ja järgimine
- 25) National legislation on transfer of arms, military equipment and dual-use goods and technology / Relvade, sõjaväevarustuse ja kaheksuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia üleandmise riikliku õiguse reguleerimine
- 26) Relationship between disarmament and development / Seos desarmeerimise ja arengu vahel
- 27) Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation / Mitmepoolsuse edendamine desarmeerimise ja tuumarelvade leviku tõkestamise valdkonnas
- 28) The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation / Ballistiliste raketide leviku tõkestamist käsitleva Haagi tegevusjuhend
- 29) Compliance with non-proliferation, arms limitation and disarmament agreements / Relvade leviku tõkestamise, relvade piiramise ja desarmeerimise lepingute ja kohustuste järgimine
- 30) Prohibition of the development and manufacture of new types of weapons of mass destruction and new systems of such weapons: report of the Conference on Disarmament / Uute massihävitusrelvade ja selliste relvade uute süsteemide väljatöötamise ja tootmise keelamine: desarmeerimise konverentsi aruanne
- 31) Towards an arms trade treaty: establishing common international standards for the import, export and transfer of conventional arms / Suund

relvakaubanduslepingu poole: üldiste rahvusvaheliste standardite loomine tavarelvade impordi, ekspordi ja üleandmisega

- 32) Consolidation of peace through practical disarmament measures / Rahu kindlustamine praktiliste desarmeerimise meetmetega
- 33) Problems arising from the accumulation of conventional ammunition stockpiles in surplus / Laskemoona varude akumulatsioonist tulenevad probleemid ülejäägis
- 34) Declaration of a fourth disarmament Decade / Neljanda desarmeerimisdekaadi deklaratsioon

Grupp C - Tuumarelvastus

- 1) Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons / Tuumarelvade kasutamise keelustamise konventsioon
- 2) Nuclear-arms freeze / Tuumarelvade külmutamine
- 3) Bilateral nuclear-arms negotiations / Kahepoolsed tuumarelvade läbirääkimised
- 4) Bilateral nuclear-arms negotiations² / Kahepoolsed tuumarelvade läbirääkimised
- 5) Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons / Tõhusa rahvusvahelise korra sõlmimine, et tagada tuumarelvavabadele riikidele ohutus tuumarelvadest ja nende ohtudest
- 6) Comprehensive nuclear-test-ban treaty / Tuumakatsetuste piiramise leping

- 7) Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere, in Outer Space and under Water / Tuumarelvavaru katsetuste muutmine atmosfääris, kosmoses ja vee all
- 8) Report of the International Atomic Energy Agency / Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri aruanne
- 9) Israel nuclear armament / Iisraeli tuumarelvastus
- 10) Request for an advisory opinion from the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons / Rahvusvahelise Kohtu nõuandva arvamuse pärimine seoses tuumarelvade ohu või kasutamise õiguspärasusega
- 11) Nuclear disarmament with a view to the ultimate elimination of nuclear weapons / Tuumarelvade desarmeerimine tuumarelvade lõplikuks kõrvaldamiseks
- 12) Step-by-step reduction of the nuclear threat / Tuumaohu samm-sammuline vähendamine
- 13) Nuclear disarmament 2 / Tuumarelvastuse desarmeerimine
- 14) Nuclear testing / Tuumakatsetused
- 15) Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons / Tuumarelvade leviku tõkestamise leping
- 16) Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament / Kahepoolsed tuumarelvade läbirääkimised ja tuumarelvadedesarmeerimine
- 17) Advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons / Rahvusvahelise Kohtu nõuandev aramus seoses tuumarelvade ohu või kasutamise seaduslikkusega

- 18) Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament² / Kahepoolsed tuumarelvade läbirääkimised ja tuumarelvadedesarmeerimine
- 19) Nuclear weapons prohibition convention / Tuumarelvade keelustamise konventsioon
- 20) ICJ advisory opinion on the legality of the threat or use of nuclear weapons / Rahvusvahelise Kohtu nõuandva arvamuse järgimine seoses tuumarelvade ohu või kasutamise õiguspärasusega
- 21) Assurances to non-nuclear-weapon States against the use of nuclear weapons / Tagatised tuumarelvavabadele riikidele tuumarelvade mitte-kasutamise osas
- 22) Nuclear-weapon-free world / Tuumarelvavaba maailm
- 23) Ultimate elimination of nuclear weapons / Tuumarelvade lõplik kõrvaldamine
- 24) Reducing nuclear danger / Tuumaohu vähendamine
- 25) Use of nuclear arms against non-nuclear-weapon States / Tuumarelvade kasutamine tuumarelvavabade riikide osas
- 26) Nuclear-weapon-free southern hemisphere and adjacent areas / Tuumarelvavaba lõunapoolkera ja sellega piirnevad alad
- 27) Follow-up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons / Rahvusvahelise Kohtu nõuandva arvamuse järgimine seoses tuumarelvade ohu või kasutamise õiguspärasusega
- 28) Reduction of non-strategic nuclear weapons / Mittestrategiliste tuumarelvade vähendamine
- 29) Accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments / Tuumarelvastuse desarmeerimise rakendamise kohustuse kiirendamine

- 30) Decreasing the operational readiness of nuclear weapons systems /
Tuumarelvade operatiivse valmisoleku vähendamine
- 31) Effects of the use of armaments and ammunitions containing depleted uranium /
Uraani sisaldava relvastuse ja laskemoona kasutamise mõjud
- 32) Conclusion of effective international arrangements to assure non nuclear-
weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons / Tõhusa
rahvusvahelise korra sõlmimine, et tagada tuumarelvavabadele riikidele
ohutus tuumarelvadest ja nende ohtudest
- 33) Treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or
other nuclear explosive devices / Lõhustuva materjali tootmise keelamine
relvade eesmärgil
- 34) Follow-up to nuclear disarmament obligations agreed to at the 1995, 2000
and 2010 Review Conferences of the Parties to the Treaty on the Non-
Proliferation of Nuclear Weapons / Tuumarelvastuse kohustuste täitmise
jätkamine, mis lepiti kokku tuumarelva leviku tõkestamise lepingu osaliste
1995.; 2000.; 2010. aasta läbivaatamiskonverentsidel
- 35) Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations /
Mitmepoolsete tuumarelvastuse desarmeerimise läbirääkimiste edasiviimine
- 36) High-level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament /
Peaassamblee kõrgetasemeline kohtumine tuumadesarmeerimise teemal

Grupp D - Üldisemad julgeoleku küsimused

- 1) Status of the International Convention on the Suppression and Punishment of
the Crime of Apartheid / Apartheidide kuritegevuse tõkestamise ja selle eest
karistamise rahvusvahelise konventsiooni staatus

- 2) Maintenance of International Security / Rahvusvahelise julgeoleku säilitamine
- 3) Review of the implementation of the Declaration on the Strengthening of International Security / Rahvusvahelise julgeoleku tugevdamise deklaratsiooni rakendamise ülevaade
- 4) Scientific and technological developments and their impact on international security / Teaduslik ja tehnoloogiline areng ja nende mõju rahvusvahelisele julgeolekule
- 5) The role of science and technology in the context of international security, disarmament and other related fields / Teaduse ja tehnoloogia roll rahvusvahelise julgeoleku, desarmeerimise ja muude selletaoliste valdkondade kontekstis
- 6) Enlargement of the Committee on the Peaceful Uses of Outer Space / Kosmose rahuotstarbelise kasutamise komitee laiendamine
- 7) The role of science and technology in the context of international security and disarmament / Teaduse ja tehnoloogia roll rahvusvahelise julgeoleku, desarmeerimise ja muude selletaoliste valdkondade kontekstis
- 8) Measures to eliminate international terrorism / Meetmed rahvusvahelise terrorismi kaotamiseks
- 9) Cooperation between the United Nations and the Organization for Security and Cooperation in Europe / Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni koostöö
- 10) Cooperation between the United Nations and the Council of Europe / Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja Euroopa Nõukogu koostöö
- 11) The situation in the occupied territories of Azerbaijan / Olukord okupeeritud Aserbaidžaani territooriumitel

SPSS-is teostatud võrdlused grupiti

CROSSTA BS						
/TABLES=Country BY Respectfortheprinciplesofnationalsovereigntyandnoninterferencein AlternativeapproachesandwaysandmeanswithintheUnitedNationsSystem Regionalconfidencebuildingmeasures SituationofhumanrightsinKosovo SituationofhumanrightsintheRepublicofBosniaandHerzegovinatheRepu Useofmercenariesasameanstoviolatehumanrightsandtoimpedetheexerci Comprehensiveviewofthewholequestionofpeacekeepingoperationsina Humanrightsandunilateralcoercivemeasures						
Enhancementofinternationalcooperationinthefieldofhumanrights HumanrightssituationinBosniaandHerzegovinaCroatiaandtheFederalRe Humanrightsandterrorism UNpromotionofhumanrightsthroughinternationalcooperationandtheimp HumanrightsintheIslamicRepublicofIran HumanrightsIraq ViolentdisintegrationofStatesprevention RespectforthepurposesandprinciplescontainedintheCharteroftheUNto Protectionofmigrants Eliminationofcrimesagainstwomencommittedinthe nameofhonour						
Respectfortheprinciplesofnationalsovereigntyandnoninterference_A Promotionofpeaceasavitalrequirementforthefullenjoymentofallhuman Respectfortheprinciplesofnationalsovereigntyanddiversityofdemocr Protectionofhumanrightsandfundamentalfreedomswhilecounteringterr Universalrealizationoftherightofpeopletoselfdetermination SituationofhumanrightsinBelarus StatusofinternallydisplacedpersonsandrefugeesfromAbkhaziaGeorgia ReportoftheHumanRightsCouncil						
/FORMAT=AVALUE TABLES						
/CELLS= COUNT						
/COUNT ROUND CELL.						
Crosstabs						
Notes						
Output Created	20-MAY-2018 14:31:49					
Comments						
Input	Data	G:\Sandra Villmae\data\data_a_selecte d.sav				

	Active Dataset	a_selected				
	Filter	<none>				
	Weight	<none>				
	Split File	<none>				
	N of Rows in Working Data File	115				
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.				
	Cases Used	Statistics for each table are based on all the cases with valid data in the specified range(s) for all variables in each table.				

Syntax	<p>CROSSTABS /TABLES=Country BY Respectfortheprinciplesofna tionalsovereigntyandnonint erferencein Alternativeapproachesandw aysandmeanswithintheUnite dNationsSystem Regionalconfidencebuilding measures SituationofhumanrightsinK osovo Situationofhumanrightsinth eRepublicofBosniaandHerz egovinatheRepu Useofmercenariesasameanst oviolatehumanrightsandtoi mpedetheexerci Comprehensivereviewofthe wholequestionofpeacekeepi ngoperationsina Humanrightsandunilateralc oercivemeasures Enhancementofinternational cooperationinthefieldofhum anrights HumanrightssituationinBos niaandHerzegovinaCroatiaa ndtheFederalRe Humanrightsandterrorism UNpromotionofhumanright sthroughinternationalcooper ationandtheimp HumanrightsintheIslamicRe publicofIran HumanrightsinIraq ViolentdisintegrationofState sprevention Respectforthepurposesandp rinciplescontainedintheChar teroftheUNto Protectionofmigrants Eliminationofcrimesagainst womencommittedinthenam eofhonour Respectfortheprinciplesofna</p>				
--------	--	--	--	--	--

		<p>tionalsovereigntyandnoninterference_A Promotionofpeaceasavitalrequirementforthefullenjoymentofallhuman Respectfortheprinciplesofnationalsovereigntyanddiversityofdemocr Protectionofhumanrightsandfundamentalfreedomswhilecounteringterr Universalrealizationoftherightofpeopletoselfdetermination SituationofhumanrightsinBelarus StatusofinternallydisplacedpersonsandrefugeesfromAbkhaziaGeorgia ReportoftheHumanRightsCouncil /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT /COUNT ROUND CELL.</p>				
Resources	Processor Time	00:00:00,06				
	Elapsed Time	00:00:00,09				
	Dimensions Requested	2				
	Cells Available	131029				

Case Processing Summary						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Country * Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the internal affairs of States in their electoral processes	115	100,0%	0	0,0%	115	100,0%
Country * Alternative approaches and ways and means within the United Nations System for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms	115	100,0%	0	0,0%	115	100,0%
Country * Regional confidence-building	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%

measures						
Country * Situation of human rights in Kosovo	35	30,4%	80	69,6%	115	100, 0%
Country * Situation of human rights in the Republic of Bosnia and Herzegovi na, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Yugoslavi a (Serbia and Montenegr o)	15	13,0%	100	87,0%	115	100, 0%
Country * Use of mercenarie s as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self- determinat ion	85	73,9%	30	26,1%	115	100, 0%

Country * Comprehensive review of the whole question of peacekeeping operations in all their aspects	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Human rights and unilateral coercive measures	80	69,6%	35	30,4%	115	100,0%
Country * Enhancement of international cooperation in the field of human rights	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Human rights situation in Bosnia and Herzegovina, Croatia, and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro)	15	13,0%	100	87,0%	115	100,0%
Country * Human	25	21,7%	90	78,3%	115	100,0%

rights and terrorism						
Country * UN promotion of human rights through international cooperation and the importance of non-selectivity, impartiality and objectivity	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Human rights in the Islamic Republic of Iran	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Human rights in Iraq	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Violent disintegration of States: prevention	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international	30	26,1%	85	73,9%	115	100,0%

al cooperatio n in promoting and encouragin g respect for human rights						
Country * Protection of migrants	5	4,3%	110	95,7%	115	100, 0%
Country * Eliminatio n of crimes against women committed in the name of honour	5	4,3%	110	95,7%	115	100, 0%
Country * Respect for the principles of national sovereignty and non- interferenc e in the internal affairs of States in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights	5	4,3%	110	95,7%	115	100, 0%

Country * Promotion of peace as a vital requirement for the full enjoyment of all human rights by all	25	21,7%	90	78,3%	115	100,0%
Country * Respect for the principles of national sovereignty and diversity of democratic systems in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%
Country * Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%

Country *	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Universal realization of the right of peoples to self-determination						
Country *	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%
Situation of human rights in Belarus						
Country *	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Status of internally displaced persons and refugees from Abkhazia, Georgia						
Country *	25	21,7%	90	78,3%	115	100,0%
Report of the Human Rights Council						
Country * Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the internal affairs of States in their electoral processes						
Crosstabulation						
Count						
		Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the internal affairs of States in their electoral processes			Total	
			-	0		
Country	Estonia	17	0	6	23	
	Latvia	17	0	6	23	
	Lithuania	17	0	6	23	
	Russia	17	1	5	23	
	United States	17	0	6	23	
Total		85	1	29	115	

Country * Alternative approaches and ways and means within the United Nations System for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms Crosstabulation						
Count						
		Alternative approaches and ways and means within the United Nations System for improving the effective enjoyment of human rights and fundamental freedoms				Total
			-	0	8	
Country	Estonia	19	0	0	4	23
	Latvia	19	0	1	3	23
	Lithuania	19	0	1	3	23
	Russia	19	1	0	3	23
	United States	19	0	3	1	23
Total		95	1	5	14	115
Country * Regional confidence-building measures Crosstabulation						
Count						
		Regional confidence-building measures		Total		
		0	1			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	2	0	2		
Total		2	8	10		
Country * Situation of human rights in Kosovo Crosstabulation						
Count						
		Situation of human rights in Kosovo			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	6	1	7	
	Latvia	0	6	1	7	
	Lithuania	0	6	1	7	
	Russia	6	1	0	7	
	United States	1	6	0	7	
Total		7	25	3	35	

Country * Situation of human rights in the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro) Crosstabulation						
Count						
		Situation of human rights in the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro)			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	3	0	3	
	Latvia	0	3	0	3	
	Lithuania	0	3	0	3	
	Russia	2	0	1	3	
	United States	0	3	0	3	
Total		2	12	1	15	
Country * Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self-determination Crosstabulation						
Count						
		Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of people to self-determination			Total	
		0	1	7	8	
Country	Estonia	10	1	2	4	17
	Latvia	8	1	1	7	17
	Lithuania	9	1	0	7	17
	Russia	1	15	0	1	17
	United States	17	0	0	0	17
Total		45	18	3	19	85
Country * Comprehensive review of the whole question of peacekeeping operations in all their aspects Crosstabulation						
Count						

		Comprehensive review of the whole question of peacekeeping operations in all their aspects	Total			
		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Human rights and unilateral coercive measures Crosstabulation						
Count						
		Human rights and unilateral coercive measures		Total		
		0	1			
Country	Estonia	16	0	16		
	Latvia	16	0	16		
	Lithuania	16	0	16		
	Russia	1	15	16		
	United States	16	0	16		
Total		65	15	80		
Country * Enhancement of international cooperation in the field of human rights Crosstabulation						
Count						
		Enhancement of international cooperation in the field of human rights		Total		
		0	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	0	1	1		
	United	1	0	1		

	States					
Total		4	1	5		
Country * Human rights situation in Bosnia and Herzegovina, Croatia, and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro) Crosstabulation						
Count						
		Human rights situation in Bosnia and Herzegovina, Croatia, and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro)			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	3	0	3	
	Latvia	0	3	0	3	
	Lithuania	0	3	0	3	
	Russia	2	0	1	3	
	United States	0	3	0	3	
Total		2	12	1	15	
Country * Human rights and terrorism Crosstabulation						
Count						
		Human rights and terrorism			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	2	0	3	5	
	Latvia	2	0	3	5	
	Lithuania	2	0	3	5	
	Russia	0	5	0	5	
	United States	2	0	3	5	
Total		8	5	12	25	
Country * UN promotion of human rights through international cooperation and the importance of non-selectivity, impartiality and objectivity Crosstabulation						
Count						
		UN promotion of human rights through international cooperation and the importance of non-selectivity, impartiality and objectivity			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	1	1	
	Latvia	0	0	1	1	

	Lithuania	0	0	1	1	
	Russia	0	1	0	1	
	United States	1	0	0	1	
Total		1	1	3	5	
Country * Human rights in the Islamic Republic of Iran Crosstabulation						
Count						
		Human rights in the Islamic Republic of Iran	Total			
		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Human rights in Iraq Crosstabulation						
Count						
		Human rights in Iraq	Total			
		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Violent disintegration of States: prevention Crosstabulation						
Count						
		Violent disintegration of States: prevention	Total			

		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international cooperation in promoting and encouraging respect for human rights Crosstabulation						
Count						
		Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international cooperation in promoting and encouraging respect for human rights			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	6	0	0	6	
	Latvia	5	0	1	6	
	Lithuania	6	0	0	6	
	Russia	0	6	0	6	
	United States	6	0	0	6	
Total		23	6	1	30	
Country * Protection of migrants Crosstabulation						
Count						
		Protection of migrants			Total	
		1	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	1	0	1		
	United States	0	1	1		
Total		4	1	5		
Country * Elimination of crimes against women committed in the name of honour Crosstabulation						
Count						

		Elimination of crimes against women committed in the name of honour		Total		
		1	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		4	1	5		
Country * Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the internal affairs of States in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights Crosstabulation						
Count						
		Respect for the principles of national sovereignty and non-interference in the internal affairs of States in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights		Total		
		0	8			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		1	4	5		
Country * Promotion of peace as a vital requirement for the full enjoyment of all human rights by all Crosstabulation						
Count						
		Promotion of peace as a vital requirement for the full enjoyment of all human rights by all		Total		
		0	1			
Country	Estonia	5	0	5		
	Latvia	5	0	5		

	Lithuania	5	0	5		
	Russia	0	5	5		
	United States	5	0	5		
Total		20	5	25		
Country * Respect for the principles of national sovereignty and diversity of democratic systems in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights Crosstabulation						
Count						
		Respect for the principles of national sovereignty and diversity of democratic systems in electoral processes as an important element for the promotion and protection of human rights			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	2	2	
	Latvia	0	0	2	2	
	Lithuania	0	0	2	2	
	Russia	0	2	0	2	
	United States	2	0	0	2	
Total		2	2	6	10	
Country * Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism Crosstabulation						
Count						
		Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism		Total		
		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			

Total		5	5			
Country * Universal realization of the right of peoples to self-determination Crosstabulation						
Count						
		Universal realization of the right of peoples to self-determination	Total			
		8				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Situation of human rights in Belarus Crosstabulation						
Count						
		Situation of human rights in Belarus	Total			
		0	1			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	2	0	2		
	United States	0	2	2		
Total		2	8	10		
Country * Status of internally displaced persons and refugees from Abkhazia, Georgia Crosstabulation						
Count						
		Status of internally displaced persons and refugees from Abkhazia, Georgia	Total			
		0	1			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		

	Lithuania	0	1	1		
	Russia	1	0	1		
	United States	0	1	1		
Total		1	4	5		
Country * Report of the Human Rights Council Crosstabulation						
Count						
		Report of the Human Rights Council			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	2	3	5	
	Latvia	0	2	3	5	
	Lithuania	0	2	3	5	
	Russia	0	5	0	5	
	United States	2	1	2	5	
Total		2	12	11	25	

Notes						
Output Created	20-MAY-2018 14:33:37					
Comments						
Input	Data	G:\Sandra Villmae\data\data_b_selected.sav				
	Active Dataset	b_selected				
	Filter	<none>				
	Weight	<none>				
	Split File	<none>				
	N of Rows in Working Data File	115				
Missing	Defin	User-defined missing values are				

Value Handling	ition of Missing	treated as missing.				
	Cases Used	Statistics for each table are based on all the cases with valid data in the specified range(s) for all variables in each table.				
Syntax	<p>CROSSTABS /TABLES=Country BY Useofmercenariesasameanstoviolate humanrightsandtoimpedetheexerci ReportoftheConferenceonDisarmam ent Comprehensiveprogrammeofdisarma ment Transparencyinarmaments Regionaldisarmament Prohibitionoftheproductionoffissiona blematerialforweaponspurpose Preventionofanarmsraceinouterspace ConventiononProhibitionsorRestricti onsontheUseofCertainConventio Conventionalarmscontrolattheregion alandsubregionallevels Measurestocurbtheillicittransferandu seofconventionalweapons Generalandcompletedisarmament Observanceofenvironmentalnormsint hedraftingandimplementationofag Conveningofthefourthspecialsession oftheGeneralAssemblydevotedtod Transparencyinarmaments2 Smallarms Aninternationalagreementtobanantip ersonnellandmines Conveningofthe4thspecialsessionoft heGeneralAssemblydevotedtodisa RoleoftheUNindisarmament Conventionalarmscontrolatregionala ndsubregionallevels Antipersonnelminesconvention Scienceandtechnologyinconnectionw ithsecurityanddisarmament Missiles ImplementationoftheConventiononth eProhibitionoftheUseStockpiling Preservationofandcompliancewiththe</p>					

		<p>Treaty on the Limitation of Anti-Bal National legislation on transfer of arms military equipment and dual use goods</p> <p>Relationship between disarmament and development</p> <p>Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation</p> <p>The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation</p> <p>Compliance with non-proliferation arms limitation and disarmament agreements</p> <p>Prohibition of the development and manufacture of new types of weapons of mass destruction</p> <p>Towards an arms trade treaty establishing common international standards</p> <p>Consolidation of peace through practical disarmament measures</p> <p>Problems arising from the accumulation of conventional ammunition stocks</p> <p>Declaration of a fourth disarmament decade</p> <p>/FORMAT=A VALUE TABLES /CELLS=COUNT /COUNT ROUND CELL.</p>				
Resources	Processor Time	00:00:00,11				
	Elapsed Time	00:00:00,20				
	Dimensions Requested	2				
	Cells Available	131029				

[b_selected] G:\Sandra Villmae\data\data_b_selected.sav						
Case Processing Summary						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Country * Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of peoples to self-determination	19	16,5%	96	83,5%	115	100,0%
Country * Report of the Conference on Disarm	4	3,5%	111	96,5%	115	100,0%

ament						
Country * Comprehensive programme of disarmament	4	3,5%	111	96,5%	115	100,0%
Country * Transparency in armaments	84	73,0%	31	27,0%	115	100,0%
Country * Regional disarmament	34	29,6%	81	70,4%	115	100,0%
Country * Prohibition of the production of fissionable material for weapons purposes	9	7,8%	106	92,2%	115	100,0%
Country * Prevention of an arms race in outer	104	90,4%	11	9,6%	115	100,0%

space						
Country * Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Conventional arms control at the regional and subregional levels	95	82,6%	20	17,4%	115	100,0%
Country * Measures to curb	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%

the illicit transfer and use of conventional weapons						
Country * General and complete disarmament	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%
Country * Observance of environmental norms in the drafting and implementation of agreements on disarmament and arms control	55	47,8%	60	52,2%	115	100,0%
Country * Convening of the fourth special session of the	20	17,4%	95	82,6%	115	100,0%

General Assembly devoted to disarmament						
Country * Transparency in armaments2	15	13,0%	100	87,0%	115	100,0%
Country * Small arms	50	43,5%	65	56,5%	115	100,0%
Country * An international agreement to ban anti-personnel landmines	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%
Country * Convening of the 4th special session of the General Assembly devoted to disarmament	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%

Countr y * Role of the UN in disarma ment	5	4,3%	110	95,7 %	115	100 ,0%
Countr y * Conven tional arms control at regiona l and subregi onal levels	10	8,7%	105	91,3 %	115	100 ,0%
Countr y * Anti- personn el mines convent ion	10	8,7%	105	91,3 %	115	100 ,0%
Countr y * Science and technol ogy in connect ion with security and disarma ment	45	39,1%	70	60,9 %	115	100 ,0%
Countr y * Missile s	40	34,8%	75	65,2 %	115	100 ,0%

Country * Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction	74	64,3%	41	35,7%	115	100,0%
Country * Preservation of and compliance with the Treaty on the Limitation of Anti-Ballistic Missile Systems	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%

Countr y * Nationa l legislati on on transfer of arms, military equipm ent and dual- use goods and technol ogy	10	8,7%	105	91,3 %	115	100 ,0%
Countr y * Relatio nship betwee n disarma ment and develop ment	25	21,7%	90	78,3 %	115	100 ,0%
Countr y * Promoti on of multilat eralism in the area of disarma ment and non- prolifer ation	60	52,2%	55	47,8 %	115	100 ,0%

Country * The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation	25	21,7%	90	78,3%	115	100,0%
Country * Compliance with non-proliferation, arms limitation and disarmament agreements	15	13,0%	100	87,0%	115	100,0%
Country * Prohibition of the development and manufacture of new types of weapons of mass destruction and new systems	15	13,0%	100	87,0%	115	100,0%

of such weapons: report of the Conference on Disarmament						
Country * Towards an arms trade treaty: establishing common international standards for the import, export and transfer of conventional arms	25	21,7%	90	78,3%	115	100,0%
Country * Consolidation of peace through practical disarmament measures	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%

Country * Problems arising from the accumulation of conventional ammunition stockpiles in surplus	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Declaration of a fourth disarmament decade	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of peoples to self-determination Crosstabulation						
Count						
		Use of mercenaries as a means to violate human rights and to impede the exercise of the right of peoples to self-determination				Total
		0	1	7	8	
Country	Estonia	0	0	0	4	4
	Latvia	0	0	1	3	4
	Lithuania	0	0	0	4	4
	Russia	0	1	0	2	3
	United States	4	0	0	0	4
Total		4	1	1	13	19

Country * Report of the Conference on Disarmament Crosstabulation						
Count						
		Report of the Conference on Disarmament		Total		
		0	8			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		1	3	4		
Country * Comprehensive programme of disarmament Crosstabulation						
Count						
		Comprehensive programme of disarmament		Total		
		0	8			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		1	3	4		
Country * Transparency in armaments Crosstabulation						
Count						
		Transparency in armaments		Total		
		1	8			
Country	Estonia	17	0	17		
	Latvia	17	0	17		
	Lithuania	17	0	17		

	ania					
	Russia	15	1	16		
	United States	17	0	17		
Total		83	1	84		
Country * Regional disarmament Crosstabulation						
Count						
		Regional disarmament		Total		
		0	1			
Country	Estonia	1	6	7		
	Latvia	1	6	7		
	Lithuania	1	6	7		
	Russia	0	6	6		
	United States	1	6	7		
Total		4	30	34		
Country * Prohibition of the production of fissionable material for weapons purposes Crosstabulation						
Count						
		Prohibition of the production of fissionable material for weapons purposes			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	2	0	2	
	Latvia	0	2	0	2	
	Lithuania	0	2	0	2	
	Russia	0	1	0	1	
	United States	1	0	1	2	
Total		1	7	1	9	

Country * Prevention of an arms race in outer space Crosstabulation					
Count					
		Prevention of an arms race in outer space			Total
		0	1	8	
Country	Estonia	0	18	3	21
	Latvia	0	18	3	21
	Lithuania	0	18	3	21
	Russia	0	20	0	20
	United States	3	1	17	21
Total		3	75	26	104
Country * Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects Crosstabulation					
Count					
		Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects			Total
		1	8		
Country	Estonia	1	0	1	
	Latvia	1	0	1	
	Lithuania	1	0	1	
	Russia	0	1	1	
	United States	0	1	1	
Total		3	2	5	
Country * Conventional arms control at the regional and subregional levels Crosstabulation					

Count						
		Conventional arms control at the regional and subregional levels			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	1	18	0	19	
	Latvia	1	18	0	19	
	Lithuania	1	18	0	19	
	Russia	0	13	6	19	
	United States	1	18	0	19	
Total		4	85	6	95	
Country * Measures to curb the illicit transfer and use of conventional weapons Crosstabulation						
Count						
		Measures to curb the illicit transfer and use of conventional weapons			Total	
		1	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	1	0	1		
	United States	0	1	1		
Total		2	3	5		
Country * General and complete disarmament Crosstabulation						
Count						
		General and complete disarmament			Total	
		0	8			
Country	Estonia	0	2	2		

	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	1	1	2		
	United States	1	1	2		
Total		2	8	10		
Country * Observance of environmental norms in the drafting and implementation of agreements on disarmament and arms control Crosstabulation						
Count						
	Observance of environmental norms in the drafting and implementation of agreements on disarmament and arms control					Total
		0	1	7	8	
Country	Estonia	0	10	0	1	11
	Latvia	0	9	2	0	11
	Lithuania	0	10	0	1	11
	Russia	0	11	0	0	11
	United States	7	0	0	4	11
Total		7	40	2	6	55
Country * Convening of the fourth special session of the General Assembly devoted to disarmament Crosstabulation						
Count						
	Convening of the fourth special session of the General Assembly devoted to disarmament					Total
		0	1	8		
Country	Estonia	0	3	1	4	
	Latvia	0	3	1	4	
	Lithuania	0	3	1	4	
	Russia	0	3	1	4	

	a					
	United States	3	0	1	4	
Total		3	12	5	20	
Country * Transparency in armaments2 Crosstabulation						
Count						
		Transparency in armaments2	Total			
		0				
Country	Estonia	3	3			
	Latvia	3	3			
	Lithuania	3	3			
	Russia	3	3			
	United States	3	3			
Total		15	15			
Country * Small arms Crosstabulation						
Count						
		Small arms	Total			
		0	1	8		
Country	Estonia	0	10	0	10	
	Latvia	0	10	0	10	
	Lithuania	0	9	1	10	
	Russia	0	6	4	10	
	United States	4	5	1	10	
Total		4	40	6	50	

Country * An international agreement to ban anti-personnel landmines Crosstabulation					
Count					
		An international agreement to ban anti-personnel landmines		Total	
		1	8		
Country	Estonia	2	0	2	
	Latvia	2	0	2	
	Lithuania	2	0	2	
	Russia	1	1	2	
	United States	2	0	2	
Total		9	1	10	
Country * Convening of the 4th special session of the General Assembly devoted to disarmament Crosstabulation					
Count					
		Convening of the 4th special session of the General Assembly devoted to disarmament		Total	
		0	1	8	
Country	Estonia	0	1	0	1
	Latvia	0	0	1	1
	Lithuania	0	1	0	1
	Russia	0	0	1	1
	United States	1	0	0	1
Total		1	2	2	5
Country * Role of the UN in disarmament Crosstabulation					
Count					
		Role of the UN in disarmament		Total	
		0	1		
Country	Eston	1	0	1	

y	ia					
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		4	1	5		
Country * Conventional arms control at regional and subregional levels Crosstabulation						
Count						
		Conventional arms control at regional and subregional levels	Total			
		1				
Country	Estonia	2	2			
	Latvia	2	2			
	Lithuania	2	2			
	Russia	2	2			
	United States	2	2			
Total		10	10			
Country * Anti-personnel mines convention Crosstabulation						
Count						
		Anti-personnel mines convention	Total			
		1	8			
Country	Estonia	2	0	2		
	Latvia	2	0	2		

	Lithuania	2	0	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	0	2	2		
Total		6	4	10		
Country * Science and technology in connection with security and disarmament Crosstabulation						
Count						
		Science and technology in connection with security and disarmament			Total	
		0	7	8		
Country	Estonia	9	0	0	9	
	Latvia	8	1	0	9	
	Lithuania	9	0	0	9	
	Russia	0	0	9	9	
	United States	9	0	0	9	
Total		35	1	9	45	
Country * Missiles Crosstabulation						
Count						
		Missiles			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	8	8	
	Latvia	0	0	8	8	
	Lithuania	1	0	7	8	
	Russia	0	8	0	8	
	United States	5	1	2	8	
Total		6	9	25	40	

Country * Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction Crosstabulation						
Count						
		Implementation of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	1	14	0	15	
	Latvia	1	14	0	15	
	Lithuania	1	14	0	15	
	Russia	0	0	14	14	
	United States	1	0	14	15	
Total		4	42	28	74	
Country * Preservation of and compliance with the Treaty on the Limitation of Anti-Ballistic Missile Systems Crosstabulation						
Count						
		Preservation of and compliance with the Treaty on the Limitation of Anti-Ballistic Missile Systems			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	2	2	
	Latvia	0	0	2	2	
	Lithuania	0	0	2	2	
	Russia	0	2	0	2	
	United States	2	0	0	2	
Total		2	2	6	10	

Country * National legislation on transfer of arms, military equipment and dual-use goods and technology						
Crosstabulation						
Count						
		National legislation on transfer of arms, military equipment and dual-use goods and technology	Total			
		1				
Country	Estonia	2	2			
	Latvia	2	2			
	Lithuania	2	2			
	Russia	2	2			
	United States	2	2			
Total		10	10			
Country * Relationship between disarmament and development						
Crosstabulation						
Count						
		Relationship between disarmament and development	Total			
		0	1			
Country	Estonia	0	5	5		
	Latvia	0	5	5		
	Lithuania	0	5	5		
	Russia	0	5	5		
	United States	5	0	5		
Total		5	20	25		

Country * Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation Crosstabulation						
Count						
		Promotion of multilateralism in the area of disarmament and non-proliferation			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	12	12	
	Latvia	4	0	8	12	
	Lithuania	0	0	12	12	
	Russia	0	12	0	12	
	United States	12	0	0	12	
Total		16	12	32	60	
Country * The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation Crosstabulation						
Count						
		The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation		Total		
		1				
Country	Estonia	5	5			
	Latvia	5	5			
	Lithuania	5	5			
	Russia	5	5			
	United States	5	5			
Total		25	25			

Country * Compliance with non-proliferation, arms limitation and disarmament agreements Crosstabulation						
Count						
		Compliance with non-proliferation, arms limitation and disarmament agreements		Total		
		1	8			
Country	Estonia	3	0	3		
	Latvia	3	0	3		
	Lithuania	3	0	3		
	Russia	1	2	3		
	United States	3	0	3		
Total		13	2	15		
Country * Prohibition of the development and manufacture of new types of weapons of mass destruction and new systems of such weapons: report of the Conference on Disarmament Crosstabulation						
Count						
		Prohibition of the development and manufacture of new types of weapons of mass destruction and new systems of such weapons: report of the Conference on Disarmament		Total		
		0	1			
Country	Estonia	0	3	3		
	Latvia	0	3	3		
	Lithuania	0	3	3		
	Russia	0	3	3		
	United States	3	0	3		
Total		3	12	15		

Country * Towards an arms trade treaty: establishing common international standards for the import, export and transfer of conventional arms Crosstabulation						
Count						
		Towards an arms trade treaty: establishing common international standards for the import, export and transfer of conventional arms			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	5	0	5	
	Latvia	0	5	0	5	
	Lithuania	0	5	0	5	
	Russia	0	0	5	5	
	United States	2	3	0	5	
Total		2	18	5	25	
Country * Consolidation of peace through practical disarmament measures Crosstabulation						
Count						
		Consolidation of peace through practical disarmament measures			Total	
		0	1			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	1	1	2		
Total		1	9	10		
Country * Problems arising from the accumulation of conventional ammunition stockpiles in surplus Crosstabulation						

Count						
		Problems arising from the accumulation of conventional ammunition stockpiles in surplus		Total		
		0	1			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		1	4	5		
Country * Declaration of a fourth disarmament decade Crosstabulation						
Count						
		Declaration of a fourth disarmament decade			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	1	1	
	Latvia	0	0	1	1	
	Lithuania	0	0	1	1	
	Russia	0	1	0	1	
	United States	1	0	0	1	
Total		1	1	3	5	

DATASET ACTIVATED						
CROSSTABS						
/TABLES=Country BY ConventionontheProhibitionoftheUseofNuclearWeapons Nucleararmsfreeze Bilateralnucleararmsnegotiations Bilateralnucleararmsnegotiations2						

<p>Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear Comprehensive nuclear test ban treaty Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere in Ou Report of the International Atomic Energy Agency Israel in nuclear armament Request for an advisory opinion from the International Court of Justice on t</p>						
<p>Nuclear disarmament with a view to the ultimate elimination of nuclear weap Step by step reduction of the nuclear threat Nuclear disarmament 2 Nuclear testing Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament Advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of th Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament 2 Nuclear weapons prohibition convention ICJ advisory opinion on the legality of the threat or use of nuclear weapons</p>						
<p>Assurance to non-nuclear weapon States against the use of nuclear weapons Nuclear weapon free world Ultimate elimination of nuclear weapons Reducing nuclear danger Use of nuclear arms against non-nuclear weapon States Nuclear weapon free southern hemisphere and adjacent areas Follow up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat or Us Reduction of non-strategic nuclear weapons Accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments Decreasing the operational readiness of nuclear weapon systems</p>						
<p>Effects of the use of armaments and ammunition containing depleted uranium Conclusion of effective international arrangements to assure non-nucle_ A Treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or ot Follow up to nuclear disarmament obligations agreed to at the 1995 2000 and 2 Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations High level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament</p>						
/FORMAT=A VALUE						
TABLES						
/CELLS=						
COUNT						
/COUNT ROUND						
CELL.						
Crosstabs						
Notes						
Output Created		20-MAY-2018 14:34:48				
Comments						
Input	Data	G:\Sandra Villmae\data\data_c_selecte d.sav				
	Active	c_selected				

	Dataset					
	Filter	<none>				
	Weight	<none>				
	Split File	<none>				
	N of Rows in Working Data File	115				
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.				
	Cases Used	Statistics for each table are based on all the cases with valid data in the specified range(s) for all variables in each table.				
Syntax		<p>CROSSTABS</p> <p>/TABLES=Country BY ConventionontheProhibition oftheUseofNuclearWeapons Nucleararmsfreeze Bilateralnucleararmsnegotiations Bilateralnucleararmsnegotiations2 Conclusionofeffectiveinternationalarrangementstoassure nonnuclear Comprehensive nucleartestbanttreaty AmendmentoftheTreatyBanningNuclearWeaponTestsint heAtmosphereinOu ReportoftheInternationalAtomicEnergyAgency Israelinucleararmament RequestforanadvisoryopinionfromtheInternationalCourt ofJusticeont Nucleardisarmamentwithavi ewtotheultimateeliminationo fnuclearweap Stepbystepreductionofthenu clearthreat Nucleardisarmament2 Nucleartesting</p>				

	<p>Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons</p> <p>Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament</p> <p>Advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of the</p> <p>Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament</p> <p>2</p> <p>Nuclear weapons prohibition convention</p> <p>ICJ advisory opinion on the legality of the threat or use of nuclear weapons</p> <p>Assurance to non-nuclear weapon States against the use of nuclear weapons</p> <p>Nuclear weapon free world</p> <p>Ultimate elimination of nuclear weapons</p> <p>Reducing nuclear danger</p> <p>Use of nuclear arms against non-nuclear weapon States</p> <p>Nuclear weapon free southern hemisphere and adjacent areas</p> <p>Follow up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat or Use</p> <p>Reduction of non-strategic nuclear weapons</p> <p>Accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments</p> <p>Decreasing the operational readiness of nuclear weapons systems</p> <p>Effects of the use of armaments and ammunition containing depleted uranium</p> <p>Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear_A</p> <p>Treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or other</p>				
--	--	--	--	--	--

		Followuptonucleardisarmamentobligationsagreedtoatthe19952000and2 Takingforwardmultilateralnucleardisarmamentnegotiations HighlevelmeetingoftheGeneralAssemblyonnucleardisarmament /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT /COUNT ROUND CELL.				
Resources	Processor Time	00:00:00,19				
	Elapsed Time	00:00:00,20				
	Dimensions Requested	2				
	Cells Available	131029				
[c_selected] G:\Sandra Villmae\data\data_c_selected.sav						

Case Processing Summary						
	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Country * Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons	104	90,4%	11	9,6%	115	100,0%
Country * Nuclear-arms freeze	9	7,8%	106	92,2%	115	100,0%
Country * Bilateral nuclear-arms negotiations	14	12,2%	101	87,8%	115	100,0%
Country * Bilateral nuclear-arms negotiations2	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear-weapon States against the use or threat of	94	81,7%	21	18,3%	115	100,0%

use of nuclear weapons						
Country * Comprehensive nuclear-test-ban treaty	84	73,0%	31	27,0 %	115	100,0%
Country * Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere, in Outer Space and under Water	29	25,2%	86	74,8 %	115	100,0%
Country * Report of the International Atomic Energy Agency	55	47,8%	60	52,2 %	115	100,0%
Country * Israeli nuclear armament	5	4,3%	110	95,7 %	115	100,0%
Country * Request for an advisory opinion from the International Court of	5	4,3%	110	95,7 %	115	100,0%

Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons						
Country * Nuclear disarmament with a view to the ultimate elimination of nuclear weapons	25	21,7%	90	78,3 %	115	100,0%
Country * Step-by-step reduction of the nuclear threat	5	4,3%	110	95,7 %	115	100,0%
Country * Nuclear disarmament 2	95	82,6%	20	17,4 %	115	100,0%
Country * Nuclear testing	10	8,7%	105	91,3 %	115	100,0%
Country * Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons	55	47,8%	60	52,2 %	115	100,0%
Country * Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament	15	13,0%	100	87,0 %	115	100,0%

nt						
Country * Advisory opinion of the Internation al Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons	70	60,9%	45	39,1 %	115	100 ,0%
Country * Bilateral nuclear arms negotiatio ns and nuclear disarmame nt2	5	4,3%	110	95,7 %	115	100 ,0%
Country * Nuclear weapons prohibition convention	10	8,7%	105	91,3 %	115	100 ,0%
Country * ICJ advisory opinion on the legality of the threat or use of nuclear weapons	10	8,7%	105	91,3 %	115	100 ,0%
Country * Assurance s to non- nuclear- weapon	5	4,3%	110	95,7 %	115	100 ,0%

States against the use of nuclear weapons						
Country * Nuclear-weapon-free world	70	60,9%	45	39,1%	115	100,0%
Country * Ultimate elimination of nuclear weapons	75	65,2%	40	34,8%	115	100,0%
Country * Reducing nuclear danger	80	69,6%	35	30,4%	115	100,0%
Country * Use of nuclear arms against non-nuclear-weapon States	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Nuclear-weapon-free southern hemisphere and adjacent areas	15	13,0%	100	87,0%	115	100,0%
Country * Follow-up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%

or Use of Nuclear Weapons						
Country * Reduction of non-strategic nuclear weapons	10	8,7%	105	91,3 %	115	100,0%
Country * Accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments	5	4,3%	110	95,7 %	115	100,0%
Country * Decreasing the operational readiness of nuclear weapons systems	20	17,4%	95	82,6 %	115	100,0%
Country * Effects of the use of armaments and ammunition containing depleted uranium	20	17,4%	95	82,6 %	115	100,0%
Country * Conclusion of effective international arrangements	10	8,7%	105	91,3 %	115	100,0%

nts to assure non nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons						
Country * Treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or other nuclear explosive devices	10	8,7%	105	91,3 %	115	100,0%
Country * Follow-up to nuclear disarmament obligations agreed to at the 1995, 2000 and 2010 Review Conferences of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons	5	4,3%	110	95,7 %	115	100,0%

Country * Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations	10	8,7%	105	91,3 %	115	100,0%
Country * High-level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament	10	8,7%	105	91,3 %	115	100,0%
Country * Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons Crosstabulation						
Count						
		Convention on the Prohibition of the Use of Nuclear Weapons				Total
		0	1	7	8	
Country	Estonia	15	0	0	6	21
	Latvia	16	0	1	4	21
	Lithuania	17	0	0	4	21
	Russia	0	1	0	19	20
	United States	21	0	0	0	21
Total		69	1	1	33	104
Country * Nuclear-arms freeze Crosstabulation						
Count						
		Nuclear-arms freeze			Total	
		0	8			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	0	1	1		
	United States	2	0	2		
Total		2	7	9		

Country * Bilateral nuclear-arms negotiations Crosstabulation						
Count						
		Bilateral nuclear-arms negotiations			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	1	2	0	3	
	Latvia	1	2	0	3	
	Lithuania	1	2	0	3	
	Russia	1	1	0	2	
	United States	1	1	1	3	
Total		5	8	1	14	
Country * Bilateral nuclear-arms negotiations2 Crosstabulation						
Count						
		Bilateral nuclear-arms negotiations2		Total		
		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		Conclusion of effective international arrangements to assure non-nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons				Total
		0	1	7	8	
Country	Estonia	0	4	0	15	19
	Latvia	0	4	1	14	19
	Lithuania	0	4	0	15	19
	Russia	0	3	0	15	18
	United States	2	0	0	17	19

Total		2	15	1	76	94
Country * Comprehensive nuclear-test-ban treaty Crosstabulation						
Count						
		Comprehensive nuclear-test-ban treaty			Total	
		0	1	7		
Country	Estonia	0	16	1	17	
	Latvia	0	17	0	17	
	Lithuania	0	17	0	17	
	Russia	0	16	0	16	
	United States	10	7	0	17	
Total		10	73	1	84	
Country * Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere, in Outer Space and under Water Crosstabulation						
Count						
		Amendment of the Treaty Banning Nuclear Weapon Tests in the Atmosphere, in Outer Space and under Water			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	1	5	6	
	Latvia	0	1	5	6	
	Lithuania	0	1	5	6	
	Russia	2	2	1	5	
	United States	5	0	1	6	
Total		7	5	17	29	
Country * Report of the International Atomic Energy Agency Crosstabulation						
Count						
		Report of the International Atomic Energy Agency			Total	
		1	7			
Country	Estonia	8	3	11		
	Latvia	11	0	11		
	Lithuania	11	0	11		
	Russia	11	0	11		
	United States	11	0	11		
Total		52	3	55		

Country * Israeli nuclear armament Crosstabulation						
Count						
		Israeli nuclear armament		Total		
		0	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		4	1	5		
Country * Request for an advisory opinion from the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		Request for an advisory opinion from the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons		Total		
		0	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	1	0	1		
	United States	1	0	1		
Total		4	1	5		
Country * Nuclear disarmament with a view to the ultimate elimination of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		Nuclear disarmament with a view to the ultimate elimination of nuclear weapons		Total		
		1	8			
Country	Estonia	5	0	5		
	Latvia	5	0	5		
	Lithuania	5	0	5		
	Russia	4	1	5		

	United States	4	1	5		
Total		23	2	25		
Country * Step-by-step reduction of the nuclear threat Crosstabulation						
Count						
		Step-by-step reduction of the nuclear threat		Total		
		0	8			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		1	4	5		
Country * Nuclear disarmament 2 Crosstabulation						
Count						
		Nuclear disarmament 2		Total		
		0	8			
Country	Estonia	19	0	19		
	Latvia	19	0	19		
	Lithuania	19	0	19		
	Russia	0	19	19		
	United States	19	0	19		
Total		76	19	95		
Country * Nuclear testing Crosstabulation						
Count						
		Nuclear testing		Total		
		1	8			
Country	Estonia	1	1	2		
	Latvia	1	1	2		
	Lithuania	1	1	2		
	Russia	1	1	2		
	United States	1	1	2		
Total		5	5	10		

Country * Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons Crosstabulation				
Count				
		Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons	Total	
		0	1	
Country	Estonia	5	6	11
	Latvia	5	6	11
	Lithuania	5	6	11
	Russia	5	6	11
	United States	5	6	11
Total		25	30	55
Country * Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament Crosstabulation				
Count				
		Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament	Total	
		1		
Country	Estonia	3	3	
	Latvia	3	3	
	Lithuania	3	3	
	Russia	3	3	
	United States	3	3	
Total		15	15	
Country * Advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons Crosstabulation				
Count				
		Advisory opinion of the International Court of Justice on the legality of the threat or use of nuclear weapons	Total	
		0	8	
Country	Estonia	7	7	14
	Latvia	12	2	14
	Lithuania	13	1	14

	Russia	13	1	14		
	United States	14	0	14		
Total		59	11	70		
Country * Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament2 Crosstabulation						
Count						
		Bilateral nuclear arms negotiations and nuclear disarmament2	Total			
		0				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Nuclear weapons prohibition convention Crosstabulation						
Count						
		Nuclear weapons prohibition convention			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	2	0	0	2	
	Latvia	2	0	0	2	
	Lithuania	2	0	0	2	
	Russia	0	0	2	2	
	United States	1	1	0	2	
Total		7	1	2	10	
Country * ICJ advisory opinion on the legality of the threat or use of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		ICJ advisory opinion on the legality of the threat or use of nuclear weapons		Total		
		0	8			

Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	2	0	2		
	United States	2	0	2		
Total		4	6	10		
Country * Assurances to non-nuclear-weapon States against the use of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		Assurances to non-nuclear-weapon States against the use of nuclear weapons	Total			
		8				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Nuclear-weapon-free world Crosstabulation						
Count						
		Nuclear-weapon-free world			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	2	9	3	14	
	Latvia	1	6	7	14	
	Lithuania	1	10	3	14	
	Russia	4	2	8	14	
	United States	13	1	0	14	
Total		21	28	21	70	
Country * Ultimate elimination of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						

		Ultimate elimination of nuclear weapons				Total
		0	1	7	8	
Country	Estonia	0	15	0	0	15
	Latvia	0	15	0	0	15
	Lithuania	0	15	0	0	15
	Russia	0	11	1	3	15
	United States	8	7	0	0	15
Total		8	63	1	3	75
Country * Reducing nuclear danger Crosstabulation						
Count						
		Reducing nuclear danger		Total		
		0	8			
Country	Estonia	16	0	16		
	Latvia	16	0	16		
	Lithuania	16	0	16		
	Russia	6	10	16		
	United States	16	0	16		
Total		70	10	80		
Country * Use of nuclear arms against non-nuclear-weapon States Crosstabulation						
Count						
		Use of nuclear arms against non-nuclear-weapon States		Total		
		8				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Nuclear-weapon-free southern hemisphere and adjacent areas Crosstabulation						

Count						
		Nuclear-weapon-free southern hemisphere and adjacent areas			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	3	0	3	
	Latvia	0	3	0	3	
	Lithuania	0	3	0	3	
	Russia	0	0	3	3	
	United States	3	0	0	3	
Total		3	9	3	15	
Country * Follow-up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons Crosstabulation						
Count						
		Follow-up to the advisory opinion of the ICJ on the Legality of the Threat or Use of Nuclear Weapons			Total	
		0	8			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	2	0	2		
	Lithuania	2	0	2		
	Russia	2	0	2		
	United States	2	0	2		
Total		8	2	10		
Country * Reduction of non-strategic nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		Reduction of non-strategic nuclear weapons			Total	
		0	8			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	1	1	2		
	United States	2	0	2		
Total		3	7	10		

Country * Accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments Crosstabulation						
Count						
		Accelerating the implementation of nuclear disarmament commitments			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	0	0	1	1	
	Latvia	1	0	0	1	
	Lithuania	0	1	0	1	
	Russia	0	0	1	1	
	United States	1	0	0	1	
Total		2	1	2	5	
Country * Decreasing the operational readiness of nuclear weapons systems Crosstabulation						
Count						
		Decreasing the operational readiness of nuclear weapons systems			Total	
		0	7	8		
Country	Estonia	0	0	4	4	
	Latvia	0	0	4	4	
	Lithuania	0	0	4	4	
	Russia	1	1	2	4	
	United States	4	0	0	4	
Total		5	1	14	20	
Country * Effects of the use of armaments and ammunitions containing depleted uranium Crosstabulation						
Count						
		Effects of the use of armaments and ammunitions containing depleted uranium			Total	
		0	8			
Country	Estonia	0	4	4		
	Latvia	0	4	4		
	Lithuania	0	4	4		
	Russia	0	4	4		
	United States	3	1	4		
Total		3	17	20		

Country * Conclusion of effective international arrangements to assure non nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons Crosstabulation						
Count						
		Conclusion of effective international arrangements to assure non nuclear-weapon States against the use or threat of use of nuclear weapons	Total			
		0	8			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	1	1	2		
Total		1	9	10		
Country * Treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or other nuclear explosive devices Crosstabulation						
Count						
		Treaty banning the production of fissile material for nuclear weapons or other nuclear explosive devices	Total			
		1				
Country	Estonia	2	2			
	Latvia	2	2			
	Lithuania	2	2			
	Russia	2	2			
	United States	2	2			
Total		10	10			

Country * Follow-up to nuclear disarmament obligations agreed to at the 1995, 2000 and 2010 Review Conferences of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons Crosstabulation					
Count					
		Follow-up to nuclear disarmament obligations agreed to at the 1995, 2000 and 2010 Review Conferences of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons	Total		
		0			
Country	Estonia	1	1		
	Latvia	1	1		
	Lithuania	1	1		
	Russia	1	1		
	United States	1	1		
Total		5	5		
Country * Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations Crosstabulation					
Count					
		Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations	Total		
		0	1	8	
Country	Estonia	0	1	1	2
	Latvia	1	0	1	2
	Lithuania	0	1	1	2
	Russia	2	0	0	2
	United States	2	0	0	2
Total		5	2	3	10

Country * High-level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament Crosstabulation						
Count						
		High-level meeting of the General Assembly on nuclear disarmament			Total	
		0	1	8		
Country	Estonia	1	1	0	2	
	Latvia	1	1	0	2	
	Lithuania	1	1	0	2	
	Russia	1	1	0	2	
	United States	1	0	1	2	
Total		5	4	1	10	

DATASET ACTIVATE d_selected.						
CROSST ABS						
/TABLES=Country BY StatusoftheInternationalConventionontheSuppressionandPunishmentto MaintenanceofInternationalSecurity ReviewoftheimplementationoftheDeclarationontheStrengtheningofInt Scientificandtechnologicaldevelopmentsandtheirimpactoninternatio EnlargementoftheCommitteeonthePeacefulUsesofOuterSpace Theroleofscienceandtechnologyinthecontextofinternationalsecurity Measurestoeliminateinternationalterrorism RespectforthepurposesandprinciplescontainedintheCharteroftheUNto CooperationbetweentheUnitedNationsandtheOrganizationforSecuritya CooperationbetweentheUnitedNationsandtheCouncilofEurope ThesituationintheoccupiedterritoriesofAzerbaijan Inadmissibilityofcertainpracticesthatcontributetofuellingcontemp Terroristattacksoninternationallyprotectedpersons TerritorialIntegrityofUkraine						
/FORMAT=AVAL UE TABLES						
/CELLS= COUNT						
/COUNT ROUND CELL.						

Crosstabs						
Notes						
Output Created	20-MAY-2018 14:35:46					
Comments						
Input	Data	G:\Sandra Villmae\data\data_d_selected.sav				
	Active Dataset	d_selected				
	Filter	<none>				
	Weight	<none>				
	Split File	<none>				
	N of Rows in Working Data File	115				
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.				
	Cases Used	Statistics for each table are based on all the cases with valid data in the specified range(s) for all variables in each table.				

Syntax		<p>CROSSTABS /TABLES=Country BY StatusoftheInternationalConventiononth eSuppressionandPunishmento MaintenanceofInternationalSecurity ReviewoftheimplementationoftheDeclar ationontheStrengtheningofInt Scientificandtechnologicaldevelopments andtheirimpactoninternatio EnlargementoftheCommitteeonthePeace fulUsesofOuterSpace Theroleofscienceandtechnologyinthecon textofinternationalsecurity Measurestoeliminateinternationalterroris m Respectforthepurposesandprinciplescont ainedintheCharteroftheUNto CooperationbetweentheUnitedNationsan dtheOrganizationforSecuritya CooperationbetweentheUnitedNationsan dtheCouncilofEurope ThesituationintheoccupiedterritoriesofA zerbaijan Inadmissibilityofcertainpracticesthatcon tributetofuellingcontemp Terroristattacksoninternationallyprotect edpersons TerritorialIntegrityofUkraine /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT /COUNT ROUND CELL.</p>				
Resources	Proces sor Time	00:00:00,05				
	Elapse d Time	00:00:00,16				
	Dimen sions Reques ted	2				
	Cells Availa ble	131029				
[d_selected] G:\Sandra Villmae\data\data_d_selected.sav						
Case Processing Summary						

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Per cent	N	Per cent
Country * Status of the Internatio nal Conventio n on the Suppressi on and Punishme nt of the Crime of Apartheid	14	12,2%	101	87, 8%	11 5	100, 0%
Country * Maintena nce of Internatio nal Security	20	17,4%	95	82, 6%	11 5	100, 0%
Country * Review of the implemen tation of the Declaratio n on the Strengthe ning of Internatio nal Security	10	8,7%	105	91, 3%	11 5	100, 0%
Country * Scientific and technologi cal developm ents and their impact on internatio	15	13,0%	100	87, 0%	11 5	100, 0%

nal security						
Country * Enlargement of the Committee on the Peaceful Uses of Outer Space	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * The role of science and technology in the context of international security and disarmament	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%
Country * Measures to eliminate international terrorism	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%
Country * Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve internatio	10	8,7%	105	91,3%	115	100,0%

nal cooperation in promoting and encouraging respect for human rights						
Country * Cooperation between the United Nations and the Organization for Security and Cooperation in Europe	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Cooperation between the United Nations and the Council of Europe	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * The situation in the occupied territories of Azerbaijan	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%

Country * Inadmissibility of certain practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Terrorist attacks on internationally protected persons	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Territorial Integrity of Ukraine	5	4,3%	110	95,7%	115	100,0%
Country * Status of the International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid Crosstabulation						
Count						
		Status of the International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid		Total		
		0	8			
Country	Estonia	0	3	3		
	Latvia	0	3	3		
	Lithuania	0	3	3		

	Russia	0	2	2		
	United States	3	0	3		
Total		3	11	14		
Country * Maintenance of International Security Crosstabulation						
Count						
		Maintenance of International Security		Total		
		1	8			
Country	Estonia	3	1	4		
	Latvia	4	0	4		
	Lithuania	4	0	4		
	Russia	4	0	4		
	United States	4	0	4		
Total		19	1	20		
Country * Review of the implementation of the Declaration on the Strengthening of International Security Crosstabulation						
Count						
		Review of the implementation of the Declaration on the Strengthening of International Security		Total		
		0	8			
Country	Estonia	0	2	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	0	2	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	2	0	2		
Total		2	8	10		
Country * Scientific and technological developments and their impact on international security Crosstabulation						
Count						
		Scientific and technological developments and their impact on international security		Total		

		0	1	8		
Country	Estonia	0	1	2	3	
	Latvia	0	0	3	3	
	Lithuania	0	0	3	3	
	Russia	0	1	2	3	
	United States	2	0	1	3	
Total		2	2	11	15	
Country * Enlargement of the Committee on the Peaceful Uses of Outer Space Crosstabulation						
Count						
		Enlargement of the Committee on the Peaceful Uses of Outer Space		Total		
		0	1			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		1	4	5		
Country * The role of science and technology in the context of international security and disarmament Crosstabulation						
Count						
		The role of science and technology in the context of international security and disarmament		Total		
		0	8			
Country	Estonia	1	1	2		
	Latvia	0	2	2		
	Lithuania	1	1	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	2	0	2		

	States					
Total		4	6	10		
Country * Measures to eliminate international terrorism Crosstabulation						
Count						
		Measures to eliminate international terrorism	Total			
		1				
Country	Estonia	2	2			
	Latvia	2	2			
	Lithuania	2	2			
	Russia	2	2			
	United States	2	2			
Total		10	10			
Country * Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international cooperation in promoting and encouraging respect for human rights Crosstabulation						
Count						
		Respect for the purposes and principles contained in the Charter of the UN to achieve international cooperation in promoting and encouraging respect for human rights	Total			
		0	1			
Country	Estonia	2	0	2		
	Latvia	2	0	2		
	Lithuania	2	0	2		
	Russia	0	2	2		
	United States	2	0	2		
Total		8	2	10		

Country * Cooperation between the United Nations and the Organization for Security and Cooperation in Europe Crosstabulation						
Count						
		Cooperation between the United Nations and the Organization for Security and Cooperation in Europe	Total			
		1				
Country	Estonia	1	1			
	Latvia	1	1			
	Lithuania	1	1			
	Russia	1	1			
	United States	1	1			
Total		5	5			
Country * Cooperation between the United Nations and the Council of Europe Crosstabulation						
Count						
		Cooperation between the United Nations and the Council of Europe	Total			
		1	8			
Country	Estonia	1	0	1		
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	1	0	1		
	United States	0	1	1		
Total		4	1	5		

Country * The situation in the occupied territories of Azerbaijan Crosstabulation					
Count					
		The situation in the occupied territories of Azerbaijan	Total		
		0	8		
Country	Estonia	0	1	1	
	Latvia	0	1	1	
	Lithuania	0	1	1	
	Russia	1	0	1	
	United States	1	0	1	
Total		2	3	5	
Country * Inadmissibility of certain practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance Crosstabulation					
Count					
		Inadmissibility of certain practices that contribute to fuelling contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance	Total		
		0	1	8	
Country	Estonia	0	0	1	1
	Latvia	0	0	1	1
	Lithuania	0	0	1	1
	Russia	0	1	0	1
	United States	1	0	0	1
Total		1	1	3	5
Country * Terrorist attacks on internationally protected persons Crosstabulation					
Count					
		Terrorist attacks on internationally protected persons	Total		
		1	8		
Country	Estonia	1	0	1	

	a					
	Latvia	1	0	1		
	Lithuania	1	0	1		
	Russia	0	1	1		
	United States	1	0	1		
Total		4	1	5		
Country * Territorial Integrity of Ukraine Crosstabulation						
Count						
		Territorial Integrity of Ukraine		Total		
		0	1			
Country	Estonia	0	1	1		
	Latvia	0	1	1		
	Lithuania	0	1	1		
	Russia	1	0	1		
	United States	0	1	1		
Total		1	4	5		

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Sandra Villmäe, (isikukood: 49004300245) annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose *Hääletamismustrid julgeolekuküsimustes Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblees: Eesti näitel*, mille juhendaja on Rein Toomla,

1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 21.05.2018

(allkiri)